

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25.—, za mo-
semtstvo Din 40.— neobvezno.

Oglas po tarifi.

Uredništvo:

Ljubljana, Knaflcova ulica št. 5/L.
Telefon št. 2075 in 2804, ponoči tudi
št. 2034.

Rokopis se ne vračaja.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 2036.Izdatni oddelek: Ljubljana, Prešer-
nova ulica št. 4. — Telefon št. 2498Podružnici: Maribor, Aleksandrova
št. 13 — Celje, Aleksandrova cestaRačun pri poštnem ček. zavodu: Ljub-
ljana št. 11.843 — Praha číslo 78.180,
Wien, Nr. 105.241.

Dunajska revolucija končana?

Direktnih zvez z Avstrijo še vedno ni. — Po uradnih in tudi privatnih poročilih je vlada zopet gospodar situ-
acije. — Socijalisti so baje izsilili odstop Seiplove vlade

Uspešen nastop vojaštva iz province

Vlada je poklicala polke iz province, ki so strli glavni odpor
revolucionarjev. — Po zadnjih vesteh se vrača na Dunaj mir

Bratislava, 16. julija p. Vlada je iz-
vojevala s pomočjo zvestih čet, ki jih
je tekom noči pripeljala na Dunaj s po-
močjo rekviriranih avtomobilov in dru-
gih motornih prevoznih sredstev iz Šta-
jerskega in Solnograškega, nad dunaj-
skimi revolucionarji popolno zmago.
Glavna bitka se je razvila na Ringu, ki
je bil izpremenjen v strelne järke. Po-
licija si tekom noči ni upala na cesto
tako, da so bili revolucionarji do zgod-
njih jutranjih ur popolni gospodarji si-
tuacije. Po prihodu vladi zvestega vo-
jaštva se je med revolucionarji in
vladnimi četami razvila kratka, a besna
bitka, ki se je kmalu končala s števil-
nimi žrtvami na strani revolucionar-
cev. Uvidevši, da nastopa vojaštvo z
resoluto odločnostjo in brez pardaona,
so revolucionarji položili orožje in se
raztepli na vse strani.

O resnosti položaja in o prekar-
nem stanju, v katerem je bila avstrijska vlada
tekem cele noči, pričajo izjemne
mere, ki so bile podvzete, da se pre-
preči zmaga revolucionarnega delav-
stva. Ves železniški, poštni in brzojav-
ni promet je bil ustavljen. O polnoči je
delavstvo proglasilo splošno stavko.
Nenadejani revolucionarni poskus je
razburil dunajsko meščansko prebival-
stvo do skrajnosti. Velika panika je za-
vladala v elegantnih mednarodnih ho-
telih na Ringu, ki so prenapolnjeni tu-
jih odličnih gostov in mednarodnih pot-
nikov.

Tekom dneva so prispela na Dunaj
nova vojaška ojačenja, s katerimi je
vlada zasedla vsa dunajska delavska
predmestja tako, da je ves položaj zo-
pet v njenih trdnih rokah.

Budimpešta, 16. julija. (yl.) Posebni
poročevalci »Pester Lloyd«, ki so se z
letalom vrnili nocoj v Budimpešto, poro-
čajo ob 9. zvečer:

Ob 5. popoldne je vladal na Dunaju
red in v večini okrajev tudi mir. Mesto
dobiva polagoma zopet normalno sliko.
Na cestah se pomikajo velikanske mno-
žice, policija pa onemogoča vsako zbi-
ranje v gručinah. Če ako hodijo tri osebe
skupaj, jih pozivlje policija, naj se raz-
idejo.

Ob 4. popoldne je požar v justični pa-
laci še vedno trajal. Univerza in parla-
ment sta zasedeni po četah vojske. Obe
poslopji sta nepoškodovani. Policija ima
v oblasti vsa javna poslopja. Trgovine
in restavracije izvemši luksuzne, so bile
vse dan odprte. Predsedstvo policije
je izjavilo poročevalcu »Pester Lloyd«,
da znaša število mrtvih 50, med njimi
dve ženski in 16 letni mladenič ter dva
policista. Število ranjenecov čeni policija
na 300. Vendar pa bo število večje, ker
je samo v bolnici 250 težko ranjenih.
Mnogo oseb pa je bilo obvezano ambu-
latorično.

Vlada kakor tudi socijalno-demokratska
stranka si prizadevata, da vzpostavita
mir. Šele ko bodo nastopile popolno-
množne mirne razmere, bo prišel čas, da
se bo govorilo o političnih posledicah
zadnjih krvavih dogodkov. Do opoldne
sklicanje narodnega sveta ni bilo pred-
lagano. Ministrski svet zaseda nepre-
stano od 11. ure dopoldne. Vendar: pa je
zvečer še popolnoma negotovo, kdaj bo
objavljeni njegovi sklepi.

Budimpešta, 16. julija. o. Zadnje vesti
z Dunaja pravijo, da je bil v mestu vzpo-
stavljen mir. Ob dveh popoldne so kro-
žile po mestu samo policijske jatruije,
dočim se je vojaštvo umaknilo. Dr. Seip-
lov popolnoma obvladuje položaj. Zrač-
ne zveze med Dunajem in Budimpešto
se vršijo redno. Potniki, ki prihajajo z

kroglicami, bo celo moral to-li napa-
denemu vodstvu SDS priznati, da dela
tih, a z uspehom, in da je sovraštvo
vzrok le bojazen, da prihodnje petletje
prinese vztrajnemu delu SDS že po-
poln uspeh.

Prosimo vse one, ki niso še klerikalci,
da vendarle poskušajo biti pravični temu
velikemu delu in ne odrečejo pomoči
pokretu za napredno koncentracijo, ki
se vedno bolj bliža. Kam pa naj kre-
nejo napredni in demokratični Slovenci,
ko se v državi stvarjata dva tabora: ta-
bor reakcije in tabor parlamentarizma.
G. Vukičević nas je orijental kar v
naprej: s sprejemom SLS v svojo radi-
kalijo je od sebe v naprej odbil vse
napredne ljudi v Sloveniji. Pogodil je
pač, da teh ljudi ni dobiti za politično
in za socialno reakcijo, ampak da se
hočejo na podlagi ideje svobode in ena-
kosti boriti do kraja za močno edinstve-
no državo in za ravnopravnost vseh
plemen in stanov.

Dunaja, poročajo, da vlada med prebival-
stvom še vedno veliko razburjenje in da
iz pokrajine prihajajo v mesto močni
oddelki delavcev, ki hočejo pomagati
svojim tovarišem na Dunaju. Bankirji in
premožnejši ljudje zapuščajo Dunaj.

Uradni avstrijski komunikeji

Beograd, 16. julija p. Avstrijsko pos-
laništvo je izdalo danes o dogodkih na
Dunaju komunikacije, v katerem pravi:

Zvezni kancelar dr. Seipel je takoj,
ko so bili javljeni prvi nemiri, prekinil
nameravana pogajanja z opozicijskimi
strankami in odredil, da se seje
parlamentarnih odborov, ki so bile skli-
cane za danes, takoj odgode. Včeraj
popoldne se je vršila večurna seja mi-
nistrskega sveta, katere so se udeležili
tudi šel dunajske policije dr. Schober,
generalni poštni ravnatelj dr. Brock-
heisel in višji uradniški urad zveznega
kancelarja. Takoj po tej seji se je se-
stal dr. Seipel k daljši konferenci s so-
cialističnimi voditelji dr. Seitzom in
dr. Bauerjem. Vlada je podvzela vse
potrebne ukrepe, da prepreči v bodoče
ponovitev včerajšnjih dogodkov. Glede
sklicanja Narodnega sveta še ni padla
odločitev. O tem se še vrši razprava na
konferenci, ki je bila sklicana za nocoj
v vladnem predsedstvu. Ministrski svet
je v permanenti. O dogodkih je dr. Sei-
pel takoj obvestil vse inozemske zas-
topnike, katere uradniki zunanega mi-
nistrstva sprti obveščajo o vsakem no-
vem važnejšem dogodku. Varnost di-
plomatskih zastopnikov je zagotovljena.
Zvečer je vlada izdala komunikacije, v ka-
terem objavlja, da je red v vsej državi
zopet vzpostavljen in upravne oblasti
popolnoma obvladajo položaj.

Ljubljana, 16. julija. Tukajšnji avstr.
konzulat je dobil nocoj od avstrijskega
poslaništva v Beogradu sledečo
uradno brzojavko: Glasom brzojavke
urada zveznega kancelarja je mir vzpo-
stavljen. Tuja lastnina nikjer ogrožena.
Varnostne oblasti so popolnoma go-
sposdarji situacije.

Budimpešta, 16. julija (yl) Avstrijsko
poslaništvo je objavilo ob 7. zvečer na-
stopni komunikacije: Avstrijskim oblastim
se je posrečilo postaviti po vsej državi
red in mir. Spopadi med policijo in de-
monstranti so ponehali že dopoldne.
Varnostne oblasti popolnoma obvlada-
jo položaj. Ceste se polagoma prazni-
jo, pritek iz zunanjih okrajev in okolice pa
je popolnoma prenehal.

Napetost v Gradcu

Protestna žalost zaradi dunajskih dogodkov

Maribor, 16. julija. Nocoj ob 20. je imel
vaš dopisnik priliko stopiti v stik z neka-
terimi potniki ki so se pripeljali zvečer z
avtomobilom iz Gradca ter pripovedovali o
tamkajšnjih razmerah.

V Gradcu je vlada že ves dan velika
uapetost. Bati se je bilo vsak hip, da iz-
orunejo nemiri in nasilstva kakor na Du-
naju. Vodstvo socijalistične stranke je le
s težavo pomirilo razburjeni proletarijat.
Tekom dneva so izdali graški socijalisti
in razdelili po mestu na tisoče letakov v obli-
ki oklica na delavce in delavke, v katerih
ugotavljajo, da je sicer vsega obžalovanja
vredno dejstvo, da je pet dunajskih pot-
nikov onemogočilo obsojdo schattendorf-
skih morilcev, vendar pa more delavstvo
za to krivico izvoljevati uspeh le tedaj, če
bo odprer enotno organiziran in pod vo-
dstvom le ene centrale. Zato se mora de-
lavstvo v svojem lastnem interesu abso-
lutno podrediti direktivam strankinega na-
čelstva na Dunaju. Deželno načelstvo
stranke bo delavstvo o vsem potrebnem ta-
ko obvestilo. V očigled velikanske resno-
sti položaja naj delavstvo svoje ogorčenje
brzda in naj ne razbija sile delavstva s po-
samenznimi akcijami, ker s tem škoduje bo-
bi celote. Bati se je, da bodo nasprotniki
delavstvo zlorabili ter žalostne dogodke upo-
rabili za to, da bodo delavstvo zahrbito
ščuvali k nepremišljenim korakom ali ga
provocirali posameznim akcijam. Delavstvo
mora tudi napram tem zločinskim elemen-
tom ohraniti mirno kri.

Danes počiva v Gradcu vse delo v znak
protesta in žalosti nad krvavimi dogodki.
Jutri se bo delo zopet pričelo, samo želez-
nice, pošta in brzojav bodo ostali v stavki,
tudi še v nedeljo in v ponedeljek, in če bo
potrebno, tudi še dalje, da se prisili vlado
k garancijam, da se taki dogodki ne bodo
več ponavljali.

Sprememba režima v Avstriji?

Nasprotujoče si vesti. — Seiplova vlada že odstopila? — Dr-
žavno upravo prevzame poseben direktorij, po drugih vesteh
pa socijalistična vlada

Budimpešta, 16. julija cl. Kakor po-
ročajo z Dunaja, so socijalni demokrati
stavili Seiplovemu kabinetu ultimatum,
v katerem zahtevajo demisijsko dr. Seiplo,
odstaviteljskega ravnatelja Schoberja
ter podreditev policije dunajske
mu županu Seitzu. Socijalni demokrati
so baje zapretili, da bodo razširili stav-
ko tudi na elektrarne, vodovode in pil-
narne ter na vse za življenje neobhod-
no potrebne obrate, ako te njihove za-
hteve ne bodo sprejete. Sedaj se vrše
pogajanja. O poteku teh pogajanj do
sedaj ni še nič znanega.

Budimpešta, 16. julija (yl.) Popoldan-
ski listi prinašajo senzacionalno vest,
da dr. Seipel po brezuspešnih kon-
ferencah z zastopniki opozicije podal
ostavko ter da je imenovana nova
socijalistična vlada. Podrobnosti o se-
stavi nove vlade niso znane. Uporniki
so baje ustanovili osrednji odbor, ki je
prevzel vodstvo revolucije ...

Pariz, 16. julija p. Agence Havas ob-
javlja v večernih urah vest, da so se
izvršile danes popoldne v avstrijski

vladi velike izpremembe. Po teh infor-
macijah je dr. Seipel že odstopil. Novo
vlado so sestavili socijalni demokrati.

Bratislava, 16. julija. (yl.) Ob 5. popoldne
z Dunaja prispeli potniki poročajo, da je bil
na pogajanjih med dr. Seiplom in zastopniki
socijalnih demokratov dosežen sporazum v
tem smislu, da vlada odstopi, mesto nje pa
se osnuje poseben direktorij, ki naj prevza-
me vso državno oblast. V tem direktoriju bi
bili poleg zveznega kancelarja dr. Seiplo še
dunajske policije dr. Schober in eden izmed
voditeljev socijalnih demokratov.

Po drugih vesteh pogajanja še niso zaklju-
čena in se v poznih večernih urah še nada-
ljujejo. Po teh informacijah so se izjavili so-
cijalni demokrati pripravljeni prevzeti vlad-
vo. Krščanskim socijalistom pa bi tudi v tej
vladi prepustili dva sedeža, da bi ostali tako
na tekočem.

Pariz, 16. julija. (pa.) Tukajšnji politični
krogi smatrajo položaj Seiplovega kabineta
za nevarčen.

London, 16. julija. (pa.) »Daily Mailov«
dopisnik poroča, da je bila v Avstriji proglase-
na rdeča diktatura.

Drugi dan revolucije

Nove alarmantne vesti o ponovnih izgredivih in nemirih. — Splo-
šna stavka. — Policijski šef ujet? — Demonstracije v pred-
mestjih. — Revolucionarji zasedli arzenal? — Promet z ino-
zemstvom še vedno popolnoma ustavljen. — Podrobnosti o do-
godkih prvega dne

Budimpešta, 16. julija p. Današnji
popoldanski listi poročajo, da je tekom
poznih dopoldanskih ur prišlo na Du-
naju do ponovnih velikih nemirov in iz-
gredov.

Dopisnik »Europressa«, ki je davi z
letalom odpotoval na Dunaj, poroča, da
vlada v centru mesta sicer mir in da
red, da pa se nemiri v predmestjih še
vedno nadaljujejo in se je bati, da bodo
demonstracije ponovno navaleli na dr-
žavno poslopja.

Pariz, 16. julija p. Reuter poroča ob
4. popoldne, da so se tekom popoldne-
va ponovili nemiri in izgredi ter da re-
volucionarji oblegajo vladno palačo, v
kateri je zbrana celokupna vlada z dr.
Seiplom na čelu. Glasom še ne potre-
jni vesti so revolucionarji šefa dunaj-
ske policije ujeli in zaprli. Havas izve
preko Bratislave, da se udeležuje de-
monstracij nad 300 tisoč ljudi.

Bratislava, 16. julija p. Tekom dan-
šnjega dne je prispelo semkaj z Du-
naja veliko število tujcev in beguncev,
ki zapuščajo v strahu pred nadaljnjimi
nemiri avstrijsko prestolico. Potniki po-
ročajo, da se izgredi na Dunaju še vedno
nadaljujejo in da bo vladi le težko
uspejo vzpostaviti zopet popoln red. V
centru mesta, ki ga je zasedlo iz
provinc pozvano vojaštvo, vlada sicer
mir, toda v predmestjih se vedno
boji med vojaštvom in revolucionarji.

Berlin, 16. julija (be.) Vse vesti pot-
nikov, došlih iz Bratislave in Dunaja,
soglašajo v tem, da je justični mi-
nistrstvo popolnoma porušeno. Ves pro-
met je popolnoma ustavljen. Razjar-
ene množice so razdejale tudi elektrar-
no. Stališče republikanskih obrambnih
čet je deljeno. Nekateri čete so se pri-
družile demonstrantom in korakajo z
njimi po dunajskih ulicah.

Berlin, 16. julija (be.) Vse zveze z
Avstrijo so pretrgane. Meje so voja-
ško zastražene. Paroplovba po Du-
navi je ustavljena. Vesti z Dunaja pre-
našajo letala. Izhaja edino »Arbeiter-
zeitung«, ki dolži policijo včerajšnjih
krvavih dogodkov. Proglasena je 24ur-
na splošna stavka. List svari delavstvo,
naj se ne udeležuje demonstracij, češ,
da je splošna stavka edino uspešno
sredstvo za obrambo delavskih pravic.
Mase navzlic pozivu »Arbeiterzeitunge«
demonstrirajo burno po vseh glavnih
dunajskih ulicah. Množicam so se pri-
družile oborožene čete republikanskega
Schutzbunda. Ministrski predsednik
Seipel je odpoklical čete in skuša z
ustavnimi sredstvi pomiriti revolucio-
narno gibanje. Socijalistični svet je v
permanentni. Pričuje se demisijska vla-
de. Socijalisti predlagajo koalicijsko
vlado.

Budimpešta, 17. julija p. Glasom še
ne potrjeni vesti, ki jih širijo potniki iz
Avstrije, so se demonstracije danes do-
polnile po daljšem boju polastili arze-
nala in ga popolnoma izropali. Med de-
monstrante je bilo razdeljenih več ti-
soč pušk, ki so bile shranjene v arze-
nalu.

Budimpešta, 16. julija p. Od snoči je
prekinjen z Avstrijo ves promet. Z Du-
najem so bile prekinjene zveze že ob
7. uri, z ostalimi pokrajinami pa je bi-
lo mogoče telefonično razgovarjati se
do 10. zvečer. Od tega trenutka dalje
pa se ne javlja na poziv nobena avstrijska
centrala. O polnoči je bil ustavljen
tudi ves železniški promet! Madžarski
vlaki vozijo samo do avstrijske meje,
dočim iz Avstrije od polnoči naprej ni
dospel noben vlak več. Preko avstrijske
meje vozijo samo še tovorni vlaki,
ki prevažajo živež.

Bratislava, 16. julija (yl.) Begunci, ki
prihajajo v velikem številu z Dunaja,
poročajo o podrobnostih včerajšnjih ne-
mirov. Pri spopadih razbiti justična pa-
lača, kjer je dosegla razburjenost mno-
žic vrhunc, so nekega policijskega ofi-
cirja dobesedno raztrgali na kosce. Dva
policijska stražnika so množice skuša-
le natakiniti na kandelaber, vendar pa
se je vojaštvo posrečilo, da so oba še
pravočasno rešili. Vesti, ki so se ši-
rile danes dopoldne in glasom katerih
je več deset tisoč delavcev iz Dunaj-
skega Novega mesta na pohodu proti
Dunaju, so se izkazale za neresnične.
Policija in vojaštvo sta se pri več-
rajšnjih nemirih v splošnem izkazala
kot popolnoma nezanesljiva elementa.
Vojski dunajske garnizije so se po prvi-
ših spopadih priključili revolucionar-
em, deloma pa zapustili svoja mesta
in plenili po trgovinah. Vlada je za-
rad tega pozvala vojaštvo iz provinc.

Kakor se naknadno izve, je bila snoči
med 22. in 23. uro v Neustiftgasse v
VII. okraju oplenjena trgovina orožja.
Pri tem je prišlo do spopadov med po-
licijo in komunisti, ki pa niso imeli res-
nejših posledic. Nič ne bil ranjen.

Na Tirolskem mir

Innsbruck, 16. julija. cl. Deželna vlada
objavlja, da dogodki na Dunaju niso imeli
na Tirolskem nikakih odmevov. Po vsej
deželi ni prišlo do nemirov. Oblasti so
odredile vse potrebno, da se zajamči red
in mir. Prebivalstvo brez razlike strankar-
skega prepričanja so pozvale, naj ne sle-
dijo paroli za stavko, da prihrani deželi
strahote državljanske vojne ter nevarnost
inozemске intervencije.

Bregenz, 16. julija. (pa.) Deželna vlada
je izdala proglas na prebivalstvo naj bo
hladnokrvno. Promet vzdržujejo avtomobi-
li. Stavkujoče socijalistično delavstvo je
napadlo krščanske socijalce, katere je šču-
tila policija.

Na Brennerju 10.000 italijanskih vojakov

Frankfurt, 16. julija. cl. »Frankfurter
Zeitung« poroča iz Innsbrucka: Italijan-
sko četno poveljništvo, ki je stacionirano
na Brennerju, je obvestilo avstrijske
oblasti, da bodo Italijani, ako do nocoj
ne bo vzpostavljen železniški promet
preko Tirolske, prisiljeni peljati svoje
vlake, če bo potrebno tudi pod močno
vojaško eskorto. sami preko Avstrije v
Nemčijo. Kakor poročajo isti listi, je na
Brennerju 10.000 italijanskih vojakov, ki
imajo baje manevra.

Odmevi dunajskih dogodkov v inozemstvu

Ostra polemika med nemškimi nacionalističnimi in socijalističnimi listi. — Angleške skrbi. — Fašistično svarilo

Berlin, 16. julija. p. Listi se obširno bavijo z dogodki na Dunaju in objavljajo dolge komentare. V zvezi s tem se je razvila velika polemika med levičarskim in desničarskim tiskom. Levičarski listi naglašajo, da znači oprostitev schatten-dorfskih morilcev znak skrajne reakcije ter da je bil skrajni čas, da pride v Avstriji na krmilo druga vlada. Desničarski listi ostro protestirajo proti tem insinuiranjem in povdarjajo, da so krenili avstrijski socijalisti na pot moskovskih komunistov ter da se hočejo le s terorjem in krvoprelitjem dokopati do oblasti.

London, 16. julija. p. Tisk posveča dogodom v Avstriji veliko pozornost. Vsi listi prinašajo o večerajšnjih izgrelih obširna poročila. «Daily Chronicle» naglašuje, da bodo imeli ti dogodki dalekosežne politične posledice, ne samo v notranjosti Avstrije, marveč tudi v odnosih z inozemstvom. Poročila drugih listov so zelo nezvestljiva in govore o veliki nevarnosti, ki preti Srednji Evropi, če bi se položaja polastili agenti Moskve in skušali izvesti državni udar.

Rim, 16. julija. (cl.) Časopisje obširno poroča o dunajskih dogodkih in naglašuje soglasno, da gre le za umetno izzvano ne-

mire, ki ne bodo ostali brez političnih posledic tudi v inozemstvu, kar si bodo avstrijski krogi brez dvoma prizadevali, pri tej priliki in glede na te dogodke ponovno dokazati potrebo priključitve Avstrije k Nemčiji, češ, da Avstrija sama ne more več krotiti razdraženih delavskih mas. «Lavoro d'Italia», ki stoji zelo blizu vladi, in je glasilo fašističnih strokovnih organizacij naglašuje, da je vsaka spekulacija na ta račun pogrešna, ker Italija nikdar ne bo dopustila priključitve. Evropske države ne smejo v tem pogledu pokazati nikake slabosti. Z lepim ali s hudim: priključitev se ne sme nikdar izvršiti.

Poluradna «Tribuna» pravi, da je treba skrbno zasledovati sedanje dogodke v Avstriji. Mala avstrijska republika ne sme po stati torišče nevarnih eksperimentov v sredšču Evrope in kakršnihkoli političnih ali teritorialnih izprememb, ker bi prišla avstrijska država s tem v nasprotje s obstoječimi pogodbami. «Italia, velika država», ki meji na avstrijsko republiko in v katere največjem interesu je, da se spoštujejo senžermenske pogodbe, smatra za svojo dolžnost in pravico slediti z največjo pozornostjo sedanjim avstrijskim dogodkom.

Madžarska in dogodki na Dunaju

Budimpešta, 16. julija. (gl.) Vlada posveča dogodom na Dunaju največjo pozornost. Državni podtajnik v notranjem ministrstvu je sporazumno z upravnimi oblastmi izdelal točne predloge glede vseh ukrepov, ki naj jih podvzame vlada, da za vsako ceno prepreči širjenje revolucionarnega pokreta z Dunaja na Madžarsko. Novinarjem je pri odhodu iz vladnega predsedstva izjavil, da je madžarska vlada budno na straži in da se ni bati, da bi tudi Madžarska postala torišče silničnih dogodkov, kakor se odigravajo na Dunaju.

Steinamanger, 16. julija. (yl.) Od Ober-schützena na avstrijski meji so prispeli iz zanesljivih virov vesti, da je bil danes popoldne objavljen odlok, glasom katerega morajo vsi madžarski državljani tekom 24 ur zapustiti Dunaj in avstrijsko ozemlje.

Delavske množice hočejo umoriti celo Tscharmannovo družino?

Sopron, 16. julija. (gl.) Junak schatten-dorfskega procesa Ivan Tscharmann in njegov zet Ivan Pintar, ki sta pobegnila v Sopron, sta pri policiji dala na protokol, da je v Bruck-Neudorf pripravil 10.000 delavcev, ki hočejo od Madžarske izsiliti njuno izročitve. Danes opoldne je dospel v Sopron višji železniški funkcionar iz Avstrije, ki se je hotel z ozirom na to, da kaže prebivalstvo na Gradiščanskem precejšnjo nerazpoloženje proti državnim uradnikom, informirati, kako bi bili sprejeti državni uradniki iz Avstrije, ki bi pobegnili semkaj. Dobil je ugodna zatrdila.

Budimpešta, 16. julija. p. Potniki, ki prihajajo iz Kotoribe in Soprona, poročajo, da koraka proti Schattendorfu v Gradiščanski okrog 5000 socialistov, ki se hočejo maščevati zaradi oprostitev schatten-dorfskih morilcev. Baje hočejo umoriti vse žlane rodbine Tscharmann, ker sta bila ova Tscharmannova sina obtožena kot glavna krivca januarskih dogodkov in morila delavskih žrtve. Rodbina Tscharmannova je bila o tem pravočasno obveščena in je pobegnila. Oblasti so poslale v Schattendorf močne oddelke vojsstva, ki ima nalogo, da prepreči vse izgrede.

Odmevi dunajskih dogodkov na naši severni meji

Maribor, 16. julija. is. V sled splošne stavke, ki je bila proglašena v minuli noči v Avstriji, vozijo iz Maribora vlaki proti avstrijski meji le do Št. Ilija, na koroški progi pa samo do Prevalj, brzovlaki pa le do Maribora. Naši vlaki vozijo na vseh progah redno, le madžarski vlak je ukinjen, in sicer na progi Pragersko-Prevalje. Iz Avstrije je privozil danes še osebni vlak, ki bi moral priti točno ob 8. uri zjutraj s poldružno zamudo ob pol 10. popoldne. Sprevedniki in ostalo vlakovno osebje o dogodkih na Dunaju ni vedelo še ničesar, ker so se odpeljali že večeraj pred 22. uro. Ta vlak je dospel, ker je stankovni odbor pustil čez mejo vse vlake, ki so odpeljali pred polnočjo iz svoje odhodne postaje. Avstrijski železničarji, ki so prispeli s tem vlakom, so se vrnili nocoj ob 19. z lokomotivo in službenim vozom, kateremu je bilo priklonjenih več tovornih vagonov z živili, za katere je promet v Avstriji kljub splošni stavki še dovoljen. Tako so zadnji avstrijski železničarji odpeljali iz Maribora danes še en vagon mesa in 7 vagonov živine, ki so bili že na potu. Od danes naprej pa je tudi iz naše države vsak tovorni promet čez avstrijsko mejo prekinjen in morajo železniške postaje v Avstrijo namenjeno blago vrniti pošiljatelju.

Zagrebski brzovlak s kurznimi vozovi za Prago, Split in Trst je bil mesto preko Maribora delegiran čez Kotoribo preko Madžarske na Češko. Tozadevno je bil dosežen med našo in madžarsko železniško upravo provizorni sporazum, tako da potnikom ni bilo treba za prehod preko Madžarske nikakega vizuma. Ni pa še sigurno, če se bo promet tudi v bodoče za dobo avstrijske stavke vršil preko Madžarske.

V Mariboru je vsled izbruha avstrijske stavke običalo precej potnikov. Ki ne morejo hoditi naprej ne nazaj. Nestanovno hodijo spravevat na kolodvor,

kadaj bo zopet odprt promet z Avstrijo. Kdor ima denar, si pomaga na ta način, da se pelje do avstrijske meje in nadaljuje naprej svoje potovanje z avtomobilom. Iz Št. Ilija proti Avstriji se razvija danes nenavadno živahen avtomobilski promet.

Vsled prekinitve prometa z Avstrijo so običale v Mariboru tudi ljubljanske hazenašice Ilirije, ki so se pripeljale z jutranjim brzovlakom ob 3. In so bile na potu na gostovanje v Avstrijo in v Češkoslovaško. Radi prekinitve prometa so morale ostati v Mariboru, kjer nastopijo jutri v prijateljski tekmi proti družini Maribora. Mnogo potnikov pa čaka po hotelih, dokler ne bo odprt zopet redni promet.

Avstrijska stavka povzroča tudi nam veliko škodo, predvsem v tujkoprometnem pa tudi trgovskem oziru. Avstrijski vlaki so skoraj dnevno pripeljali po več sto obiskovalcev naših letovišč in kopališč, ki morajo sedaj izostati.

Zvečer proti 23. uri je mariborski kolodvor kazal še vedno iste znake stagnacije prometa na bližnji meji. Okrog kolodvora stoji tujci, ki so nekako prepirani, da mora vsak hip priti vest, da je promet v Avstriji vzpostavljen. Vratarji in železniški uradniki morajo neprestano odgovarjati in tolažiti. Na peronu se sprehajajo uslužbenci mednarodnih spalnih in jedilnih voz, ki so običali v Mariboru pri beograjskih in tržaških brzovlakih. Ti vagoni bodo torej morali čakati tukaj najmanj do torka, ko bodo lahko zadržani brzovlaki nadaljevali svojo pot.

Mimo kolodvora vozijo neprestano avtomobili s premožnejšimi potniki iz Avstrije in nazaj v Gradec in Dunaj. Celotna mariborska avtobusna podjetja so postavila svoje avtobuse v službo nestrupnih potnikov. Avtobus podjetnik L. je odpeljal danes 25 potnikov na Dunaj. Pri zadnjem osebnem vlakom, ki je dospel danes popoldne iz Avstrije v Maribor, so n. pr. pustili vstopiti potnike samo še v Gradcu, ne pa na ostalih postajah do naše meje. Mariborski prometni urad je v stalni telefonski zvezi s postajo Špilje, kjer so uradniki sicer v stalni službi, vendar pa ne vedo poročati dosti novega. V ostalem je telefonski promet prekinjen. Pač pa dobiva telefonsko zvezo z Gradcem tudi mariborska obmejna policija. Brzovlaki proti Trstu, Beogradu in Splitu se odpravljajo redno iz Maribora in se nudi sedaj našim ljudem najboljša prilika, da komodno potujejo na morje, ker so vozovi skoraj prazni. Tako ugodne prilike za potovanje na morje sploh ne bo več v letošnji sezoni. Mariborska carina in obmejna policija imata letos v najhujši sezoni počitnice. Mesto Maribor pa ima od stavke precej škode, ker je izostal tujski promet, ki donaša mestu precejšnje dohodke.

Turneja g. Vukičevića po Južni Srbiji

Beograd, 16. julija. p. Ministrski predsednik Vukičević odpotuje nocoj ob 11-20 v Piro, kjer se vrši jutri okrožna konferenca radikalne stranke. Kakor se zatrjuje, bo gosp. Vukičević sam prevzel kandidature v pirotskem okrogu. Iz Pirota namerava odpotovati v Južno Srbijo na inšpekcijsko potovanje, da da srezkani poglavarjem in velikim županom potrebna navodila za volitve. V terek je najavljen njegov prihod v Skoplje. Z ministrskim predsednikom potuje tudi minister veter Obradović, ki bo kandidiral v raškem okrožju.

Izstopi iz davidovičevske stranke

Beograd, 16. julija. p. Kakor drugod, vlada tudi v šabačtem okrogu med tamšnjimi Davidovičevimi demokrati velika razcepilnost. Rivalitete v vodstvu stranke so tako porazno vplivale na pristaše, da cele organizacije korporativno izstopajo iz stranke in se pridružujejo SDS. Samo danes je prijavitlo svoj pristop v SDS 15 županov, med drugimi pa tudi oblastni poslanec Cvijanović.

Bakarska železnica

Beograd, 16. julija. n. Kakor zatrjujejo v direkciji za zgradbo novih prog, se bo že tekom letošnjega leta pričela sgradba proge Bakar mesto s Bakar lužaj

Odhod poslanika Bodrera v Rim

Po ponovnih razgovorih z ministrom Marinkovićem je g. Bodrero odpotoval v Rim «radi pomirjenja duhov». — Diplomatske konference na Bledu o položaju v Avstriji. — G. Marinković se danes vrača v Beograd

Bled, 16. julija. a. Minister Marinković je danes dopoldne konferiral s svojimi referenti, nato pa je sprejel najprvo čl. poslanika Šebo, za njim ameriškega poslanika Princea in končno italijanskega poslanika Bodrera. Ti sestanki so bili jako dolgotrajni.

Popoldne je bil g. Marinković v dvoru, kjer je konferiral z ministrom dvora Jankovićem. Pozneje se je vršil v kavarni «Toplice» družabni sestanek na Bledu navzočih diplomatov in njihovih dam z gospodom in gospo Marinkovičev.

Sigurno je, da so današnje diplomatske konference veljale predvsem položaju v sosedni avstrijski republiki. Iz inozemstva je bila razširjena vest, da so velike sile pozvale Malo antanto k intervenciji za slučaj, ako bi se v Avstriji ustalil komunistični režim. Kakor pa se doznava, smata diplomacia, da je položaj v Avstriji sicer jako težaven, a da je prehod v komunistični režim iz-

Anglija za revizijo trianonske pogodbe

V Londonu so ustanovili poseben parlamentarni odbor za proučevanje posledic mirovne pogodbe z Madžarsko

London, 16. julija. (gl.) Kakor poroča «Daily Mail», je bil v obeh zbornicah ustanovljen poseben odbor, v katerem so zastopane vse stranke. Ta odbor ima nalogo, da prouči položaj na Madžarskem, v Jugoslaviji in v Rumuniji s posebnim ozirom na trianonsko mirovno pogodbo ter na spore, izvirajoče iz

ključen. Gotovo je, da vprašanje intervencije ni tvorilo predmet razgovorov. Kar se posebej naše države tiče, se ona ne želi mešati v notranje razmere prijateljske države ter je samoposebno umevno, da se drži strogo lojalno. Gotovo pa so dogodki na Dunaju takega značaja, da zahtevajo pažnjo cele Evrope.

Posebna važnost se pripisuje današnjemu ponovnemu sestanku g. Marinkoviča z generalom Bodrerom. Naša večerašnja informacija, da se pada g. Bodrero v Rim, se potrjuje. General Bodrero zapusti neposredno po odhodu g. Marinkoviča, verjetno že jutri, Bled ter odpotuje v Rim referirat svoji vladi o rezultatu razgovorov z g. Marinkovićem. Novinarjem je g. Bodrero danes izjavil: «Potujem v Rim, da s svoje strani pripomorem k pomirjenju duhov. O netunskih konvencijah sedaj v dobi volilne mrzlice ni govora.»

Minister Marinković ostane jutri še na Bledu ter se zvečer vrača v Beograd.

Klerikalci in oropanje naših občin in okrajev

Nemogoče je, da klerikalci ne bi vedeli za nesrečni § 82. fin. zakona. — «Domoljub» sam priznava, da so sklenili «kravjo kupčijo»

Ko je pred tedni podpredsednik SLS dr. Natlačec priznal, da vsebuje finančni zakon, ki ga je zakonila bivša kleroradikalna vlada, neki «nesrečni člen 82.», je naša javnost postala pozorna. Iz dr. Natlačecove izjave same je izoznala, da je s tem členom bivša kleroradikalna vlada oskodovala naše cestne odbore za težke milijone in da je radi tega člena delovanje naših cestnih odborov v bližnji bodočnosti garavnost iluzorna. Člen 82. odreja maksimiranje samoupravnih in občinskih doklad družbam, ki so dolžne polagati javne račune. Torej maksimiranje samoupravnih in občinskih doklad kapitalističnim podjetjem. Razen tega je na tem maksimiranju zanimivo še to, da je gornja meja samoupravnih doklad za te kapitalistične družbe enaka gornji meji doklad, ki naj jih plačujejo zasebni nameščenci. Za ene kakor za druge je določena gornja meja občinskih doklad na neposredne davke z 200 odstotki, za ostale samoupravne doklade pa 25 odstotkov davčne osnove. Kaj ne, lepa socialna načela te «krščanske socialne» stranke!

Razburjenje, ki je radi tega odkritja nastalo med našimi čestnimi odbori, je umljivo zelo veliko. Milijoni, ki so s tem členom odpadli, bodo šli iz žepov revnih davkoplačevalcev na deželi. Mesto da bi kapitalistične družbe gradile in vzdrževale ceste, bodo po krivdi SLS to morali storiti mali ljudje na deželi, ki se komaj preživljajo od dneva do dneva.

Klerikalci so zašli zato v hude škripce. Sam vodja SLS dr. Korošec je bil čutil primoranega, da je o tej zagonezni stvari postal javno izjavljajo. To je storil na shodu zaupnikov svoje stranke, torej pred priložnim javnim forumom. In kaj si je dr. Korošec izmislil v opravčilo tega zloglasnega člena?

«Ako je bil v finančni zakon vtihotapljen v zadnjem času tudi zloglasni člen 82., ki na tako izživljajoč način ščiti samo kapitalistična podjetja po okrajih, potem so samostojni demokrati in kmetiči ravno toliko krivdi, ker so bili prevarani kakor mi; ako pa so celo zapazili vtihotapljenje in vendarle molčali, potem zadene nje, ker so molčali, vsa krivda na tej nesreči.»

Ko smo prečitali to dr. Koroščevo izjavo, smo za hip postali in nismo vedeli, ali naj občudujemo dr. Korošca in njegovo smelo potikanje tega člena drugim, opozicionalnim strankam, ali pa zaupnike, ki so na to Koroščevo izjavo umolknil in bili zadovoljni.

Takoj drugi dan smo dr. Korošča demantirali z beležko, ki je izšla v njegovem «Domoljubu». List izdaja bivši minister dr. Kulovec, ki je bil marca meseca v vladi in ki je sopotpisal finančni zakon z usodnim paragrafom 82. V «Domoljubu» je stalo, da so klerikalni ministri vedeli za ta člen, da so pa morali napraviti kupčijo «desetih krav proti dvema.»

Kljub temu, da je bil s to «Domoljubovo» notico dr. Korošec pred poteno javnostjo na zadosten način dezavuiran, «Slovenec» noče molčati in priznati svoje krivde, ampak se izvija na vse načine in skuša polemiko spraviti na stranska pota.

Kot poseben trik se je izmislil, da sedaj vsak dan spravi — dr. Zerjava, kdaj je on opazil, ali je on slišal, videl, slišal itd. «Slovenec» hoče s tem očividno reči: če oboje dr. Zerjav ominosnega člena 82. ni slišal, kako bi ga mogli slišati ni klerikalci. Sicer je za dr. Zerjava jako častno, da mu klerikalni glasilo pripisuje več sposobnosti, marljivo in znanjama nego vsem klerikalnim poslancom skupaj, a to je stvar, ki je itak že davno jama. Gre marveč za to, da je klerikalni inšpogov o cvitohapljenju člena 82. skos in skos lažljiv. Določba, da samoupravne doklade na dohodke od delniških družb ne smejo presežati 25 % (stavčič v

določb te pogodbe.

V političnih krogih domnevajo, da je ustanovitev tega odbora v zvezi z nedavno objavljenim člankom lor. Rothermerea, ki se zavzema za revizijo trianonske mirovne pogodbe v korist Madžarske.

Klerikalni atentat na Kranj

Beograd, 16. julija p. Vesti o nameravanem klerikalnem atentatu na avtonomijo občine Kranj, ki uživa velik ugled ne le kot eno gospodarsko najnaprednejših in najboljših upravljanih, temveč tudi najbolj patriotičnih mest v naši državi, so vzbudile v političnih krogih veliko pozornost. Mnogi politiki so se interesirali v notranjem ministrstvu, ali se klerikalna akcija vrši z vednostjo vlade ter so protestirali, da se izvrši nameravani čin golega partizanskega nasilstva. V ministrstvu so očividno pod utisom jako energične posvaritve danes hiteli zagotavljati, da vlada ne bo pristopila proti Kranju nobene krivice in da je ljubljanski veliki župan že klican na referat o tej aferi.

Volilni teror policije v Subotici

Beograd, 16. julija. p. Danes je dospel v Beograd velika deputacija radikalne stranke iz Subotice, da protestira proti policijskemu nasilju pri postavljanju kandidatur. Deputacija je hotela posetiti ministrskega predsednika Vukičevića, ki pa je njen sprejem odklonil. Deputacijo, ki je vodijo oblastni poslanci, je nato sprejel minister brez portfelja Velja Popović, kateremu je deputacija izročila daljšo spomenu, v kateri opisuje postopanje policie, ki je proti pravilno postavljenemu kandidatu dr. Radoniću imenovala in vsilila kot nosilca liste ministra pravde dr. Subotića. Minister Popović je po daljši konferenci deputaciji izjavil, da stoji vlada na stališču, da je kandidatura dr. Subotića umestna in potrebna, da pa se bo, če se izkažejo izredne pritožbe za utemeljene, postavitev kandidature obnovila.

V eri razpuščanja občinskih svetov

Beograd, 16. julija. p. Notranje ministrstvo je danes podpisalo odlok, s katerim se razpušča občinski odbor v Osijeku. Za vladnega komisarja je imenovan dr. Struka. Veliki župan zagrebške oblasti pa je po naročilu vlade razpustil občinski odbor v Koprivnici in imenoval za komisarja dr. Lendvaja. Najavljeno pa je še več razpustov občinskih zastopstev v drugih večjih krajih.

Osijek, 16. julija. n. Osiješki veliki župan je danes razpustil občinski svet v Brodu na Savi. Za komisarja je imenovan dr. Jelačić. To je sedaj v kratkem času že tretji razpust občinskega sveta.

Prometni minister na Jadranu

Sušak, 16. julija. n. V nedeljo prispe semkaj s svojo rodbino prometni minister general Milosavljević, ki odpotuje na letovišče v Kraljevico. Sam bo med tem častno izvršil inšpekcijski vseh dalmatinskih pristanišč in drugih prometnih institucij.

Klerikalni demanti

V petkovi številki smo objavili izjavo, ki jo je dal minister pravde dr. Dušan Subotić našemu beograjskemu poročevalcu g. Simiču o pomenu bejskega pakta med Vukičevićem in dr. Korošcem. Izjavo je najprej objavil «Slovenski Narod». «Slovenec» sedaj trdi, da je vse skupaj izmišljeno, češ da ga je «pravosodni minister dr. Subotić pooblastil izjaviti, da on dopisniku «Slov. Naroda» sploh ni dal nobene izjave in da dopisnika «Slov. Naroda» sploh niti ne pozna. To izjavo imenuje klerikalni poštenjak «raz krinkanje» naših laži. Pri tem pa g. Subotić niti z besedico ne oporeka, da je tako izjava dejanska dal, on le pravi, da ni dal korespondentu «Slov. Naroda», ki ga sploh ne pozna nobene izjave. A dal jo je 14. t. m. g. Simiču, ki ga prav dobro pozna kot korespondenta «Jutra»! Demanti «Slovenca» v polnem obsegu potrjuje naša informacija.

Krvav ponočni pretep na Zaloški cesti

Sinoči je bilo v gostilni «Pri Susterju» na Zaloški cesti veselo. Družba prijateljev, večinoma delavcev Dukičevega stavbnega podjetja so praznovali običajni likof. V tej družbi, ki je popivala precej glasno in se zabavala do polnoči, sta bila tudi inšp. lid Stajer Stefan in Hafner Ignac. Okrog polnoči, ko je bilo treba zapustiti kraj veselja prijateljskega sestanka, je v družbo zanesel pivski škrtar prepir in razdor, ki se je prenesel na prostor pred gostilno. Tu je došlo do dejanj in v kratkem sta se znašla gori navedena prijatelja Stajer Stefan in Hafner Ignac v mlaki krvi. Krvavi dogodek je hipoma pregnal vinske duhove pri večini vesele družbe, ki se je razbežala na vse vetrove, čim je prihitela policija na kraj pretepa. Rešilna postaja je takoj odpeljala oboje ranjena v splošno bolnico, kjer je službojuči zdravnik ugotovil pri Stajerju pet globokih zbrodjav z nožem. Preiskava je dognala, da poškodbe vendarle niso smrtonosne, kakor se je prvi hip domnevalo. Pri njegovem prijatelju Hafnerju Ignacu je zdravnik ugotovil dve globoki brazgotini na roki. Neznanec mu je prerezal vse kite.

Policija je na licu krvavega pretepa aretirala nekoga popolnoma pijanega mesarskega pomočnika, ki mu ni mogla ugotoviti identitete. V zaporih policijske postaje je v Vodmatu je mož padel na ležišče ter globoko zasmrčal. Po dosedanji ugotovitvah ni moči trditi, kdo je ranil Stajerja in Hafnerja, ker bodo šele nadaljna policijska poizvedovanja dognala, kdo je popival in kaj se je pravzaprav dogodilo po policijski uri na prostoru pred gostilno «Pri Susterju» na Zaloški cesti.

Potres v Perziji

Berlin, 16. julija. (be.) V Perziji je potres napravil veliko škodo. Mnogo oseb je bilo ubitih.

Naši kraji in ljudje

Ob smrti Franje Koširjeve

V rojstnem kraju v Smartnem pod Smar-nom goro, kjer je izvirala iz ugledne in pre-možne rodbine veleposesnika Malenška, bodo jutri položili v grob Franjo Koširjevo, mater gospe Vide dr. Baltičeve, ugledno slovensko damo, ki jo vsekakor lahko sma-tramo za najznamenitejšo Slovenko iz dru-

že polovice minulega stoletja. Kdor količ-kaj pozna življenje pesnika, lezikoslovca in kritika Franca Levstika ter takratno dobo, bo vedel ceniti tudi vlogo, ki jo je takrat igrala visoko naobrazena prijateljica lite-rarnih krogov, Franja Koširjeva.

Poleg Levstika, ki je svojo prijateljico ovekovečil v nekaterih svojih najlepših pes-mih, je bila Koširjeva Franja tudi dobra značka takratnih kulturnih delavcev: Jur-čiča, Gregorčiča, dr. Razlaga in drugih. Bila je neumorna narodna in prosvetna de-lavka, predsedovala je CMD in številnim drugim narodnim društvom, prežeta je bila z idejami močno se razmahujočega Sokol-stva in je s prezirom odbijala vse nemšku-tarske napade. S pokojnico lega v grob slo-venska žena, katere ime ostane vedno za-beleženo v naši literarni in narodni zgo-dovini. Njen sloves in njena veljava pa ostaneta še bolj učvrščena, ko izidiše nje-ni spomini, ki jih je napisala zadnja leta.

Italijani zapirajo naše turiste

Skupina litjskih in ljubljanskih turistov tič v zaporih v Bovcu.

Ze ponovno se je dogodilo, da so ita-lijanske obmejne straže prijele in zaprle na-še turiste, ki so v gorah zgrešili pot in po nevednosti zašli na italijansko ozemlje. Da-si obstojajo konvencije o obmejnem pro-metu in je med drugim tudi dogovorjeno, da obmejne straže ne smejo delati težkoč turistom, je opaziti, da Italijani zlasti v zadnjem času postopajo z našimi ljudmi brezobzirno in jih tirajo v laške zapore, če stopijo le par korakov preko meje.

Danes smo prejeli vest o novem takim dogodku. Skupina turistov litjske podruž-nice SPD, med njimi tudi g. Valter Elsner in dijak Primožič, ki se je udeležil znane-ga izleta na Mont Blanc, so odšli pred več dnevi na izlet v Jalovčovo pogorje. Iz-ostali pa so preko dogovorjenega časa in tako so bili domačini že v skrbah, ali jih ni morda doletela kaka nesreča, ker ni bilo o njih nobenega glasu ne sledu.

Včeraj popoldne pa je prejela g. Elsner-jeva iz Italije dopisnico s sporočilom, da so turiste Italijani prijeli na meji ter od-vedli k obmejni komandi v Bovcu, odkoder jih nameravajo eskortirati v Gorico. Litjski skupini turistov so se bili pridružili tu-di trije ljubljancani, abiturienta Bervar in Kušar ter še eden, ki so prav tako zaprti. Italijanske obmejne straže so zahtevale od njih pravilne potne liste z italijanskim vi-zumom. Ker pa tega seveda niso imeli,

so se izkazali z legitimacijami SPD ter potrdila oblasti o identiteti. A vse to ni nič pomagalo. Italijanski stražniki so jih odgnali najprej v Bovec, nato pa v Go-rico.

Ta dogodek zopet dokazuje, da je Itali-janom naraščanje našega tujkega prome-ta, zlasti v naših lepih obmejnih planinskih pokrajinih trn v peti. Bržkone upajo, da bodo s takimi šikanami odvrnili ljudi od po-seta naših krajev. To se jim seveda ne bo posrečilo, vendar pa priporočamo turistom pri obisku obmejnih planin in krajev več previdnosti, ker pač ni treba delati Lahom veselje, ki ga imajo s takimi šikanami.

Kakor izvemo, je centralni odbor SPD opozoril na to škandalozno postopanje ita-lijanskih oblasti merodajne kroge in za-hteval takojšnjo intervencijo pri italijanskih oblastih, da naše turiste čim prej izpuste. Upamo, da merodajni krogi ne bodo odkle-vali in rešili navdušene planince iz smrd-ljivih zaprov.

Očividci, ki so nočjo prišli iz Gorice v Ljubljano, pripovedujejo, da so danes po-poldne videli v Gorici, kako so po ulicah gnali karabinjerji tri mlade turiste — ukle-njene. Ker so se jim njih obrazji zdeli zna-ni, so jih hoteli ogovoriti, a je obstojala bojazen, da karabinjerji popadejo vsako-gar, ki bi se drznil »ujetnike« nagovoriti. Ni dvoma, da gre za omenjene tri ljubljans-ke akademike, mlade turiste, ki morajo uklenjeni in v bogve kakih smrdelih tuk-njah okušati laško gostoljubnost.

Mariborska mladina na počitnicah

Maribor, 16. julija
Mestu se letos izredno pozna velika iz-prememba po prometu na ulicah, odkar so zaprti šole. Dopoldne je še nekaj življe-nja, v popoldanskih urah pa odmeje celo najprometnejše ulice. Mladina je zapustila mestno zidovje in z njo tudi veliko števi-lo staršev. Kdor je količkar mogel, se je od-tegnil v zeleno in sončno okolico, naj-više moda pa je letos tudi v Mariboru — morje. Vsaj za kratak čas hoče vsakdo pre-živeti počitniške dneve v valovih ob Pri-morju in Dalmaciji. Za najnežnejšo in ubo-žno mladino so tudi poskrbeli.

Podmladek Rdečega križa, Slovensko žen-sko društvo in občina so se združili za velesocialno akcijo in poslali pod vodstvom učiteljev za mesec dni k morju 50 dečkov in 50 deklic. Eni so se etablirali v bližini Splita, drugi pri Sušaku. Preštudirati bo seveda treba enkrat, če ne bi bilo umestno to, vse hvale vredno okrepčevanje bolehn-e in osirotele dece poskusiti tudi doma, na našem zelenem Pohorju, kar bi bilo sicer manj romantično, a za gotove otroke go-tovo koristnejše in pa za človekoljubne korporacije cenejše ter bi lahko bilo delez-no te socialne dobrote še več potrebnih, ki jih v Mariboru ne manjka. Za vsakogar pač ni morje, ker se je že ponovno izka-zalo in javno ugotavljalo.

Pa tudi odrasla mladina hiti in silji na morje. Študenti si pomagajo s svojim Fe-rijalnim Savezom, ki pa jim je nudil lani še večjo ugodnost, ko so imeli četrtnsko vožnjo na železnici, če jih je potovalo več v družbi. Letos lahko sicer potuje vsak sam, toda ima le polovično vožnjo, kar pa iz Maribora do morja že zelo mnogo stane in so redki, ki si lahko priborijo takšne vsote.

Ne manjka seveda korajžnih popotnikov, ki jo vsaj nekaj časa mahnejo per pedes z nahrbtnikom na ramenih. Po mariborskih ulicah srečujemo dostikrat celo avstrijske in tudi rajhovske študente, ki jo kar bosí ma-hajo na jug, posebno pa tudi na Gorensko. V gimnaziji ima Ferijalni Savez stalno 10 postelj za tovarše dijake, ki se baje precej gosto oglašajo. Tudi iz Hamburga sta že prišla 2 študenta. Imajo namreč dogovor-jeno reciprociteto s tamošnjimi študentov-skimi ferijalnimi organizacijami. Toda ravn-o Hamburgovca ne bosta odnesla ravno prijetnih spominov iz Maribora. Policija ju je prijela, ker sta s kitarami prepevala po mariborskih vežah, gostilnah in ulicah in si tako nabirala pare za nadaljno rajžo. Ker pa so pri njima našli v žepih pri vsakem po par tisoč Din, so jima nadaljno obrt ustavili in vrnili čez mejo.

Tako pač včas konča dijaška romantika z dis-akordom. Naš najskromnejši pa išče-jo uteh v vročih dneh ob Dravi, na dovo-ljenih in prepovedanih kopališčih vedno kalne in mrzle Drave. Včas pa jo krenejo tudi na Pohorje ali gori po Dravski dolini, kjer je voda in sonce in cesta zastoj...

Dva slovenska slikarja v Pragi

Poročilo glej na str. 11.

Olaž Globočnik, Deklica.

Miha Maleš, Pri toaleti.

Drzna tatvina v vlaku

Včeraj popoldne je bila na ljubljanskem glavnem kolodvoru aretirana Helena Kisel, ki ima v Zidanem mostu branjarjo in tra-fiko. V vlaku med Zidanem mostom in Hra-stnikom je ukradla višjemu uradniku, ki je potoval iz Zagreba v Ljubljano, iz žepa sukničja listnico, v kateri je bilo 2600 Din, 360 avstrijskih šillingov, potni list in druge listine. Ker pa so Kislovo pri tatvini za-sačili, je takoj ušla v stranišče ter vrgla vse skupaj skozi stranišče na tir. Železni-ški deavci so listnico našli kasneje na pro-gi. Vendar pa je manjkalo v njej 2600 di-narjev. Ostalo je bilo še vse v listnici. Oni, ki so morda našli onih 2600 dinarjev (dva tisočaka in šest bankovcev po sto dinar-jev), naj ta znesek izročijo oblasti. Kislo-va se nahaja v policijskem zaporu v Ljubljani in bo po zaslišanju izročena sodišču.

Danes prvič v Ljubljani! — Ob 1/11. dop. 3. 1/5. 6. 1/8. in 9.

LJUDJE IZ JEKLA

Vzvišena pesem dela. Senzacionalna drama v 8. velikih dejanjih v glavni vlogi junak dneva Milton Sills in Doris Kenyon! Požar! Nevarnost! Moč! Pijančevanje! Besnost! Norost! Ljubav! Delo! Vstaja! Boj! To so elementi, iz katerih je sestavljeno grandiozno filmsko delo »Ljudje iz Jekla«. Originalni posnetki iz ogromnih rudnikov in velikih talnic železa v Severni Ameriki. Film je deloma koloriran! Pri vseh predstavah umetniški orkester! Predprodaja vstopnic danes od pol 10. do 12. in od 2. ure naprej! Predstave v ponedeljek ob 4., pol 8. in 9. uri.
Telefon 2.730 Kino »DVOR«

Pismo iz Omišlja

Končno so se »Jutrova« punčke oglasile z daljšim pi-smom in poslane našemu ured-ništvu naslednji ljubki opis, ki ga priobčujemo neokrnjenega:

Prosimo, da ne zamerite, ker nismo tako dolgo pisale. Nimamo časa in je ta-ko lušno morje adrijsko. Tudi je po dnevi tako vroče v naši hiši, ki se ji pravi koja, da ne moremo pisati notri, zunaj se pa tako blišči, da nas oči bole in se moramo vedno kopati in jesti. Takrat je veliko muh. Loviti jih ne smemo, ker gospa pravi, da so grde in se ji smilijo. Zvečer so komarji, ko spimo. Pa ne vemo, kakšni so, ker spi-mo in so taki majhni, da jih ne vidimo. Pravijo z-z-z in pičijo, kamor je. Tam zjutraj peče.

Sedaj pa moramo pisati, kako smo se vozile iz Ljubljane. Bilo je zelo vro-če in smo sedele na košarah, ker ni bilo prostora na klopeh. Gospa se je kregala in je imela zelo lepo črno ži-dano obleko. Tudi gospodične, ki so z nami, so bile zelo moderno oblečene in niso hotele sedeti na kofrih, pa so šle v drug vagon. Prav so imele, mi pa nismo smele. Jedle smo pomaranče in metale olupke skozi okno in pele »Le-pa naša domovina«. Eno pomarančo sem dala za čokolado v srebrnem pa-pirju, ki ga imam spravljena za spom-in. Skozi okno smo videle mnogo sveta in pisale smo postaje. Jaz imam zapisane tri, potem mi je bilo pa hudo od vročine. Na stranišče nisem mogla, ker jih je bilo vse polno tam, ki jim je bilo tudi slabo. Škoda za pomarančo in čokolado. Bilo je zelo prijetno in lepo. Sanjalo se mi ni nič in sem mislila, da sem doma, na Štefko je pa padla košara s police in je spala naprej.

Zjutraj smo zagledale morje in pele »Po jezeru, bliz Triglava«. Potem sem se zbudila in sem bila zelo lačna. Je zelo veliko in sama voda. Od enega konca do drugega in še bolj daleč. Okrog so hribi in doline, samo na eni strani ni nič. Bilo je zelo veličastno, je rekla gospa. Pa je ravno tako, kakor je naslikano, in barke tudi. Iz enih se kadi, iz drugih pa ne. Te imajo jadra, po onih se pa vozijo ljudje.

Potem smo se s vlakom pripeljale na kolodvor, ki se mu pravi Sušak. Videle smo zelo mnogo ljudi in tudi mnogo policajev in finančarjev. Gospe in gospodične imajo zelo lepe obleke in moderne. Gospa je povedala, da je zzoraj Trsat in Mati božja, ki so ji an-geli odnesli hišico na Laško. Rada bi bila molila za Vas, pa smo bile zelo

lačne in nismo imele časa. Na Sušaku je zelo dobra kava in imenitno kosilo. Otroci tukaj so zelo brihni in že vsi znajo po hrvatsko govoriti, čeprav še ne hodijo v šolo. Na sredi je most, na oni strani pa Lahi. Zelo so črni, pa se jih nismo nič bale.

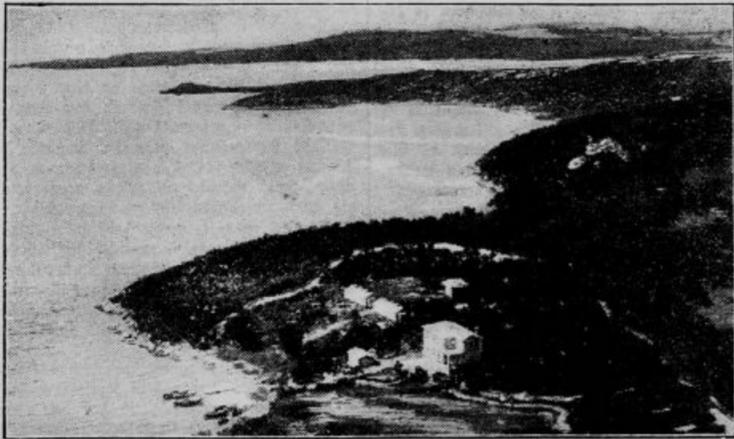
Spodaj pri vodi se prične morje. Vse smo bile zelo radovedne, če je res sla-no, kakor smo se učile v šoli. Gospa nas pa ni pustila doli, ker se je bala, da ne bi katere zmanjkalo. Res nas je ve-liko, 64 vseh skupaj z Micko, ki kuha, gospodičnami in gospo.

Na barki, ki se kadi iz nje še bolj kakor iz vlaka, je lepo kakor v nebesih. Še lepše se je pa voziti po morju. Bala se nisem prav nič in tudi nisem nobe-nemu povedala. Na morju je bil Sušak vedno manjši, Omišalj pa vedno večji, dokler ni barka obstala in smo se s čolnom peljali tja, kjer smo sedaj. Čoln se je zelo guncal in zibal, da smo vse cvilile, bale se pa nismo nič.

Pri kraju imamo dve hiši s čisto belimi posteljami in kuhinjo. Pravi se pri sv. Martinu. Če bi nas ne bilo tukaj, bi bilo strašno dolgočasno, ker je voda na vseh straneh in se le na eni strani pride gori, kjer je Omišalj. To je me-sto. Tam so hiše in trgovine. Med njimi stoji cerkev in gostilna. Tam smo vi-dele ohcet in je bilo zelo hecno. Pomi-slite, mesto na harmoniko so pisali na piščalke. Zelo čudno so bile oblečene in gospa je rekla, da je to narodna no-ša. Pa ni res, saj niso imele avb in ži-dano kijklj, v gube nabrano, in kran-celj iz suhih rož na glavi. Jaz bom mo-derna, ko bom nevesta, in druge tudi.

Družič je bila na trgu slavnost za Cirila in Metoda. Bile so zastave in venci kakor pri novi maši. Potem so bili govori in deklaracije. Dekleta so pele »Tiha luna«, ki jo tudi mi znamo. Bile smo vse zelo navdušene in trudne.

Takoj, ko smo prišle sem in pospravi-vile košare smo se šle kopat v morje, O, kako je gorka voda in fletno! Tam, kjer gre sonce doli, se pravi Učka in je pod Lahom. To je krivica, pa se bo že pravica izkazala!! Voda je res slana in grenka. Potem smo pa večer-jali. Prav zares je tukaj tako lepo in lušno, da vam ne moremo povedati. Micka, ki nam kuha, je zelo dobra. Fige so že zrele in tukaj rastejo na drevesih. Prosimo, pišite gospodu s pomarančami, ki ga imamo zelo rade, da ga pustimo vse pozdraviti. Slišale smo, da je tudi tukaj blizu. Prosimo, pišite mu, naj nas pride obiskat. So

Polotok Sv. Martin na Omišlju

Dobro se vidita obe kolonije, desno pa je hotel »Slavija«, ki je bil zgrajen letošnjo pomlad. Za kojima stoji starodavna kapelica sv. Martina.

Josip Fr. Knafflč:

Slovenska pisma

Uvodna beseda.

Ta pisma sem lanske zime začel objavl-jati v »Slovenca«. Našla so precej zani-manja, še smem to sklepati iz razgovorov s prijatelji in pa iz mnogih povpraševanj, ki mi prihajajo, odkar sem v zadnjem času s temi pismi prenehal. Vsekakor mi je to v spodbudo, da s pričetim delom nada-lijum.

Seveda pa se bo javnost zelo začudila, da storiim to zdaj naenkrat v »Jutru« in ne več v »Slovenca«. Zato moram podati k temu malo pojasnila:

Nastale so namreč med tem okolišči-ne, ki mi onemogočujejo še nadalje pisati v »Slovenca«. Zaš teh okoliščin ne morem tu povedati, dati so zelo zanimive. To se pravi: danes jih ne morem povedati in si-ker zato ne, ker je sedaj volilna borba, torej vojno stanje. V vojni pa, kakor znano, zadobivajo vse stvari čisto drugačen po-men kot ga imajo v mirnem času. In bi se prav lahko zgodilo, da bi se kaka moja beseda, sicer še tako dobro mišljena, kje tolmačila kot naperjena proti Slovenski ljudski stranki. Tega namena pa nikakor nimam. Zato si rajši pridržujem o rečenih zelo interesantnih okoliščinah izpregovoriti kaj več po končanih volitvah; se reče: ako se bo tedaj pokazala za to še kaka po-

treba aj bližje zanimanje.

Skratka torej: jaz dolgoletni politični so-trudnik »Slovenca« in povrh somišljenik in sobojevnik SLS sem se naenkrat znašel v veliki zadregi, kje bi nadaljeval svoja »Slovenska pisma«, k čemer so me spodbujali ljudje iz različnih taborov, ki so jim moja razmotrivanja očitno bila všeč. A na »Slovenčeve« predale, kakor rečeno, nisem mogel več računati. Kam torej? Se-veda bi mi bilo najljubše, ko bi mogel pi-sati v kakšen list SLS. Tak list pa ne ob-stoja. Pripomniti moram namreč, komur to še ni znano, da »Slovenec« prav za prav ni glasilo Slovenske ljudske stranke, ampak glasilo katoliškega tiskovnega društva. In je to vsekakor politična posebnost, boljše rečeno: kurioznost, da največja slovenska stranka niti nima lastnega glasila, s katerim bi mogla po svoji volji svobodno razpola-gati, ampak je navezana na list, ki mu go-spodujejo krogi, predstavljajoči svet čisto svojevrstno in v marsičem nasproten temu, kar zlasti mi lajčni inteligenti v Slovenski ljudski stranki (vsaj večina nas) hočemo.

Sicer je tu še »Narodni Dnevnik«, na čer-gar gostoljubnost bi se bil lahko obrnil, to-da naravno, da si nas eden želi čim večje publicitete. Pa nisem imel druge izbire kot samo »Jutro«.

Toda čim mi je prišla ta misel, sem se zadržil. V momentu sem se zavedel, da pi-sati v »Jutro« bi pomenilo za mene: pre-grešiti se zoper temeljne zakone in naj-

svetejšo moralo slovenske politične kulture (tiste, do take dovršenosti dognane in na svetu danes gotovo edinstvene kulture, ki sem jo opisal v zadnjem pismu) in riski-rati najhuje in naravnost neslutene posledice. Ampak v meni je nekaj puntarskega duha; navzel sem se ga tistih šestnajst let mogočega bivanja tam doli v Bosni pomoni, navzel sem se ga največ od Srbov, ki so rojeni rebeli. Slovenec, če mu kaj ni prav, on samo protestira, Srb pa takoj revoltira. To je razlika med nami in Srbi. To se je pokazalo tudi pod Avstrijo: Slovenci smo vedno samo protestirali, Srbi pa so revol-tirali.

Torej sem sklenil na vsak način se spun-tati in pregrešiti zoper slovensko politično kulturo in sem se odpravil k »Jutru«. Pa je zaustavilo moj korak to-le težko vpra-sanje: Nimam nobenega znanca tam in no-benih zvez. Ali me ne bodo kratkoma lo-vrgli ven?

V tem fatalnem položaju sem se spom-nil, da imam vendar tudi tam prijatelja, tovariša iz dijaških let, dr. Dinka Puca. On je eden izmed veljakov v demokratskem taboru, tako sem si rekel, in bo za mene gotovo rad posredoval. Pohitel sem k njemu, mu povedal svojo željo in mu na-peto pogledal v obraz.

In sem sam skoro okamenel od strmenja, ko prijatelj Dinko spriče tre strašanske stvari, ki sem mu jo to prinesel, niti z očesom ni trenil, ampak je s svojim navd-

nitm smehljajem čisto mirno rekel:

»Dobro. Ampak, veš, to se moraš že sam pomeniti z dr. Žerjavom in dr. Kramer-lem. Če ti je prav, te kar najavim.« In je vzel slušalo v roko in vse, takoj po tele-fonu uredil.

Potem sem ravno razlagal dr. Žerjavu namen svojega obiska, ko je stopil v sobo tudi dr. Kramer, direktor »Jutra«.

— Žel bi svoja v »Slovenca« započeta »Slovenska pisma« nadaljevati v »Jutru«. Razlog, zakaj —. Bil sem le malo v zadregi, a že mi je dr. Žerjav pomagal:

— Nas ne interisira. Vi boste že imeli svoje dobre razloge.

— V teh pismih podajam svoja opazova-nja o slovenskem človeku in slovenskih razmerah, kakor se pač predstavljajo mo-jemu od tujnega morda zosteremu pogledu. So tudi stvari, ki jih vi tu doma med seboj sploh več niti ne opazate, ki pa so zelo značilne za slovensko naravo in bistvenega vpliva na našo miselnost in pa našo orien-tacijo napram splošnim novim prilikam, v katerih danes živimo... Mislim tudi, da treba stvar slovenstva preiskati in dognati na vse plati, da si bomo o sebi popolnoma na jasnem.

— Da, priti moramo na čisto. — mi je pritrđil dr. Žerjav. — tako sami seboj ka-kor z našimi sobraty Srbi in Hrvati, kdo in kaj da smo Slovenci in kaj hočemo in kaj pomenimo v tej državi. — Govoril je ptem še o našem narodu in njegovi bo-

dočnosti s toploto in zaupanjem, jaz pa sem ga poslušal z rastočim zanimanjem in sem se pri tem spominjal, kako so mi tega moža, ki je tu doma razvpt kot nasprotnik slovenstva, Srbji tam v Beogradu pa baš slikali kot zagrizenega Slovenca. Naše poli-tično življenje je pač polno pikanterij!

— Prosil bi samo še, — sem nadaljeval naš razgovor, — ker se bodo moja pisma često dotikala tudi političnih stvari in se naša stališča ne vjemajo, da bi mi ne —

Tedaj me je hitro prekinil dr. Kramer: —

— Pišite čisto svobodno in neprisliljeno. Za vsebino odgovarjate sami. Le odkrito povejte svoje misli, če bo treba, bomo pa že tudi mi povedali svoje mnenje.

Jaz se kar nisem mogel znati od strme-nja. Človek na Slovenskem, da bi mogel v politično nasprotnem listu svobodno izreči svoje mnenje! In da se bo rešpektiralo nje-govo prepričanje! Kje pa sem prav za prav, sem se vpraševal; ali sem sploh še na Slovenskem?

Vsekakor pa sem odšel zelo zadovoljen, da se mi je moj puč proti slovenski poli-tični kulturi v prvem zamahu tako posre-čil; morda se mi posreči še v nadaljnih, ki jih pripravlam.

In tako torej sem pojasnil, kar sem imel pojasniti. S tem pa sem menda tudi v za-dostni meri vzbudil zanimanje »Jutrovega« čitateljstva za moja »Slovenska pisma«. Tako da v prihodnjih številki lahko ž njimi začnem.

zelo po ceni in sladke. Pa ne povedati, da smo me pisale. Kar tako se naredite, kakor bi nič ne vedeli.

Potem smo šle spat. Bilo je zelo čudno, da smo morale kar jokati. Nič nam ni bilo dolgčas, samo tako čudno je včasih.

Kopljemo se ves dan in se igramo. Plavati že znam in druge tudi. Prosim, pišite, kako se lepše pravi, če kdo govori, pa bom pisala, kako sem se naučila. Gospa in gospodične so nas mazale po životu z oljem, pa nas je vse eno peklo. Sedaj smo že rjave in črne kakor zamorke. Zvečer prepevamo in deklamiramo. Najlepše poje Jelka, ki ima zelo enak glas in zna sama lepo peti. Pravijo, da bo šla h kinu in bo pelala in imela avtomobil. Jaz še nisem bila v kinu, pa bom tudi imela avtomobil, ko se poročim. Kako bo mama vesela, ko se bo vozila z menoj! In »Jutrovega« strica s pomarančami tudi povabim. Ko se bom peljala od poroke, se dam slikati in prosim, da bi dali sliko v »Jutro«.

Tudi naša slika v »Jutru« je bila zelo lepa in vse smo bile zadovoljne z njo. Škoda, da niste naslikali vseh, ker nam imajo rade. Gospa pravi, da smo »Jutrove« zelo pridne in rade ubogamo. Najbolj navihana je Branka iz Trbovelj, da se ji vse smejemo in ji pravimo »jezični dohtar«. Pa ne mislite, da je poredna, samo vesela je tako, da je tukaj. Tudi Zofka iz Krčevine pravi, da je tako luštno, da bi kar iz kože skočila.

Milo se nam stori, če pomislimo, da smo že štirinajst dni tu in bomo morale proč in domu. Prosim Vas prav lepo, če bomo tudi drugo leto smele sem in tudi naše sestrice in bratci. Hudo nam bo, pa vendar rade gremo, da lahko pridejo fantje sem, ki se tudi radi kopljejo. Prav pridno se bomo učile in ubogale, če bodo smele enkrat vsaj tudi naše prijateljice sem, ker je tako lepo tukaj, vedno sije sonce in nas imajo gospa in gospodične in Micka, ki kuha, tako rade. In vedno nam ostane, ker ne moremo več jesti in bi rade poslane domu. Povrh imamo pa še marmelado in med.

Sedaj se pa lepo zahvalimo in lepa hvala tudi vsem tistim, ki imajo naročeno »Jutro« in so prosili za nas. Imamo vse zelo rade in se Vam prav lepo pripravljamo tudi za drugo leto. Iz vsega srca Vas najlepše pozdravljajo Vaše zadovoljne punčke.

Demontiranje osnovnega šolstva v Sloveniji

Nezaslišana ataka kleroradikalnega prijateljstva na kulturni razvoj slovenskega ljudstva

Ljubljana, 16. julija.

Prosvetno ministrstvo je izdalo odlok, po katerem se ima reducirati cela vrsta osnovnih šol v Sloveniji.

Tako se po tem odloku ukinejo: pri šestrazrednici z eno vzporednico v Mengšu vzporednica, pri šestrazrednici z dvema vzporednicama v Moravčah pomožni razred ter ostane samo ena vzporednica, pri šestrazrednici s štirim vzporednicami v Dobropoljeh ena vzporednica, pri šestrazrednici s štirim vzporednicami v Loškem potoku ena vzporednica, pri šestrazrednici deški osnovni šoli s tremi vzporednicami v Ribnici ena vzporednica, pri šestrazrednici dekliški osnovni šoli s tremi vzporednicami v Ribnici ena vzporednica, pri šestrazrednici s tremi vzporednicami v Sodražici ena vzporednica, na osnovni šoli v Stari cerkvi (srez Kočevje) en nemški razred ter ostane šola dvorazrednica z dvema nemškima vzporednicama, petrazrednica v Poljanah se izpremeni v štirirazrednico, istotako se reducira petrazrednica v Preddvoru na štirirazrednico, dvorazredna manjšinska šola v Ljubljani se izpremeni v enorazrednico, petrazrednica na Barju pri Ljubljani se izpremeni v štirirazrednico, na šestrazrednici z eno vzporednico na Dobrovi pri Ljubljani se ukine vzporednica, na osnovni šoli v D. M. v Polju se odbrže le štiri vzporednice in se ostale ukinejo, štirirazrednica v Preserju pri Ljubljani se izpremeni v trirazrednico, na petrazrednici z eno vzporednico v Studencu-ihu se ukine ena vzporednica, na šestrazrednici z dvema vzporednicama v Sostrem ena vzporednica, petrazrednica v Zg. Šiški se izpremeni v štirirazrednico, na štirirazrednici z dvema vzporednicama v Smartnem pod Šmarjo goro se ukine ena vzporednica, štirirazrednica v Tomišlju se izpremeni v trirazrednico, osemrazrednica na Viču sme odbržati le sedem vzporednic, na Vrhniku je ukinjena vzporednica 7. razreda, na šestrazrednici v Cerklju sta ukinjena obe dosednji vzporednici, trirazrednica v Hotederšici se izpremeni v dvo-

razrednico, pri petrazrednici v Iga vasi se ukinejo obe vzporednici, petrazrednica v Gor. Logatcu se izpremeni v štirirazrednico, trirazrednica v Sv. Lovrencu pri Novem mestu se izpremeni v dvorazrednico, sedemrazrednica v Žužemberku se izpremeni v šestrazrednico, osemrazrednica s tremi vzporednicami na Bledu se izpremeni v sedemrazrednico z dvema vzporednicama, petrazrednica v Breznici se izpremeni v štirirazrednico, dvorazrednica v Lescah se reducira na enorazrednico, osemrazrednica v Radovljici se preтвори v sedemrazrednico.

Razen tega določa odlok prosvetnega ministrstva, da se samostojne osemrazrednice, v kolikor niso zgoraj navedene, odbrže le v krajih, kjer ni srednjih ali meščanskih šol, v ostalih krajih se samostojni osmi razred spoji s sedmim razredom. Po omenjenem odloku prosvetnega ministrstva so bili tudi učitelji, ki so postali vsled redukcije osnovnih šol odveč, postavljeni s 30. junijem t. l. na razpoložene ter so bili pozvani, naj predlože do 15. julija prošnje za nadaljno zadržanje v učiteljski službi. Ker bržkone ne bo mogoče zaposliti vsega tega učiteljsva v ljubljanski oblasti, so pozvani, naj prosijo za službena mesta tudi v mari-borski oblasti.

Učitelji, ki do 15. avgusta ne bodo prejeli odloka, da še nadalje ostanejo v službi, se odpuste z 31. avgustom t. l. Iz službe ter se jim s tem dnem ustavi službeni prejemki. To velja tudi za učiteljsvo, ki je iz kateregakoli vzroka že sedaj na razpoloženo in ni zaposleno, kakor tudi za učitelje, raker se nanaša čl. 100 uradniškega zakona.

Odlok prosvetnega ministrstva poleg vsega navedenega še določa, da se ima koncem šolskega leta 1927/28 zatvoriti toliko razredov in vzporednic, za kolikor krajni šolski sveti ne bodo preskrbeli samostojnih prostorov, ne glede na to, da bi ti razredi lahko obstajali pri deljenem dopoldanskem in popoldanskem pouku.

Režijske vožnje rodbinskih članov stalnih železniških delavcev

Udruženje jugoslovenskih narodnih železničarjev in brodarjev obvešča vse članstvo, osobito delavstvo in njih družine, da je izdala ljubljanska direkcija okrožnico, s katero se končno urede od Udruga priporočene režijske vožnje rodbinskih članov stalnih delavcev (stalni delavec se smatra oni, koji je polnoleten vojašine prost in najmanj eno leto stalno zaposlen). Okrožnica določa, da uživajo zakonska žena in zakonski otroci stalnih delavcev poleg trikratne brezplačne vožnje na leto, tudi vožnje po režijski ceni 4 krat na mesec na podlagi osebnih legitimacij.

KUPUJTE

pomladanska oblačila lastnega izdelka. Dokazano najnižje cene.

JOS. ROJINA, Ljubljana

Sprejem učencev v Kmetijsko šolo na Grmu

Specijalna živinorejsko-poljedelska šola na Grmu pri Novem mestu razpisuje sprejem učencev za šolsko leto 1927-28, ki se prične začetkom novembra t. l. Šola, ki se je preosnovala v specijalno kmetijsko šolo, je urejena kot doslej in ima dva oddelka: 1. celoletno šolo, ki traja eno leto in je pripravna za kmetijske sinove iz vse ljubljanske oblasti, tudi za one iz vinorodnih krajev in 2. šolsko šolo, ki je namenjena samo za učence iz vinorodnih krajev, zlasti za Gorenje in traja dve zimi po 5 mesecev, skupaj torej 10 mesecev.

Celoletna šola ima pred zimsko to veliko prednost, da učenci tudi praktično izvršujejo vsa dela v gospodarstvu po naukih, ki jih silijo v šoli. Učenci imajo na zavodu vso oskrbo in so vedno pod strogim nadzorstvom. Sprejemni pogoji so sledeči:

- a) starost ne manj kot 16 in ne več kot 22 let.
  - b) moralna neoporečnost.
  - c) telesno in duševno zdrav.
  - d) z uspehom dovršena osnovna šola.
- Učenci se dele na državne in privatne. Državni učenci se šolajo na državne stroške (brezplačno), privatni pa na lastne stroške. Predobro, ki plačujejo privatni učenci določa kmetijsko ministrstvo. Za letošnja 150 Din mesečno za sinove kmetijskih staršev, 300.— Din mesečno za ostale.
- Državne učence izbirajo posebne sreske komisije. Prošilec za državna (prostga) mesta morajo na podlagi razglašene sreske poglavarstva v določenem roku predložiti svoje prošnje sreskim poglavarstvom, ki povabijo nato prošilce k pregledu. Prošnje izbranih prošilcev se preko Velikega župana predlože ravnateljstvu šole, ki izmed njih sprejme dve tretjini vseh prošilcev kot državne (brezplačne) učence, ostale pa odkloni oziroma jih priporoča za sprejem v druge šole. Vsi sprejeti državni učenci morajo biti sinovi kmetovalcev iz ljubljanske oblasti in se morajo njih starši zavezati, da ostanejo po končanem šolanju na domačem posestvu. V obratnem primeru morajo povrnilo državni stroške šolanja. Državni učenci dobivajo šolske potrebščine od zavoda.

Privatne (plačujoče) učence sprejema ravnateljstvo šole na podlagi razpisa v listih direktne in je vlagati prošnje za plačujoča mesta naravnost pri ravnateljstvu šole do 15. septembra t. l. Prošnji je priložiti sledeče listine: 1. domovnico, 2. krstni list, 3. zadnje šolsko izpričevalo, 4. zdravniško izpričevalo o telesnem in duševnem zdravju, 5. naravnostno izpričevalo, 6. izjavo staršev ali varuhov, s katero se zavezujejo plačevati stroške šolanja oziroma v slučaju predčasne, neutemeljene zapustitve zavoda povrnilo državni stroške šolanja. 7. Kdor se želi šolati proti nižji preskrbnini, mora pred-

ložiti še potrdilo občinskega urada, da so starši kmetijskega stanu. Prošnje morajo biti lastnorочно pisane in a prilogami vred po tarifnem zakonu pravilno kolkovane. Priloge pod 1. 4. 5. 7. se kolkujejo z 20.— Din, one pod 8. s 5.— Din in pod 6. z 2.— Din. Prošnje je kolkovati s 5.— Din in priložiti kolek za 20.— Din.

Letos se bo sprejelo v zavod 50 gojencev in sicer 30 v celoletno šolo in 20 v 1. tečaj zimske šole, od teh do 35 na brezplačna mesta. Točnejša pojasnila daje ravnateljstvo specialne živinorejsko-poljedelske šole na Grmu, pošta Novo mesto.

Ustanovlj. 1842. Solidna izvršitev. Vskakovrstna plesarska in igralska dela izvršuje tvrdo Brata Eberl nasl.

Martinc, Cerne & Co.

Ljubljana, Vošnjakova ulica šte. 8 (Preje Cesta na Gorenjsko železnico)

Zmerne cene! Telefon št 2814.

„Van Kaster“ kakao

hranjivost in milna okusa nedosegljiva.

Sport

WAC : Ilirija 1 : 0 (1 : 0)

Pičla, toda resna zmaga gostov.

Ilirija zastreja dve enajstmetrovki.

Dunajski gostje so na svoji poti na polletni odhidi napravili mal ovinek in se ustavili v Ljubljani, da odigrajo dvoje tek. Nahajajo se torej že v nekakem po-ditniškem razpoloženju in temu primerna je bila tudi njihova igra. Ne da bi rekli, da ne znajo nogometa, narobe, pokazali so, posebno v prvem polčasu, da razumejo svoj posel dokaj dobro, toda vzbujali so vtis, da so zelo stvari nekako ležerno in da jim ni bilo do tega, da bi nudili niti malenkost več nego je bilo treba. V drugem polčasu se je stvar sicer nekoliko spre-menila, Ilirija je začela močneje pritiskati in tedaj so se morali tudi Dunajčani malo bolj potruditi; vendar je ostala igra ves čas do konca na precej povprečnem nivoju. Publika je sicer z zanimanjem sledila poteku borbe, toda le redkokrat se je pri-petilo, da bi jo kaka situacija toliko raz-vnela, da bi se tudi oglašila. Sezona gre proti koncu, ilirijansko moštvo ima »trijo težkih tekem združenih s štrpaci« potovan za seboj in napravila vtis izmučene-ga moštva. Zato ni čudno, če se igra ni mogla povzročiti preko prej omenjene povprečnosti in če je potekla v ne prezani-mivem stilu. Pričakujemo, da bo danes re-ferentanca LNP vnesla v igro več tem-peramenta in prisilila goste, da pokažejo nekaj več kot večera.

Dunajčani so od starta dalje pričeli s živahnimi kombinacijami in so dali spo-znati, da izhajajo iz dunajske profesional-ne šole. Tehnično so dobro izveščani, v celoti so homogeno, dobro vigrano moštvo. Le semintja se je pokazala vrzel med napadom in krilci, drugače so poedini deli bili med seboj v dobri zvezi. Taktično so v prvem polčasu visoko nadkriljevali do-mačine, rajši so s hitrimi in preciznimi kombinacijami prihajali naprej, kot da bi se z lovljenjem za žogo po nepotrebnem izpravliali. Tedaj so imeli tudi rahlo pre-moč nad domačini, ki so jim šelo v dru-gem polčasu pogosteje mešali njih kombi-nacije in odločnejše napadali. Od poedinih ljudi je bil Huber v napadu najkrep-kejša moč, skupno z Nauschem sta utvar-ila mnogo opasnih situacij pred nasprotnim golom. Desna stran napada je bila nekoliko šibkejša. V krilcih sta bila oba stranska aktivnejša od srednjega, zlasti se je desni krilec potrudil, da je držal v šahu Doberleta (v drugem polčasu). V be-kih je igral naš stari znanec Dürschmied, ki je še vedno v dobri formi. Vratar Feigl je imel le malo posla, dal pa je zaslužiti, da je izborna moč.

Ilirija je nastopila v nekoliko neobičajni postavi. Doberlet v голу se je znebil svoje naloge brez večjega malerja, pošia ni imel, gola, ki ga je prejel, krasen Hu-berjev šut iz daljave 25 metrov, ne bi bil držal marsikateri vratar »od profesije«. V obrambi je nastopil Verovšek mesto Bel-trama. V prvem polčasu je bil mestoma zelo nesiguren, v drugem polčasu pa je opravil mnogo koristnega dela. Halflinija običajna, z netočinim dodajanjem je zelo oteževala napadu delo. V tem pogledu se je zlasti odkloval Gabe, pa tudi Dekleva je v drugem polčasu mnogo popustil. Lado je bil marljiv in je dobro držal desno kri-lo. V napadu je nastopil v sredini Wana; igral je mestoma precej egoistično, vse preveč je drževal žogo, tudi drilbal je preveč. Videlo se je pa, da ima napad vodjo in je v tem pogledu bila napadna vrsta Ilirije mnogo na boljšem kot v po-slednjih časih. Oman in Zemljak v zvezah sta kombinatno včasih nekaj pokazala, pred golom pa sta briljirala s svojo neodločnostjo. V drugem polčasu je stopil na levo kriko Doberlet, ki je vnesel nekaj več živahnosti v napad, vendar je obramba go-stov preprečila vsako akcijo domačinov. Šiška na desnem krilu je bil tehnično zelo slab, proti koncu igre je prešel v zvezo, ne da bi se mogel uspešneje uveljaviti. V drugem polčasu je igral v голу Primorjaš Erman I, ki je parkrat pokazal svojo do-bro formo, rešil je med drugim dve kočlji-vi situaciji, za kateri mu ne bi nihče mo-gel zametiti, če bi se bili drugače končali. — Igra Ilirije je precej zaostajala za nje-nimi poslednjimi nastopi, s tako igro ne bi bila mogla doseči v borbi za drž. prven-stvo relativno dobrih rezultatov. Zlasti je zaostajala obramba za svojo običajno viš-no. Tehnično ni moštvo bogve kako izveš-bano, toda tudi v pogledu taktike se je mnogo grešilo. Ostra igra je včasih ne samo razumljiva, temveč celo priporočljiva. Toda do gotove meje. Ne sme prehajati v surovo, ker se s tem samo krepkejši skoem turirajo pomanjkljivosti in hibe, ki jih ima moštvo. Gostje so igrali dokaj fair, pa ni bilo n. pr. potrebno, da je Huber 15 minut pred koncem moral rabi blesure zapustiti igrišče! — Od dveh prisojenih enajstme-trovk je prvo streljal Šiška v prečko, dru-go Doberlet golmanu v nogo.

Postavi moštve: WAC: Feigl-Dürschmied, Pfau-Eder, Bil-lek, Brauns-Weiss, Hlavaz, Walzhofer, Nausch, Huber.

Kako se naučim fotografirati

je ravnokar izšla v drugi popravljeni izdaji. — Dobi se v vsaki knjigarni, C. na Din 10—

Ilirija: Doberlet (Erman)-Pleš, Verovšek, Gabe, Dekleva, Lado-Šiška, Zemljak, Wana, Oman, Inke (Doberlet). Sodil je g. Vodišek. Publike za interna-cionalno tekmo zelo malo.

Dvomatch Zagreb : Ljubljana

Danes bomo na igrišču ASK Primorja videli, kaj premore naša država na polju lahke atletike. Do te trditve nas upravi-čuje dejstvo, da sta Zagreb in Ljubljana priznane najmočnejši lahkoatletski središ-či v naši državi in da so skoro izključno atleti iz teh dveh mest že ponovno na-stopali v naših državnih reprezentancah. V zadnji dobi se je Ljubljana tudi v lah-ki atletiki že zelo približala Zagrebu, v nekaterih disciplinah ga je celo že zdra-vnaji prekosila. Ambicija naših sportnikov je, da bi dosegli, po možnosti prekosili, svoje zagrebške kolege; od tod znana riv-aliteta med Ljubljano in Zagrebom; zato so tudi športsna srečanja med obema me-stoma polna napetosti in potečejo vedno v najostrejši borbi. Lani je Ljubljana v dvomatchu podlegla s šestim rezultatom 60 : 82; kakšen bo uspeh danes?

Dopolodne (pričetek ob 10.): se absolvi-rajto sledeče točke: 100 m (nastopita za Ljubljano: dr. Perpar, Stepišnik, rez. Ha-bič, Režek) — krogla (Zupan, Slamič, rez. Podobnik, Smersu) — skok ob palici (Gre-gorka, Pavšič; rez. Verhovc, Malnarič) — 1500 m (Gaberšek, Zorga; rez. Perko, Furlan) — kopje (Orehek, Petkovšek; rez. Cimperman) — skok v dalj (Stepišnik, Režek; rez. Siftar, dr. Perpar, Lojk) — 400 m (Močan, Habič; rez. dr. Perpar, Zorga).

Popoldne (pričetek ob 15.): 200 m (dr. Perpar, Stepišnik; rez. Habič, Režek) — skok v vis (Gregorka, Lojk; rez. Medica, Siftar) — disk (Slamič, Verhovc; rez. Gregorka, Zupan) — 800 m (Močan, Fur-lan; rez. Zorga, Gaberšek) — kladivo (Rotar, Zupan; rez. Slamič) 5000 m (Slamič, Slapničar; rez. Gaberšek, Perko) — troskok (Režek, Korč; rez. Kalčić, Cim-perman, Zupan) — 4 X 100 m (Režek, Stepišnik, Habič, dr. Perpar; rez. Janow-sky, Pavšič, Močan).

Vstopnina: sedeži 10 Din, stojišča 5 Din, mladinska 3 Din; vstopnice veljajo za dopoldne in popoldne.

ASK Primorje, nogom. sekcija. Odhod v Domžale danes z vlakom ob 14. Na glav-nem kolodvoru naj bodo sledeči igralci ob 13.45: Lušan, Ivo, Turkovič, Pišek I, Sočan, Jug I in II, Slapar, Senica, Privšek, Zalar in Pečar.

ASK Primorje, kolesarska sekcija. Pozivam sledeče kolesarje gg. Zanoškar, Kosmatin, Kosmina, Nagode, Cihlač, Se-nica, Pičelj, Klopčar, Sečič, Škrabar, da se udeležijo danes ob 10 v restavraciji »Zvez-« da sestanka radi popoldanske prvenstvene dirke in verifikacije.

SK Krakovo. Danes ob 8.30 se vrši trening tekma s SK Svoboda. Ob 7.45 naj se zgledajo pri gospodarju sledeči: Malib, Marjetič, Novak I in II, Jeršek, Gabrjav-jan, Bončar, Kalaš, Koser L, Benedetu, Vlah, Stante, Klancar in Drnovšek. Igra se samo ob lepem vremenu. Kdor nima belega dresa in črnih hlačk, jih dobi pri gospodarju. Igrišče: SK Svoboda.

Motoklub »Ljubljana« opozarja vse svoje vozače-clane, da se vršijo v nedeljo dne 24. t. m. velike motociklistične dir-ke na dirkališču Čermomerec pri Zagrebu, katere priredi L. Hrvatski motociklistični klub v Zagrebu. Kdor izmed članov M. K. L. se hoče teh udeležiti, naj se prijavi do 22. t. m. v klubovi pisarni, Rosljeva c. 1. Propozicije kakor tudi prijave so istotam na razpolago.

Plavalna tekma na Ljubljanici. Danes ob 14. priredi SK Ilirija na prostoru Ljub-ljanskega športnega kluba ob Ljubljanici veliko propagandno plavalno tekmo, ki naj pokaže javnosti razvoj in napredek teke plemenitega sporta med ljubljanski-mi plavalci in dokumentira visoko formo slovenskega plavalnega sporta, sad dve-letnega teha, marljivega treninga. Visoka forma plavalcev pa jamči za izborne rezultate in je sigurno, da bo padlo pre-cej slovenskih rekordov — v treningih so bili doseženi že znatno boljši uspehi od obstoječih. Vsekakor pa bo dana ob-širnost prilika, videti toliko zanimivih momentov, slika napetih situacij, ki bodo mogle navezati njega pozornost in vzbudi-ti v javnosti ono zanimanje, ki ga fak-tično tudi zasluži.

Avtomobilski in motorna dirka na Ljubeli. Predpriprave za drugo dirko in ocenjevalno vožnjo avtomobilov in moto-ciklov na Ljubeli, ki se bo vršila v nedel-jo dne 14. avgusta t. l., so v polnem teku. Tozadnje propozicije so končno veljavno izdelane ter se dobe v tajništvu Avtoklu-ba. — Oficijelni trening se bo vršil v ne-deljo dne 7. avgusta med 9. in 12. in med 14. in 19. Razen tega 11. in 12. avgusta med 14. in 19. Za avtomobiliste, ki želijo razen v zgoraj navedenih dneh trenirati, je izdal Avtoklub Sekcija Ljubljana po-srebne legitimacije za trening, na podlagi katere je mogoče nemoteno voziti do državne meje. Za vsako poizkusno vožnjo na Ljubeli je torej treba vzeti s seboj legiti-macijo za trening ter vsa druga oblast-veno predpisana izkazila. Legitimacija se mora na zahtevo pokazati kontrolnim or-ganom ter je prestop meje dovoljen samo v toliko, kolikor je za obračunanje vozila to neobhodno potrebno. Legitimacije se do-be med uradnimi urami v tajništvu kluba. — Prijave za tekmo sprejema tajništvo Avtokluba do 1. avgusta t. l., z dvojno prijavnino pa do 9. avgusta t. l. Ter daje vsak čas potrebna pojasnila.

Motoklub Celje. Kakor že objavljeno, sklicuje pripravljani odbor »Motokluba« Celje za danes svoj ustanovni občni zbor, ki se vrši v gostilniških prostorih v Na-rodnem domu z običajnim dnevnim red-om. Začetek razprav ob 10. uri. Na zbor so vabljeni vsi motociklisti in ljubitelji motociklističnega sporta, ki so nastanje-ni v krajih društvenega področja, to se pravi v srezih Celje, Gornji grad, Šmarje pri Jelšah, sodnih okrajih Laško in So-štanj. Za slučaj slabega vremena, odpade skupni izlet v Rogosko Slatino, ki je do-ločen po končanem zborovanju. Po od-redbi Sreskega poglavarstva in Celju je pro-pagandna vožnja skorzi mesto preložena po zborovanju, ne kakor objavljeno ob 9. uri pred zborovanjem.

7. avgusta Sokolska tombola na Bledu

Neurje s točo in strelo v Ljubljani

Strela je včeraj popoldne tresčila dvakrat in onesvestila dve dekleti.

Ljubljana, 16. julija. Ves dopoldan je ljubljancane dušila omo-čna sopolara. V prvih dveh popoldanskih urah pa so se začeli z novinarske strani in preko Krima bližati nad Ljubljano gosti črni oblaki. Blesočki bliski so napovedovali hudo nevihto, katere predznakomika je bila kakor oreh debela toča, ki je izprva pa-dala redko, okrog 14. pa se je vsula na gosto in je neusmišljeno klestila vrtove in dreve. Vse je preplajeno iskalo zavetja. Toči, ki je rožljala kakih 10 minut in ni povzročila večje škode, je sledil močan na-liv. Mračno ozračje je rezal blisk za bliskom. Posebno močna sta bila dva treska, ki sta domala zahtevala večje žrtve.

Po silovitem poku okrog 14.10 se je oglasi-l v hiši št. 2. Med hmeljniki pred pokopa-šcem pri Sv. Križu silen krik. Kričanje iz dveh stanovanj in pritličju je privabilo lju-di iz bližine, v obe stanovanji so udre so-sedne stranke. Kričanje je kmalu penehalo in ljudje so vsi zaprepaščeni ugledali na ste-nah črno črto, na tleh pa je v prvem stanovanju ležala 19letna hčerka fin. stražni-ka, Stanislava Turkova, a v drugem stanovanju 14letna Helena Butnova. Obe sta bi-li oplazeni od strele, ki ju je onesvestila. Strela je tresčila v hišo ter skozi strepo obiskala najprej prvo in nato vrgnila v drugo stanovanje ter šele od tod izgnila v zemljo. Turkova je ležala nezavestna do-brih 10 minut; ima precej občutne opekline na nogah. Butnovova pa je strela k sreči sa-mo omamila. Ko sta se dekleti prebudili iz nezavesti, sta se tresli od strahu in nista mogli izpregovoriti niti besedice. Obe so z rešilnim avtomobilom prepešale v bolniš-ico.

Z drugim močnim treskom je strela u-da-ri-la v veliki grajski stolp. Obiskala je sobo grajskega čuvaja ter mu razbila telefon in električno žarnico. Večjih žrtev pa k sreči ni bilo. Okrog 15. se je nevihta ugnala, vreme se je zjasnilo, dež je pregnal soparico in ohladil ozračje.

Najboljši liker za želodec je Zdravnik želodca.

Dobi se povsod, koder cenijo dobro in zdravo pijačo, kjer ga še ni, naj se ga takoj naroči pri tvrdki

Lovro Šebenik, žganjarna in rastlinska destilacija, Ljubljana VII.

Vi igrate takoj citre, vijolin-citre

z mojimi izvrstnimi glasovir citrami, n. pr. Gitar-Mandolin ali citre na lok. Cena od Din 500.— naprej. Stalni namешčenil na obroke. Slovenske in nemške note za podložiti v veliki iz-biri. Velerazpohavanje A. Zorko, Ma-ribor, Aleksandrova cesta 14. 8145-a

Domače vesti

• Vodnikova družba v Ljubljani prosi vse svoje poverjenike, ki so ji nakazali članarino, pa ji niso poslali seznama članov, za katere so članarino poslali, da to storo v kakršnem času. Obenem pa prosi tudi še one poverjenike, od katerih dosejati ni prejela niti članarine niti seznama nabranih članov, da ji na kratko vsilna sporočijo, ali li bodo, oziroma so li nabrali člane. Knjižice se začne v kratkem tiskati in zato je nujno potrebno, da se določijo vsilna naklade. Ponejnih prijavi ne bo mogoče upoštevati, ker se bo našlo toliko knjig, kolikor bo ugotovljeno članov.

• Osebnosti v pošti. Premeščeni so: pošto-brzojavni uradnik II-3 Alojzij Knez iz Ljubljane 3 v Ljubljano 2 in Leopold Sirk iz Metlike v Mozirje; pb. uradnik II-4 Frida Hutmann iz Mislina v Ljubljano in Ivana Virčičar iz Ljubljane 1 v Gornji grad. Karla Sarabon iz Ljubljane 1, v Maribor, Stefanija Zuljan od Sv. Jurija ob Ščavnici v Strnišče pb. uradnik II-5 Amalija Kos iz Gornjega grada v Zidani most; pb. uradnik II-3 Franja Zemljčič z ravnateljstva v Ljubljani 1 in Karla Pišek iz Hoč v Studencih pri Mariboru; zvan. I. sk. Iv. Kalan iz Ljubljane 2 v Ljubljano 1, dnevnika Franja Adamič iz Cella v Konjice in Rupert Meglič od Sv. Jurija na Ščavnici v Maribor. Napredovali so: Za zvanika II. skupine Fran Puc v Ljubljani 1; za zvanika II. skupine Srečko Berce in Fran Štimovec v Ljubljani 1, Fran Dolinar v Ljubljani 2, Martin Knapleš in Fran Uhl v Maribor 1, Karel Rakar na Maribor 2, Leopold Kuclar in Ig. Dermaša na ravnateljstvu; za zvanika III. skupine Josip Goberc v Ljubljani 2 in Albert Kos na X. terenski t. tehniški sekciji — vsi služilci. Izstopila sta iz poštne službe dnevnika Dimitrij Babkov v Ljubljani 1 in Josip Boh v Ljubljani 2.

• Zdravniki pred nezaposlenostjo. Iz ministrstva za narodno zdravje prihaja vest, ki bo v vrstah mladih zdravnikov in zlasti medicincev, ki letos končajo svoje študije, vzbudila neprijetno iznenadenje. Število zdravnikov je naraslo tako, da so popolnoma vsa službena mesta v državi ter je ministrstvo za narodno zdravje ustavilo sprejemanje prošelj za namestitve zdravnikov. Da bi se izboljšale naše zdravstvene razmere, namerava ministrstvo za narodno zdravje delovati na to, da se pri vsaki večji občini sistemizira zdravniško službeno mesto. Te zdravnike pa bi občine morale same plačevati. Dokler pa se taamera ne realizira, bodo mnogi mladi zdravniki prepušteni sami sebi.

• Glasovale skrivnice za volitve, kolikor jih je premalo, so že naročene. Naročilo jih je notranje ministrstvo pri ministrstvu za šume in rudnike in sicer kar 10.000. Skrinjice morajo biti gotove do 15. avg. Torej 10.000 novih skrinjic! Nič čudnega: radi večnih volitev so se nekateri res že menja pokvarile, da jih bo treba nadomestiti — obenem pa vlada vsekakor računa na veliko število kandidatnih list, ki bodo potrebovale nove skrinjice. Še najhujše pa bo, če bodo stare skrinjice zamenjane z novimi šele — po končanem glasovanju...

• Smrtina kosa. V Ivanjkovcih je včeraj nenadoma preminul oskrbnik g. Rado Z. mljčič, ki je bil uslužben pri Lovru Petovarju. Bil je simpatičen mladenič in v svoji vinojski stroki izredno marljiv delavec. Bil pa je tudi član vseh naših kulturnih in političnih organizacij, v katerih se je z vso vneto udeleževal dela. Od Slov. goric, ki jih je ljubil najvše, se je poslovil za vedno. Pokojnik je bil sin uglednega župana v Slatinah-Radencih g. J. Zemljčiča. Njemu in njegovi iskreno sožalje na brdki izgubi. Na Bledu je včeraj ob 1. zjutraj umrla g. Ivanka Kokačeva. Bila je plemenita slovenska žena, blaga mati, ki je v najboljšem duhu vzgojila svoje hčerke. Pogreb se bo vršil v ponedeljek ob 17. iz pokopališke kapelice v Kranju. Bodi pokojnici ohranjen blag spomin, žaljucji rodbini naši iskreno sožalje!

• Zadnja pot Ignaca Focka. Včeraj ob 17. se je v Kranju vršil pogreb Ignacija Focka. Udeležba na pogrebu je dokazala, da je uvažal pokojnik med kranjskim meščanstvom in širom vse Gorenjske velike simpatije. Pogreba so se udeležili poleg številne množice v imenu občine župan Pirč, gasilno društvo, Slovenska čitalnica z zastavo ter zastopniki državnih in samoupravnih oblasti. Čitalniški pevski zbor je zapel pred hišo žalostni in na grobu dve ginljivi žalostinki.

• Iz Rogaska Slatine nam pišejo: Naš odlični umetnik tenorist berlinske opere g. Riavec bo imel svoj poslovni koncert v torek, dne 19. t. m. v veliki zdraviliški dvorani. Spremljal ga bo na klavirju g. Bizjak. Kakor čujemo priredi enak koncert v soboto dne 23. t. m. na Bledu v veliki dvorani Kazine. — Te dni pričakujemo g. ministrskega predsednika Vukičevića z rodbino, ki ostane tukaj dalj časa. Ker imamo neprestano lepo vreme, je mnogo gostov odgovorilo svoj odhod. Radi tega je tudi pomankanje sob zaenkrat še občutno.

• Prepovedani listi. »Acht-Uhr Abendblatt«, ki izhaja v Berlinu, »Banatule« ki izhaja v Temesvaru ter »Tribuna Banatulin«, »Temesvarer Tagblatt« in »Temesvarer Hir-lap«, ki izhaja v Temesvaru, so prepovedani v naši državi, ker pišejo proti interesom naše države.

• Deželno sodišče v Ljubljani (oddelek XI) poziva, da se v kazensko pravni stvari zoper Antona Peska oglase v svrhu zaslišanja kot priče dne 20. t. m. med 10. in 14. uro v sobi št. 94 (I. nadstropje) naslednji vlagatelj bivše Ljubljanske posojilnice oziroma Jugoslovske zavarovalne hranilnice katerih naslov je sodišče neznan: Ljubljanska posojilnica: Križanič Marija, Brodaj Anica; Marija Selšek, Marija Grandovec, Terezija Požancnik, Marija Pirč, Helena Šušteršič; Jugoslovska zavarovalna hranil-

nica: Bernik Marija, Kavčič Marija Ivan in Marija Stare.

• Poštinska prostost Ornitolškega observatorija. Poštinska prostost te ustanove je razširjena tudi na opazovalce tega observatorija. Ornitolški zavod, ki se bavi z opazovanjem ptic selivk, torej ni oproščen poštnine samo v dopisovanju z državnimi oblastmi, uradi in ustanovami ter z umetniškimi zavodi, temveč tudi v medsebojnem dopisovanju s svojimi opazovalci, ki mu pošiljajo podatke o selitvi ptic. Take dopisnice pa morajo imeti pripombo: »V zadevah Ornitolškega observatorija. Poštine prosto.

• Osemdesetletnica. Župnik v Središču, zlatomašnik g. Jakob Canikar je včeraj čvrst na duhu in telesu slavil svojo 80 letnico. Rodil se je 16. julija 1847. pri Sv. Tomažu kraj Ormožja, v duhovniku je bil povozen 23. julija 1871. Vsem prijaznemu, uglednemu slavljencu želimo še mnoga zdrava leta!

• Učiteljski maturanti-veterani iz l. 1880 in l. 1881 marib. učiteljska so imeli v preteklem tednu svoj obletni sestanek v prijaznem mestu Slovenjgradu. Od 19 še živčih jih je prišlo 12, katerim se je pridružil še iz l. 1882 čvrsti planinski korenjak tov. Franjo Kocbek iz Gornjega grada. Vsi so bili od županstva, šol. nadzornika, tovarišev učiteljev, prijateljev in znancev zelo prijazno sprejeti. Na predvečer se je tovariški in prijateljski sestanek po načrtu skilcateljev posebno lepo razvil v navzočnosti izredno prijaznih meščanov, uradništva in učiteljsva. Izenadili je navzoče pevski kvartet slovenjgraški, ki je podal krasne umetne in narodne pesmi, a močan zbor tamburašev nas je zabaval z lepo ubranimi komadi. Razni govori so poveljevali sestanek, da ostane vsem v prijetnem spominu. Drugi dan je zarana daroval g. msgr. prof. Vreže mašo za vse pokojne tovariše in profesorje in za vse živčve veterane. Po maši so položili zbrani venca na grobova pok. šol. nadzornika Trobeja in pok. naučitelja Arnečiča. Po ogledovanju mesta in okolice so se zbrali zopet v hotelu »Pri pošti« k okusnemu obedu. Prisostvoval je tudi g. župan Cajnko in izrekel lep nagovor. Vsi navzoči so tam sklenili, da prih. leto pridirijo sestanek v Slov. Bistrici. Čez 3 leta pa 50 letnico mature zopet v prijaznem Slovenjgradu. Pred razhodom je iznenadil vse uč. veterane ravnatelj g. Skaza s prijetnim prevažanjem na svojem letnem avtu k tov. Smidu v Podgorje. Tam dobro in prijateljsko pogosteni so se hvaležno razšli na svoje domove. Živelii! — Dr. B. R. N.

Vašen vzrok človeškega trpljenja
je, da se upalijo človeška čreva na najkrajnjem koncu, in sicer radi črevnih bakterij. To se lahko odstrani edino le s takojšnjo uporabo »Posterizana«. Takoj po uporabi se že opazi uspešen učinek. Moderna higijena zahteva, da si to nabavi vsaka hiša. »Posterizana« naj bo v vsaki kopalnici in toaleti. Star pregovor pravi, da je bolezen lažje preprečiti kot lečiti.

• Jugoslovensko-nemško parobrodarsko društvo. Po vesteh iz Berlina se pogaja naša vlada že nekoliko dni z veliko nemško finančno skupino v zadevi ustanovitve jadranskega parobrodarskega društva. Pogajanja povoljno napredujejo in utegne v kratkem priti do sporazuma med nemškimi bankami in našo vlado.

• Razpisana profesorska služba. Na državni dvorazredni trgovski šoli v Celju se razpisuje učno mesto za srbsko-hrvatski jezik v zvezi s francosčino, oziroma italijansčino. Za to mesto pridejo v prvi vrsti v poštev profesorski kandidati z usposobnostnim (diplomskim) izpitom iz teh predmetov. Prošnje, opremljene po št. 12. zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih, naj se naslovijo na ministrstvo trgovine in industrije v Beogradu, vložijo pa do 31. julija 1927 pri ravnateljstvu državne dvorazredne trgovske šole v Celju.

• Natečaj za učitelje petja in telovadbe Na podlagi finančnega zakona otvori ministrstvo prosvete enoletni tečaj za učitelje petja na srednjih šolah. V tečaj se sprejemajo absolvirani gojenci učiteljskih in učiteljskih osnovnih šol, ki nimajo nad deset službenih let. Prijave naj se vložijo pri ministrstvu za prosveto, oddelku za srednji pouk do 1. avgusta. Sprejemni izpit se bo vršil dne 1. septembra. Slušatelji, ki so učitelji, dobivajo, dokler traja tečaj, svoje redne prejemke. Po opravljenem izpitu se imenujejo slušatelji za učitelje petja na srednjih šolah. — Enoleten tečaj se otvori tudi za učitelje telovadbe na srednjih šolah. Za slušatelje tečaja se sprejemajo naši državljani v starosti do 25 let, ki so opravili učiteljski zrelostni izpit ter učiteljski osnovnih šol. V tečaj se sprejme trideset kandidatov. Prošnje je vložiti do 1. avgusta, predavanja pa se prično dne 15. septembra.

• Konjska podčastniška šola v Nišu bo dne 28. septembra sprejemala gojence iz civilnega prebivalstva in iz stalnega kadra. Šolski tečaj se začne dne 1. oktobra in traja dve leti. Prijave kandidatov se sprejemajo do 20. septembra. Podrobni pogoji za sprejem so razvidni iz razpisa v 76. letošnjem številku »Urad. lista«. Kandidati, ki uspešno dovršijo šolo, imajo pravico do častniškega čina.

• Pri delu smrtno ponesrečil. V Kotnikovi opekarni na Vrhniki se je smrtno ponesrečil osemnajstletni delavec Franc Povše. Zgrabil ga je transmisijski jermen, ki ga je dvignil kvišku in udarjal z njim ob nastavek pri oknu. Nesrečni delavec, edina opora svojih staršev, je mrtev obležal ob stroju.

četrek dne 14. julija je udarila strela v Olobovo hišo v Spodnjih Palovcih. Vnela se je slamatna streha in v trenutku je bila vsa hiša v plamenu ter je pogorela do tal kakor tudi zraven stoječe gospodarsko poslopje. Le močnemu nallvu se je zahvaliti da so vaščani mogli omejiti požar. Škoda se ceni na približno štirideset tisoč dinarjev.

• Strela užgala gospodarsko poslopje. Iz Zagorja nam poročajo: V petek zvečer je bilo ozračje zelo soparno. Prebivalstvo je šlo k počitku, in nikdo ni pričakoval čez noč posebno huđe nevihte. Ob 1. ponoči je naenkrat pričelo grmeti in treskati, ploha dežlja se je vtila, vmes pa je toliko toča, da so zvenketale šipe. Kmalu nato je pričel biti plat zvana, oglasilo se je tudi piskanje sirene. Razburjenje prebivalstva je spravilo vse iz postelje. Strela je udarila v hišo posestnika Kurenta v vasi Oriek v občini Kotredu. Pogorela je hiša in skedenj, ki sta bila hipoma v ognju, tako da so si domači komaj rešili življenje. Na lice mesta so prihitali gasilci iz Zagorja, ki pa niso stopili v akcijo. Kurent ni bil zavarovan in je vsled tega močno prizadet.

• Grozen požar v okolici Prizrena. V selu Dragoš v okolici Prizrena je v četrtek ponoči nastal silen požar, ki se je naglo razširil na celo selo. Požar je divjal celo noč in ga zaradi pomanjkanja vode ni bilo mogoče omejiti. Zgorel je tudi en otrok in mnogo živine. Uničeno je celo selo. Škoda je zelo velika.

• Težka aviajična nesreča. Komanda zrakovplovstva v Novem Sadu je prejela službeno poročilo o aviajični nesreči, ki se je v četrtek pripetila nad Kopanikom. Glasom tega poročila je aeroplan Breguet-XIX v višini 2000 m nad Kopanikom zašel v močne nasprotne vetrove iz katerih ni bilo izhoda. Major Jaša Gjorgjevič se je s padobranom spustil na tla ter se pri tem le neznatno poškodoval. Poročnik Milan Popović pa je prepozno skočil iz aeroplana, tako da padobran ni mogel stopiti v funkcijo. Popović je ostal na mestu mrtev.

• Železniška nesreča na progi Mostar-Sarajevo. V petek dopoldne sta na progi Mostar-Sarajevo trčila pri Hadžiču skupaj osebni vlak, ki je prihajal iz Mostarja ter tovorni vlak, ki je vozil v nasprotni smeri. Strojvodja osebnega vlaka je smrtno poškodovan, več oseb pa je lahko ranjenih. Dva vagona osebnega vlaka sta se prevrnila, na srečo pa sta bila prazna. Tudi drugi strojevodja je težko ranjen. Padel je pod službeni vagon, ki mu je zdrobil prsni koš. Ni upanja, da bi ostal pri življenju.

• Smrtina nesreča na lovu. V okolici Vrlike v Dalmaciji je Mladen Stolanović na lovu v planinah tako nesrečno manipuliral s puško, da je samega sebe hudo obstrllil. Prepeljali so ga v splitsko bolnico, kjer je kmalu nato podlegel poškodbim.

• Risi v Srbiji. Pred par dnevi je neki seljak v okolici Pirota v gozdu vlovil malo, mački podobno živalico, ki jo je prinesel v Piroto in izročil lekarinarju Radosavljeviću. Lekarnar je v živalici takoj spoznal risa mladiča, starega 1 mesec. Čuva in goji ga v kletki. Mladi eksemplar iz risjege piemena o katerem so doslej trdili zoologi, da je že popolnoma izumrl v naših krajih, prihajajo ogledovat lovci in znanstveniki od blizu in daleč.

• Cerkevna tativna v Šibeniku. V petek zvečer je bilo v Šibeniku ukradenih več dragocenosti, kakor zlate patene in precej dragocen zlati križ. Tatov še niso mogli izslediti. Vrednost ukradenih cerkvenih dragotin je visoka in so o tatvini obveščene vse varnostne oblasti v državi.

• Sedem žrtev steklega psa. V selu Badovinu pri Šabcu je stekel pes obrgrizel sedem vaščanov. Končno je ljudem uspelo, da so psa potolkli poškodovance pa odpravili v Pasteurjev zavod v Valjevu.

• Borba s steklim volkom. V strašni vročini, ki zadnje čase vlada v Hercegovini, je steklo že mnogo domačih živali, a besneti je začela tudi divjačina. Nedavni večer se je priklital v neko planinsko stalo pri Izgoru stekel volk. Čučel je divje trgati ovce. Lastnik Novica Čauković, ki je spal v staji, se je prebudil in se z golimi rokami vrgel na volka. Razvilja se je strašna borba. Volk je s človeka trgal kos za kosom, ga podrl na tla in še mrtvega mrcvaril. V tem je prihitel mlajši brat s sekuro in je volka tako srečno treščil po hrbtšču, da je besna zver takoj poginila.

• Zaljubljen gost z mesarskim nožem. V vasi Ubu pri Valjevu se je nedavno poročil zidar Ljubo Jovanović z mlado vaško lepoticno Novko. Pred par dnevi je prišel k njima na obisk znanec Joso Nikolić. Prišel je in ni ga bilo več odpraviti od hiše. Zaljublil se je v lepo mlado ženo in jo začel nagovarjati, naj pobegne z njim. Ker ga je ostro zavrnila, je ves divji popadel dolg nož in sunil Novko pod rebra. Težko ranjeno so prepeljali v bolnico, kjer se bori s smrtno, divje ga zaljubljenca pa so kmalu vlovili in odpravili v zapor.

• Pripravniki tečaj za uradnike finančne kontrole priredi letos finančno ministrstvo v Beli Crkvi. Tečaj bo trajal dva meseca.

• Laško, Rimsko Toplice. Danes popoldne ob 16.30 v Laškem zvečer ob 20.30 v Rimskih Toplicah koncerta Jugoslovske narodnih pesmi »Ljubljanskega Zvona« iz Ljubljane. Prijatelji naše lepe pesmi, pridite!

• V počastje spomina pokojnega g. dr. Zdenka Margreterja daruje »Jugoslav. Matice« njegov hvaležni prijatelj Franjo Din 1000.—

• Aphidol, sredstvo zoper listne uši in druge silne izdelke tvrdke Chemotechna, ima stalno v zalogi drogerija Samitas Ljubljana.

• Učni tečaj za umotno vezanje na »Pfaff« šivalnih strojih priredi tvrdka Ign. Vok, Ljubljana, Tavčarjeva ulica št. 7, od 18.—31. t. m. v lokale g. K. Kačiča na Dunajski cesti. Vstop vsakemu interesentu dovoljen ter se tvrdka za mnogobrojni obisk priporoča.

• Čudežno zdravilne uspehe dosežete pri revmatizmu, krčih, nevralgijah (Ischias), pri živčnih in ženskih boleznih, pri zapnjenju žil, motenju preosnove, ostarelosti, kron. kožnih boleznih, svoje telo okrepčate in pomladite, ako napravite kuro v starodavnem radioemanacijskem termalnem kopališču Toplice pri Novem mestu (Dolenjske Toplice) 36—38° C. Postaja Straža-Toplice (3 km). Sezona od 1. maja do 30. sept. Ves modern komfort. Prospekte na zahtevo Pošta, telegraf in telefon. 142

KUŠAKOVIČA KALODONT

najboljša pasta za zobe.

• Pri iskanju se na kupico prirodne grenčice »Franz-Josef« zaužije zjutraj na tečše pojavi brez težko občilno izpraznjenje črevesa čemur se rad pridruži dobrodejen občutek oaljšanja. Zdravniški strokovni časopisi omenjajo, da voda »Franz-Josef« zanesljivo in prijetno učinkuje proti pritisku krvi na jetra in debelo črevo ter hemeroidih in prostatalnih bolečinah. Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in spec. trgovinah.

ITO — zobna pasta najboljšal

Bela in rujava kotenina, šifon, kambrik, dileni po nizkih cenah pri FRANC PAVLIN — GRADIŠČE ŠTEV. 3.

• Sveži svetlopisni papir, negativni in pozitivni, prvovrstne znamke, ozalid za suho proizvajanje kopij skleni in pavzni papir najfinjših specialnih vrst, vse tehnične in risalne potrebščine priporoča stavbenim podjetjem trgovina s papirjem Ivan Bonač, Ljubljana. 120

• Svetlopisni papir negativni 42—52 pozitivni 52, 62 Din priporoča papirna trgovina I. Gaššek nasl. Ljubljana, Sv. Petra cesta 2. 180

• Tkanina »Eternum«, glavna zaloga za Jugoslavijo pri J. Medved, manufakturna Ljubljana, Tavčarjeva ulica 7. 95

• Volno, bombaž za strojno pletenje in ročna dela dobite po najnižih cenah pri PRELOGU, Ljubljana, Stari trg 12 in Zidovska ulica 4. 93

Zobozdravnik dr. Puher

do 8. avgusta ne ordinira

Iz Ljubljane

u— Kaos na ljubljanskem magistratu. Klerikalci vedo, da bo 2. oktobra prenehalo gerentstvo na ljubljanskem magistratu. Treba torej izsiliti, kar se da. Po vsem, kar pride v javnost, komisar nj g. Mencinger, ampak klerikalni ekspanent Pirč. Razpisane so tri čisto nepotrebne službe na ženski realni gimnaziji, da spravijo pod streho tri klerikalce na stroške ljubljanskih davkoplačevalcev. G. Mencinger, ki formalno nosi vso odgovornost, je povsem v klerikalnih rokah, ker se boji, da sicer sploh pade. Vseeno računa ne bi plačala SLS, ampak davkoplačevalci, javnost pa se bo držala g. Mencingerja!

u— Nič odgovora? Te dni smo omenili, da se v uradnih prostorih ljubljanske policije po uradnih oseh urejajo in za SLS pripravljajo volilni imeniki. Moramo reči, da smo pričakovali, da bosta g. direktor Guštin in veliki župan reagirala in povedala, kaj sta odredila. Gosпода pa — molčita...

u— Stališče obrtnišva napram stanovanjskemu zakonu. Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani je na svoji seji dne 15. julija t. l. razpravljala o stanovanjskem zakonu in je soglasno sklenila podati naslednjo izjavo: S 1. novembrom t. l. se namerava ukiniti stanovanjski zakon, ki je v letih po vojni v dokajšnji meri oviral razvoj obrta in povzročal v obrtniških vrstah občutno pomanjkanje dela. Obrtnišvo ne uživa v stanovanjskem zakonu nobene zaščite, je pa tudi prepričano, da bo odprava tega zakona s prosto izmenjavo stanovanj omilila stanovanjsko krizo ter v znatni meri vplivala na gradbeno podletnost. Glede na to, da je stanovanjski zakon za obrtnišvo škodljiv, se izreka načelstvo Zveze obrtnih zadrug za čim prejšnjo ukinitev stanovanjskega zakona! — Načelstvo Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani.

u— Nova električna razsvetliava v opernem gledališču. Na intervencijo upravnika ing R. Kregarja je vladni komisar dr. Mencinger s soglasnim sklepom sovetja naklonil upravi Narodnega gledališča v Ljubljani subvencijo v znesku 300.000 Din. s katero se bo izvedla popolna reorganizacija električnih naprav opernega odra. Dosedanje naprave so v skrajno derutnem stanju, čisto zastarelega sistema ter so venomer ogrožale varnost gledališča kakor tudi gledališkega osebja in občinstva. Policijska in gradbena direkcija sta že pred leti opozarjali na veliko nevarnost požara v primeru, da se ti nedostatki ne bi pravočasno odpravili. Izredno razumevanje gospoda komisarja in sovetja je s svojim sklepom to pomanjkljivost končno odpravilo in ustvarilo obenem tudi možnost za tehnično mnogo boljše odersko razsvetljava. Ker pa je gledališče last občinske skupščine in preide tudi nova električna naprava v posest oblasti, se je obrnil komisar na občinski odbor s prošnjo, da porabljenno vsoto vrne ne občini temveč upravi Narodnega gledališča, ki naj jo porabi za reorganizacijo ostalih panog našega gledališča. Obenem se izvede na sklep sovetja napeljava 220 voltnega toka v operno gledališče, Narodni dom in okolico ter s tem modernizira elektrifikacija tudi tega mestnega okraja.

u— Napredno polit. in gosp. društvo za vodmatski okraj je na seji dne 15. julija t. l. izvolilo naslednji odbor: zg. Fortič Valentin predsednik, Pišek Franjo, nam. predsednika Piki Karel, tajnik, Železnik Rudolf, nam. tajnika, Flegar Stane, blagajnik, Lampret Janko ml. knjižničar, Roš Edvard, nam. knjižničarja.

u— Društvo »Enakopravnost najemnikov« je v osnutku. Najemnik, ki trpi zaradi stanovanjskega zakona in pričakuje izboljšanje svojega položaja z ukinitvijo tega zakona, naj prijavi pripravljenost k vstopu v to društvo na upravo tega lista pod »Enakopravnost«. Prijavljenci se bodo v kratkem pozvali na ustanovno občno zborovanje. 1078

u— Vesela zabava bo danes popoldne ob 17. na Ožblinčkovem vrtu pri Anžiču na Sp. Poljanah. Poje pevsko društvo »Sava«, igra pa prijazni orkester Sokola I. Lep senčnat vrt. Pridite!

u— Oblepševalno društvo v Rožni dolini priredi danes popoldne na vrtu »Restavracije« v Rožni dolini vrtno veselico z jako bogatimi in pestrim sporedom. Vkludno vabimo vse prijatelje, da se veselice v velikem številu udeležijo.

u— Klub Primork vabi vse svoje gg. članice, da se udeležijo pogreba blagopokojne ge. Franje Košir. — Guličeve matere, naše bivše predsednice ge. Vide dr. Baltičeve, in to v ponedeljek ob 4. popoldne Dunajska cesta 31. — Predsednica.

u— Koncert v hotelu Tivoli se vrši v nedeljo, dne 17. t. m. od 15. do 20. Vstopnina prosta. Priporoča se Vekoslav Dolničar. 1080

Žrebanje loterije trgovske akademije v Ljubljani

nepreklicno 31. oktobra. Srečka Din 10. Dobitkov 885 od 50 do 100.000 dinarjev. — Poskusite srečo. Naročite takoj srečke. 182 a

u— Drobna policijska kronika. Predsnočnim je bil aretovan neki berač, ki je nadlegoval stranke po hišah ter ustavljal na ulici pasante. Pozneje so ugotovili, da so prijeli zrelega ptička, ki so ga že željno pričakovali na sodišču. Prijavljeni so bili dalje še naslednji dogodki: 1 tatvina perila, 1 tatvina vozička, 1 poverberba čevljev, 2 telesni poškodbi, 1 poškodba tuje lastnine, 2 prestopka kaljenja nočnega miru, 1 prestopek zglajševalnih predpisov, 1 nezgoda ter 10 prestopkov cestnega policijskega reda.

u— Sleparska natakarca, Mlada Pavlica K. je bila kot natakarca več mesecev uslužbena v neki gostilni na Bregu. Bila je z vsakomur izredno prijazna in je gostom prav prirasla k srcu. Te dni pa jo je menda zjezila perica, ki ji ni prinesla svežega perila. Pavlica je bila tako zelo huda, da je pobasala vt kovčeg dve gospodinjinj srajci in izginila kar preko noči. Mudiło se ji je tako, da je pozabila obracunati tudi z gospodarjem, ki mu je ostala 4500 Din dolžna na vrtu.

u— Zasledovan brezstidež. Po drevoredih v Tivoliju, pod gozdom in na sličnih prikladnih mestih se je jel zopet od časa do časa pojavljati neznan perverzeč, ki skuša od prilike do prilike, najraje v zgodnjih jutranjih ali večernih urah, opozarjati nase z nesramnimi gestami. Brezstidežja, ki se je pojavljval ob tem času tudi lansko leto, policija nikakor ne more izslediti.

u— Tat v kokošnjaku. Rožnodolski tatovi vsekakor neznansko obrajajo kurjo juhalo in mastna kokašja bedra. Skoro kakor se ne pripeti toliko tovrstnih tatvin. Predsnočnim so se splazili doslej še neznani tatovi zopet do kokošnjaka na vrtu hiše komisarja finančne kontrole g. Franca Rehbergerja ter udušili in odnesli lepega petelina in grahasto kokoš.

u— Onesveščena na cesti. Krojač Avgust Ježek je predsnočnim okrog 22. obvestil stražnika, da leži na Vrazovem trgu onesveščena neznana ženska. Stražnik, ki je takoj odhitel tja, je res našel ležati na tleh čedno obleženo žensko, ki jo je skušal dvigniti pokonci. Pri tem se je neznanka za hip osvestila tožč o silnih bolečinah v želodcu. Stražnik je obvestil rešilno postajo, ki je nesrečnico z avtomobilom odpremila v bolnico. Tu so ugotovili, da je oslabla ženska Ivanka Primanova, natakarca z Jesenic.

u— Prevejan golif. V baraki v Kotnikovi ulici, kjer ima svojo delavnico čevljar Matija Tome, se je zgasil predsnočnim

Zena, ki se kritiki stavlja po robu.

To je žena, ki na obali ali na letovisku raven svojega čara ima se bilo in gladko kožo, brez vidnih dlak in dlazic. Zatojre ne kaže uporabljati britve, ki draži kožo, povzroča izpuščaje in sapušča črne točke. Ogibati se treba tudi ostalih kompliciranih sredstev, ki neugodno diše, in so čisto varok poročeni.

Da postanejo dvojni privlačne, upotrebljavajo vse skrbno negovane dame danes Taky. Ta parfimirana krema, ki se upotrebljuje tako kakor priše in tuče, osteranjuje v 5 minutah vse odvečne dlake in dlazice v katerikoli mestu. Taky uničuje dlako do korena in ostavlja belo in gladko kožo brez kakšne črne točke. Taky je izdaten, neškodljiv in se ne suši.

Zato poskusite Taky takoj. Ako ne boste popolnoma zadovoljni, Vam vrnemo denar in tako vse ta polikura ne stane nič.

Dobiva se po vseh drogerijah, parfumerijah in lekarnah.

Zastojstvo in glia ni de-ot za Jugoslavio HENRY H. NEUMANN, ZAGREB. Pošt. pretinac 310.

bivši mesarski pomočnik Jože Z. in sicer ravno ob času, ko ni bilo mojstra doma. Domača svinja je nahrulila, naj mu izroči par čevljev, ki la jih je kupil od očeta. Ker je sin vedel, da je oče res imel naprodaj par čevljev je mesarju takoj ustregel. Pozneje šele je čevljar ugotovil sleparijo. Dogodek je seveda takoj javil policiji, ki sedaj zasleduje sleparja, ki se ponavadi zadržuje po šupah v okolici mesta, kjer ga pa sedaj skoro gotovo ne bo našla. Za izkupiček popliva v kakšni zakatni gostini.

u— **Kopališče v hotelu »Slona«.** Radi popravil in renoviranja prostorov ostane kopališče do 2. avgusta zaprto. Maser in peklar ostane p. n. gostom na razpolago.

1076

u— **Zatekel se je eno leto star bel temno pegast pišček lovske pasme.** Lastnik ga dobi v trafikci g. Albrehta na Vidovdanski cesti 7.

u— **Malinovec, pristal dobiti v drogeriji Kanc, Zidovska ulica.**

1039

u— **Stenico najboljši sredstvo proti steaicam v zalogi drogerije A. Kanc, Zidovska ulica,**

Iz Maribora

u— **Inspekcija mariborske kaznilnice.** Včeraj je prisel v Maribor inspektor ministrstva pravde g. Nikola Iškovič, ki je inspiciral moško kaznilnico in njen posredni zavod pri Sv. Miklavžu. G. inspektor se je izrazil zelo laskavo o redu, ki vlada v obeh zavodih.

u— **Tudi Maribor dobi kopalne vlake.** Včeraj so prejeli mariborske postaje od ljubljanske železniške direkcije obvestilo, da je začela železniška uprava končno upoštevati tudi Maribor, ker je pravkar dovolila kopalni vlak na progi Maribor-Ljubljana. Železniška uprava bo dostavila za kopalce posebne vagonce, ki bodo priklučeni vaku št. 714, ki odhaja iz Maribora ob 13.18 in se vrača ob 18. Vozna cena bo izredno znižana, in sicer se pod polovico, kakor pri kopalnih vlakih v Ljubljani. Cene bodo še javljene. Ugodnost stopi v veljavjo takoj, ko dobe postaje potrebne karte, ki so že naročene. Upamo torej, da bodo že v prihodnjih dneh lahko posečali kopali dravska kopališča nad Mariborom. Kopalni vlak bo vozil vsak dan.

u— **Izletniške karte veljajo tudi za Maribor že v soboto.** Na pobudo SPD in Mariborske zveze za tujski promet, je dovolila železniška uprava, da se bodo lahko izletniki tudi iz Maribora v smeri proti Dravski dolini posluževali voznih olajšav ter bodo veljale tozadevne izletniške karte dva dni. Lahko se bodo torej odpravljali že v soboto in ob dnevih pred prazniki ter se vrnilli šele naslednjega dne z zadnjim večernim vlakom. Ta ugodnost je važna zlasti za planince, ki se vozijo do Prevalj. Zailbog pa ni še ničesar ukrenjeno, da bi dobili Mariborčani tudi izletniške vlake v Rogaško Slatino, kakor jih že imajo Celjani.

u— **Z otvoritvijo brezalkoholne restavracije pri Zvezdi je pridobil Maribor častu primerno podjetje in pravo zatočišče onih, ki si morajo iskati hrano krven doma.** Ta restavracija je v vsakem pogledu priložna in opozarjamo na njen današnji oglas.

Iz Celja

u— **Jabornogovori časi so vračajo.** Danes ponoči se je vračala četa vojakov z nočne vežbe. Na Kralja Petra cesti pred Strupljevo trgovino so ji prišli nasproti uslužbenici neke znane trgovke, sami nemškutarski izzivači. Nahrulili so vojake in kričali na nje: »Habt achtli Rechts schaut!« Vodeči častnik jih je pozval k miru in jih komčno oklofotal. Ko je službojoči stražnik interveniral, ga je eden izmed izzivačev nahrulil in mu zagrozil, češ: Zdar, ko imamo našega župana, (vam bomo že pokazali, vas bomo vse stran poslali! ... Tako torej! Vračajo se stari časi, ko je celjski mob pod pokroviteljstvom Jabornogza in Ambroschitza komandiral po celjskih ulicah. Tako daleč je prignala Celje naša vrla kleroradikalija.

u— **Češka ferjalna kolonija v Celju.** Kakor smo že poročali, pride v Celje češka ferjalna kolonija, ki bo ostala tu približno mesec dni. V ponedeljek, dne 18. t. m., se pripelje v Celje s popoldanskim vlakom ob 15.39 oddelek 30 dljakov in 7 odraslih pod vodstvom g. prof. Roubala iz Prage. Vse narodno občinstvo, zlasti pa mladina, se poziva, da se udeleži sprejema na kolodvoru v čim večjem številu.

u— **Izvolitev župana v Celju** je bila v petek izvršena. Pri tej priliki se spominja na izvolitev prvega slovenskega župana v Celju pred šestimi leti! Takrat je bilo pred magistratnim poslopjem zbranega na stotine narodnega občinstva, ki je z navdušenjem sprejelo veselo vest, da je postalo Celje res slovensko. V petek tega navdušenja ni bilo. Nekako klavni so zapuščali naši kleroradikalni občinski posvetovalnici v zavesti, da so slovensko Celje zapravili. Največje veselje vlada pač v nemških krogih, ki se norčujejo iz neznačnosti.

u— **Celjske pevce in pevke** še enkrat opozarjamo na današnja koncerta »Ljubljanskega Zvona«. In sicer popoldne ob 16.30 v zdravilišču Laško, zvečer ob 20.30 pa v zdravilišču Rimske Toplice. Koncerta imata na sporedu jugoslovenske narodne pesmi in se vršita ob vsakem vremenu.

u— **Nesreča radi nepravilne vožnje z avtomobilom.** Neki celjski avtomobilist je povozil v Dobrni 3letnega Norbota Schauerle, sina tamošnjega trgovca Schauerla. Mat. ki je bila s sinčkom skupaj, ga ni mogla obvarovati in je bila sama težko poškodovana. Sinček je dobil težke telesne poškodbe in so ga prepeljali z materjo vred v celjsko javno bolnico.

u— **Ne dirajte po mestu.** Že ponovno smo opozarjali na predpise cestno policijskega reda, ki zabranjuje hitro vožnjo po mestu, a kakor se vidi, je vse bolj ob steno. Pred nekaj dnevi je vozil neki krošnjar iz Rogaške Slatine z obloženim vozom po mestu v diru in še brez kočar. Bil je

seveda od redarja ustavljen in prijavljen. Tudi kolezarji imajo grdo navado, da dirajo po najbolj prometnih ulicah in se pri tem ne brigajo za predpise, da naj vozijo po desni strani. Tako sta trčila dva kolezarja na križišču pred Kredito banko in se oba poškodovala. Vsako vozilo, ki dirja po mestnih ulicah, naj se dosledno ustavi in voznik naznanijo pristojni oblasti. Mislimo, da je človeško zdravje in življenje pač več vredno, kakor nespametne sportne kaprice posameznikov. Kadar bomo imeli urejene ulice po ameriškem in velikomestnem vzorcu in temu primerno varnostno službo, potem naj si gg. dirkači polomijo svoje kosti, kolikor jim lubo.

u— **Najdena koža.** Policijska oblast nas naproša, da objavimo: »Pred par tedni je bila najdena sveža volvska koža. Smatra se, da jo je izgubil kak mesar ali pa je bila ukradena. Lastnik naj se zglašni na sreskem poglavarstvu, policijski oddelček.«

Pogreb dr. Andreja Ferjančiča

Bled, 16. julija.

Danes so položili na Bledu k zadnjemu počitku telesne ostanke dvornega svetnika dr. Andreja Ferjančiča. Številna udeležba znancev in prijateljev od blizu in daleč je pričala, da je užival pokojnik vsestranske simpatije. Navzoči so bili zastopniki oblasti, raznih gospodarskih korporacij, kulturnih in narodnih organizacij. Med drugimi smo opazili dr. Pretnarja, predsednika Jugoslovenske Matice, dr. Gregorina, dr. Windischerja, generalnega tajnika Zbornice za trgovino, industrijo in obrt v Ljubljani, Dragotina Hribarja, predsednika Zveze industrijcev za Slovenijo, profesorja Cankarja, blejskega župana gospoda Kendo z občinskim odborom in mnoge druge. Korporativno se je udeležil pogreba blejski Sokol; pevsko društvo je zapelo pred hišo žalosti »Vigred«.

Sprevod se je pomikal izpred pokojniškov vile »Mirni dol« skozi Bled k farmi cerkvi in na pokopališče, kjer se je v lepem govoru poslovil od pokojnika gospod dr. de Gleria, naglašajoč velike zasluge pokojnega dr. Ferjančiča za narodno proubo, zlasti pa za tujski promet v Sloveniji in za povzdigo Bleda. Temni oblaki so se razgrnili in zlato blejsko sonce je posvetilo zadnjič izza Triglava, ko so padle na krsto prve grude blejske zemlje, ki jo je pokojnik ljubil nad vse.

Predsedstvo SDS je poslalo rodbini pok. dr. Ferjančiča naslednje pismo:
Predsedstvo Samostojne demokratske stranke, zavedajoč se nevenljivih zaslug pokojnega Andreja Ferjančiča v bojih za pravice našega jezika in za narodno napredno idejo med Slovenci, se globoko klanja njegovemu spominu in ga obrani v svoji zgodovini na najčastnejšem mestu. Spoštovano rodbino prosim, da sprejme izraz iskrenega sožalja celokupne Samostojne demokratske stranke. —
Dr. Gregor Jerjav, minister n. r.

Iz Kranja

u— **Deputacija mesta Kranj v dvoru.** Včeraj je bila sprejeta v dvoru deputacija naprednih obč. svetnikov mesta Kranj pod vodstvom župana Pirca, ki je obrazložila protest meščanstva proti nameravani odločitvi obč. svetov, ki so razpisane za 24. t. m. in postavili komisarija. Deputacija je izročila ministru dvora Jankovicu poseben memorandum. Po povratku iz dvora so gospodje odklonili vsako izjavo, a so bili videti jako zadovoljni.

u— **Defekt kraljevega avtomobila.** V petek dne 15. t. m. ob pol 19. se je vračal na Gorenjsko skozi Kranj Nj. Vel. kralj z avtomobilom. Pred Majdičevim mlinom pod mestom je nenadoma počila avtomobilu pnevmatika. Okrog avtomobila se je zbralo več mimoidošnih domačinov, s katerimi se je kralj prijazno pogovarjal. Po pet minutah popraviljanja se je kralj odpravil naprej proti Bledu.

u— **Statistika vojaških naborov v kranjskem okraju.** V preteklih dnevih od 7. do 13. julija so se vršili v Kranju pod vodstvom polkovnika Nediča iz Ljubljane vojaški nabori za kranjski okraj razven škojloškega dela. V skupnem je bilo spoznanih sposobnih 42 odst., torej niti polovica. Najvišji odstotek (51 odst.) potrjenih nabornikov izkazuje občine Nasko, Hrašnje, Voglje, Smlednik, Jezerko, najmanjši (34 odst.) pa občine Tržič, Križe, Veselovo, Sv. Ana nad Tržičem, Kovor, Mavčice. Kot razveseljivo dejstvo je povdariti mirno, trezno in dostojno vedenje in nastop letošnjih nabornikov, med tem ko je bilo lanko leto povzročeno ob tej priliki pet tepežev.

u— **Rezultati župnih tekem.** Ob priliki nedeljskega zleta Gorenjske sokolske župe v Kranju so se vršile pod vodstvom načelnika br. Franca Azmana tekme za nižji oddelek. Tekmovale so v skupnem tri vrste in 20 posameznikov. Prvo mesto je dosegel br. Albin Završnik, član kranjskega Sokola, drugo Paher Joško, član škojloškega društva, tretje br. dr. Gregoričič, član Sokola v Gorenji vasi. Prva dva tekmovalca sta prejela veliko diplomu, tretji pa majhno.

Iz Tržica

u— **Kačje leto.** Janez Pavlin, kovač v Tržiču, je 14. t. m. vjel in ubil 75 cm dolgega in 4 cm debelega modrasa. Moral je biti že zelo star, ker je imel 5 cm dolg rdeč rep.

u— **Tržička deca na morju.** Včeraj, v soboto je odpravila tržička podružnica društva Rdečega križa svojo ekspedicijo 30 dečkov in deklic na otok Krk. Da jim pripravi udobno prostore, je odšel g. dr. Pavel Panče že pred par dnevi na Krk, ekspedicija pa potuje pod vodstvom gđe. Renate Savnikove za njim. Instradirani so preko Karlova in Sušaka. Zailbog pa ni ministarstvo železnic dalo do sedaj kolonialcem nikakih voznih ugodnosti, tako da morajo deca potovati brez vsake vozne olajšave. Take in slične primere bo treba načelno in dobro ureddi, da ne bomo ostranjeni razd tučci, ki nudijo svojim deci vs

mogoče ugodnosti. Na kolodvoru so se tržičke gospe in gospodje od otrok prisrčno poslovili in jim želeli zdravlja in veselja.

u— **Nogomet s skalo.** Včeraj se je domala pripetila radi nepravilnosti velika nesreča. 13letni dečko B. se je menda učil pri sv. Jožefu za nogometaša ali kaj po dobrega. Brejal je nad deset kil težak kamen in ga brnil tako silno, da se je strvil kjal po bregu in drvel z vso silo proti Tržiču. Tam nad lekarno je preskočil veliko cestno škarpo in padel težko na cesto in dalje v vrata lekarne, kjer je izbil močno hrastovo polnilo. Sreča, da ni bilo slučajno nikogar na cesti, bil bi gotovo mrtev. G. lekarnar Lavička ima okoli dvesto dinarjev škode. Otroke je treba povsvariti, da je nevarno in neprimerno učiti se brenje šoge gori pri sv. Jožefu, ker se lahko vsak trenutek pripeti nesreča.

u— **Spleseni konji.** Voznik Bračičeve spence je vozil poln voz spna na kolodvor. Po trgu je imel voz zavrt, malo pred Rihardom ga je pa odvril. Konje je teža pognala in mesto, da bi zavila dalje proti mestu, sta se obrnila v ozko ulico bliščice ceste in z vso silo drvela proti Dorniku. V istem času je šla na izprehod mla družinica sodnega sluga Klemenčiča, gospa z otrokom v vozičku, gospod pa s starejšo punčko, pa niso niti slutili, kaj jih lahko v naslednjem trenutku doleti. Časa za umik ni bilo, tako je bil voznik z gospo potisnjen v zid na eno stran, na drugo pa starejša punčka, K. sreči so vsi dobili le lažje poškodbe, kakor je ugotovil zdravnik. Ta dogodek naj bo čestnemu odboru tržičkemu v zadostno svarilo, da je treba čimprej misliti na razširjenje ceste med Skoficem in Rihardom. Saj bi ne bila taka reč, če se od Riharda odkupi del okroglega stolpa, ki zapira cesto in ji jemlje razgled.

Iz Litije

u— **Kako stoji stvar z novo elektrarno?** Petkov dopis v »Lutru« bi mogel dati povod za pogrebna naziranja. Pri tem je potrebno nekoliko odgovorov na volilni dopis v »Slovencu« z dne 25. junija t. l. G. Lebinger, ker se v njim je potrebna diskusija, trdi v tej zadevi, da bi bila stvar elektrarne rešena, čim bi podprli g. Kunstlerja oz. moje podjetje. Ali imam opravka s človekom, ki še nikdar ni ustvaril niti najmanjše dobrine na gospodarskem polju in živi od dela drugih? Kako naj je govora o »podpori«, ako kdo ponudi svoje pošteno blago — kar je seveda tudi elektrika — v nakup tistemu, kateri ga rabi, je vsakemu trgovcu, lajku popolnoma nerazumljivo, očitvidno pa ne g. Lebingerju. Ako občina gradi elektrarno mora popreje zmenjati oelo napeljavu, ker nikakor ne od-

Sokol

Zlet Gorenjske sokolske župe v Kranju

Preteklo soboto in nedeljo je preživela Gorenjska sokolska župa svoj praznik po šestih letih zopet v svojem središču — v gorenjski metropoli Kranju, ne toliko topot z manifestacijami svojih sil in moči, kakor v demonstraciji lastnega tihega dela in vzgoje ob članstva pa do dece. V tem pogledu je zlet odlično uspel. Pač pa je zaostajala toplot številna udeležba članstva in občinstva. Mesto si je nadelo res prazničen in slovesen okras; skoro z vseh hiš so plapolale narodne in državne zastave.

V soboto popoldne so se vršile tekme za prvenstvo in višji oddelek. Ob pol 21. se je vršil stafetni tek skozi mesto, katerega se je udeležilo šest stafetnih moštev. Zvečer pa se je vršil v veliki dvorani Narodnega doma družabni večer s koncertom in plesom. Neumorno sta sodelovala čitalniški orkester in tamburaši »Edinosti«. Razvila se je do polnoči trajajoča animirana zabava, ki je združila vse številno občinstvo v veliko sokolsko demokratsko družino.

V nedeljo jutraj je priredila godba jese-niškega Sokola budnico skozi mesto. Jutro in dopoldne je bilo posvečeno nadaljevanju tekem in skušnjam za popoldanski nastop. Ob po 12. se je formirala pred Narodnim domom povorka sokolskih čet. Na čelu ji je jezdilo 9 konjenikov Sokolov. Za petimi prapori iz domače župe in leseniško godbo je korakalo župna starešinstvo OSZ z odposlancem JSS br. Meškom iz Ljubljane ter župnim starostom br. Jankom Sajovicem. Nato je sledila močna četa, broječa nad 140 članov in 65 članic v kroju. Sprevod se je ustavljal pred mestno hišo na Glavnem trgu, kjer je bil napravljen okusno okrašen oder. Bil je krasen pogled na strnelne sokolske čete in na množico prebivalstva v morju zastav z jasnim Sioržičem v ozadju. Prvi je pozdravil Sokolstvo mestni župan kranjski g. Ciril Pirč z ognjevitim nagovorom v imenu mestne občine in naprednega meščanstva. Nato je godba intonirala državno himno. Zbor sta še pozdravila br. Mešek za JSS in br. Špicar za starešinstvo G. S. Z. Izvajanja je občinstvo burno akklamiralo, nato se je povorka pred Narodnim domom razšla.

Popoldne so se pričelo kmalu obujati okrog Narodnega doma življenje in vrvenje. Polagoma se je zbralo mnogo občinstva na prostoru za Narodnim domom k javni telovadbi. Telovadbi je prisostvovali med drugim tudi načelnik JSS br. dr. Mur-nik. Ob pol 5. se je pričel javni nastop z bogatim in zanimivim sporedom, ki je bil izvajan eksaktno točko za točko ter ostavil na občinstvo najlepši vtis. Izvajanja članic, moške in ženske dece, od društva Kranj, in gojenk so žela nedeljni uspeh. Posebno uspel je bil nastop članov. Veselost in pozornost so vzbudile raznoterosti, zlasti tek skozi zapreke, izvajan od moške dece. Občudovanja vredna je bila orodna telovadba šestih vrst in končni nastop gojenk iz Skoije Loke z rešetli. S posebno točko je nastopil tudi moški naraščaj iz Kranja. Pri telovadbi je v skupnem nastopilo okrog 300 telovadečega članstva pod vodstvom župnega načelnika br. Franca Azmana, Buha, A. Završnika in s. Pečnikov.

Vreme je bilo ves dan ugodno in primer-

govarja in v tej točki je tista famozna »štat Sani, pokrajinski politični tajnik Mavricij Mandel ter razni drugi fašistični veljaki. Temu obisku posveča zadrsko tistično glasilo »Il Littorio dalmatico« poseben uvodnik izpod peresa nekoga prisotnega Italijana, ki odgovarja na ime Luca Poduje.

u— **Litijevalce davčin** sprejemajo naši kmetje vsepovodi z največjih strahom in trepetom. Ničde ne ve nikdar, koliko bo moral plačati. Sleparij je polno. Po Ilirski Bistrici, Jablanici in tam okoli je pobiral davke neki Giovanni Stocovaz. Kmetje so se prijeli za glave, ker jim je višal davke, kakor se mu je zdelo. Dal je potrdilo o tem, kar je prejel, v svoji službeni seznam pa je vpisal toliko, kolikor je smel istrijati. Tako si je možak nabral tisočake lir. Slednjič je prišla vsa stvar na dan in Giovanni Stocovaz, »ufficiale esattoriale« je prišel pred sodišče v Kopru, katero ga je poslalo v zapor.

u— **Strdanč spada** sedaj h Gorici. Tam imajo staro bralno in pevsko društvo, ki je imelo tekom let obilo dobro uspeh pri reditvah. 10. t. m. je imela biti v Strdanžu veselica pa je bila prenočena na 17. t. m. Gorika kvestura je prireditev nato prepovedala.

u— **Zločin pri Bazovici.** Anton Krizmančič, kmet v Bazovici pri Trstu, je našel v gosdu pri Ključu truplo svojega osemnajletnega sina Antona, katerega so iskali zamen za več dni. Pokazalo se je takoj, da gre za zločin. Fant je imel več strahobran na glavi. Storičle iščejo.

u— **Vojalnice v Idriji.** Na lepem prostoru, kjer so imeli rudarji svoje vrtove, da so pridelali kako kad zelja za zimo, so pričeli z gradbenim delom za vojašnico. To je ob Idriji nasproti pokopališču. Sedaj pa je prišel nenadoma ukaz, da se tam ne bo več delalo. Opuščenih je bilo takoj mnogo mladih idrijskih fantov in narastala je brezposelnost, katere je že tako preveč v Idriji. Bišve rudniško skladišče ni primerno za vojašnico. Najbrže izberejo sedaj drugo zemljišče za novo vojašnico. Oni lepi prostor pa ostane neraben za vrtove. Ubogi rudar ima škodo.

u— **Kmetijsko zborovanje** se bo vršilo v Gorici. Sklicje ga generalno tajništvo fašističnih nacionalnih sindikatov. Povabljeni bodo razni inspektorji, tajniki itd. Glavno besedo bodo imeli fašisti, ki ne razumejo o kmetijstvu nič sklenili bodo resolucije in jih poslali v Rim, da se tako postavijo pred Turatijem in Mussolinijem, kako da pridno skrbje za povzdigo kmetijstva v obmejni deželi. Grda sleparija!

u— **Velike vojaške polne veje** se bodo pričele te dni na Nanosu in okolici. Sedaj prihaja tja ogromno vojaštva.

u— **Crna bodočnost Trsta.** Prometno padanje in tržaškem pristanišču bo trajalo najbrže dolgo, ker se nahajajo vse zaladne države v gospodarski krizi. Obstoji nevarnost, da se razmere za Trst poslabšajo tako, da bo globoko omajnan njegov organizem, da se bo stalno nižala njegova gospodarska sposobnost in posledica bo ta, da se nekdanji položaj Trsta ne bo mogel več obnoviti niti tedaj, ko mine sedanja kriza srednje Evrope. Tako tožilo poročilo posebne gospodarske komisije, ki je proučila položaj Trsta. Komisija podaja predloge glede proste luke, glede novih pristaniških del, glede zboljšanja prometnih zvez, industrijske cone itd., same znane, že ponovno obdelane stvari, sporočene v Rim s spomenicami pa zopet proučene v tržaški trgovski zbornici in potem znova po komisijah obelodanjene. Pa vse ne pomaga nič. Hamburgska konkurenca ubija Trst, ubija ga pa pred vsem njegova pripadnost k Italiji!

u— **Slovenske kolone v Brdih** organizirajo fašisti. Pogostoma so vršijo sestanki in tako so jim te dni v Dobrovnem znova razlagali, kaka moč je v tesnem združenju prizadetih. Govorilo se je o željah in zahtevah, ki bi se morale upoštevati pri novih kolonskih pogodbah, katere se izvrševajo na jesen. Koloni upajo, da bodo nove pogodbe boljše od dosedanjih ali fašistično sindikalno delovanje izkazuje doslej same neusphe za svoje člane. Delavci, združeni v fašističnem sindikatu, dosegaajo znižane plače povsodi — kaj torej čaka briške kolone? Fašisti izigravajo te organizacije v svojo korist in korist podjetnikov in veleposostnikov! Letošnjo jesen bodo občutili to slovenski koloni v Brdih.

Pred sodniki

Tam nekje za Rožnikom kmetujeta dva kmeta, Breza in Brezar. Možakarja se sovražita še iz mladih nog. Breza bo sedel 12 ur, in sicer zato, ker mu je zadnjič zavrela kri. Brezar je hodil po svojem vrtu, obrezoval drevesa in rezal veje, ki so segale na sovedov vrt. Obnem je godrnjal: »Če bi bil Slovok imel dobrega soseda, bi ne bilo treba žagati vej!«. »Takega huduha, kot si ti.« se je zadrž Breza. »I hudu! pa menda nisem, kvečjemu če si ti Lucifer.« je dejal Brezar. »Pokažem ti Luciferja.« se je zadrž Breza, »pograbil drog in lopnil Brezarja po hrbtu, da se je kar skivil. Na hrbtu se mu je pokazala mala lisa, ki jo je hitro nesel kazet orožnikom, da so napravili potem ovadbo.

V Horjulu je nekdo ovadil starega soldata Tineta, da ima vojaško opravo. Prišla je patrulja, ki je vse pregledala in našla samo staro mornariško srajko, ki jo je Tine hranil za spomn na one lepe čase, ko je še voziral po morju. Tinče bo vendar plačal 50 Din globe.

Dekla Franca je kupila pri Fabjanu v Ljubljani lepo naglavno ruto. Ko je veselo odhajala, je stopil za njo trgovski sodnik in jo opozoril: »Micka, ena ruta se vas je prijala.« Protestirala je: »Predvsem jaz nisem Micka, temveč Franca, a tudi nisem vzela rute!« Potem je pristopil stražnik in Franca je vrnila ruto. Sedaj se bo par dni v zaporu pokorila.

Posestnik Franca iz Šmarja ima mnogo nasprotnikov. Februarja nekdo je prišel v našo trgovino, kjer ga je posestnikov sin Tone nagovoril: »Kamor pridem, dobim to barabo!« Sprla sta se, pograbilita in premetavala po tleh. Privallata sta se v vežo, kjer je privlekel Tone s težavo iz žepa svoj lošček. Franca je kar z zaprtim nožem sunil pod oko. Pa tudi s svojo rano je imel Franco smoko. Ko se mu je pod očesom že skoro zacelila, je prišel 26. februarja v Mlekiško gostilno, kjer je naletel na kmeta Jožo. Zvečer sta šla skupaj iz gostilne. Franca je nekaj sitaril in Jože ga je lopnil s palico prav na eno staro rano. Tone, ki se je bolj branil, bo plačal samo 50 Din globe, Jože pa kar 200 Din.

no. Proti večeru se je razvila v prijetnih prostorih okrog in v Narodnem domu prava ljudska veselica. Za zabavo, ples in razpoloženje je bilo izdatno preskrbljeno. Dobro obložen šotori so zadovoljivo izpolnili svojo nalogo.

Zlet je pokazal sadove tihega dela iz sokolskih telovadnic pri nekaterih društvi. Na drugi strani pa je resen memento in poziv vsem ostalim, da se zopet posvetijo delu v sokolskih društvi. Ker se samo kakovostno — temveč tudi po številu mora gorenjsko Sokolstvo napredovati.

Sokol v Brežicah bo imel dne 8. septembra, t. l. svoje leto privedite. Da bo uspešna v moralnem kakor v gnotnem oziru, se naprosajo bratska društva, posebno pa ona posavskega okrožja, da tega dne ne določijo za svoje prireditve. Zdravo!

Priprave za otvoritev Sokolskega doma v Ljutomeru dne 13. in 14. avgusta so v polnem teku. Prišlo se je z razpošiljanjem okusnih lepakov, iz katerih je razviden ves program slavnosti. Zanlanje za slavnost je povsod živahno. Dne 14. avgusta se nameravajo zbrati v Ljutomeru številni namredni in Sokolstvu naklojeni Priekdi, da na ta način popravijo, kar so lani ob odkritju Miklošičevega spomenika zamudili. namreč da se po letih odsotnosti sestanejo na rodni priški zemlji. Kdor želi prenočišča, naj se z dopisnico obrne na Sokolsko društvo. Če bi kdo izmed posetnikov hotel po slavnosti na razne izlete, mu bodo domačini radevolje proužili pomoč in nasvet.

Naši onstran granic

Razvoj goriškega fašizma

Goriški fašistični tajnik Caccese se je vrnil iz Rima in sedaj pripravljuje o razvoju in bodočih nalogah fašizma v deželi. Dopisniku tržaškega fašističnega glasila je izjavil, da se bo vršila velika gospodarska bitka v svrhu, da se znizajo stroški za prehrano kot ločena posledica povisane vrednosti italijanske lire. Kdor bi iz osebnih interesov delal ovire, bo kaznovan.

Sportna društva morajo zajeti vse ljudstvo in ne samo posamezne kategorije. Tu čaka fašiste ogromno delo.

O šoli sta seveda tudi govorila. Caccese pravi, da je šola temelj za razvoj fašistične politike ob meji. Debil je zagotovilo, da se s pribudnjim letom ustanovita v Tolminu ličej in tehnični inštitut v Idriji.

Mussolini se je zanimal posebno za gibanje mladih fašističnih sil v deželi. Vzgoja malega »ballilla« mora biti v rokah ljudi, ki so čisti fašisti. V Gorici se zgradijo domovi za »ballille«.

Obširen je bil v Rimu razgovor o organizaciji »dopolavorov«. Ta delavska združenja in sportna vežbališča v fašistični organizaciji bodo uspešno prispevala k asimilaciji drugorodnega pokrajtina.

Caccese je zadržil, da se poča tudi z raznimi gospodarskimi problemi goriške dežele in tostvarno delo pokaže svoje sadove že v bližnji bodočnosti.

Vsak dan novi načrti, ki so pa prav za prav vedno eni in isti. Fašisti bi radi s vso silo, z velikim zamahom, preobličili slovensko ljudstvo po italijansko. Ker ne gre vsa stvar tako hitro izpod roke, hodijo v Rim po nasvete. Ali nasveti ostajajo čisto le nasveti. Pa zopet pot v Rim ... Takih polja je bilo že polno, pa jih bo še!

u— **Dalmatinci v Jakinu.** Pred kratkim je bila večja deputacija dalmatinskih Italijanov v Jakinu, da se pokloni osrednjemu fašističnemu tajniku Turatiju. V tej deputaciji so bili: predsednik pokrajinske upravne komisije Kraljček, sadrski nede-

Iz življenja in sveta

Belgijski Francozom

Spomenik neznanemu francoškemu junaku, ki ga je dala Belgija postaviti v Laekenu. Spomenik bo odkrit danes, v nedeljo, v navzočnosti ministrskega predsednika Poincaréja.

Pred devetimi leti

Dne 18. julija poteče devet let, kar se je začela Fochova ofenziva ob Marni. Ta dan je nekak mejnik v zgodovini svetov. vojne. Danes - po devetih letih - se komaj zavedamo, kaj se je začelo odločevati s tem dnem. Ali bi bili svobodni, če Fochova velikopotezna akcija ne bi uspela? Po pravici si lahko zastavimo to vprašanje.

Najstrašnejši dnevi vse svetovne vojne so bili maja in junija leta 1918, ko je Hindenburg s silo, ki je svet dosihmal še ni videl, udarjal na zavezniško fronto v smeri proti Parizu. Koncem meseca maja je stalo na francoskem bojišču 212 nemških divizij in 172 zavezniških. Vrhovni poveljnik Foch je bil v nepriliki, zakaj sovražnik je imel številčno in materialno premoč.

Dne 29. maja so Nemci po strašnih bojih zavzeli Soissons, 1. junija pa so že bili v Chateau-Thierryju, pred vratni Pariza. Valovanje njih čet je dan in noč blazno butalo ob zid braniteljev; novo zgrajeni ogromni topovi so sipali brez nehanja na francosko prestolico cele tone razstrelivih snovi. Uničevali so hiše, cerkve, tovarne in delali ogromne luknje v avenijah in na bulvardih. Na stotine civilistov, žensk in otrok je bilo ubitih.

Junaški Foch ni klonil glave. Zaupljivo je zrl v bodočnost. V začetku julija je določil dan, katerega se ima začeti protiofenziva zavezniških čet. Izdelan je bil velikopotezen načrt in od njegovega rezultata je zaviselo, kdo bo v bodočnosti gospodar Evrope: nemški militarizem ali svobodni narodi.

15. julija so začeli Nemci znova prodirati preko reke Marne. Ofenziva se je otvorila z ogromnim razmahom čet

in strojev... Toda Foch je čakal minuto protinapada, ki jo je matematično matančno določil že dobrih 14 dni poprej. 17. julija zvečer je začelo več kot 10 tisoč zavezniških topov bruhati na ozek odsek nemške fronte. Grom je bil tako strahovit, da se je tresla v Parizu zemlja in da je prestrašeno prebivalstvo najprej mislilo, da so Nemci na pohodu. Ali uradno poročilo je takoj razblinilo strah. Stotisoči francoskih src so zdaj zadrželi v upanju...

Naslednjega dne ob tretji uri zjutraj sta začela napadati generala Mangin in Degoutte. Francozi so se v gostih četah vsipali iz gozda pri Villers-Cotteretsu. Spremljali jih je mnogo tankov. Streljanje zavezniških topov je bilo sedaj tako usmerjeno, da je nastajal pred napadalci ognjen plot izstrelkov, s čemer je bil nemški protinapad nemogoč. Peklenskiemu plotu je sledila navdušena francoska pehota in razbila severno od Soissons na fronti 20 km oslabileni nemški centrum. 19. julija zvečer sta obe francoski armadi ujeli 20.000 Nemcev in zaplenili 400 topov.

Temu strahovitemu udarcu je sledil Hindenburgov umik. Nemci so izpraznili v naglici južni breg reke Marne, 21. julija so zbežali iz Chateau-Thierryja in se 27. julija ponoči za vedno umaknili od usodepolne reke, kjer so bili odbiti že na začetku septembra leta 1924.

Val navdušenja je poplaval ves svet, ki je simpatiziral z zavezniki. Ministrski predsednik Clemenceau je takrat predložil, da naj se Foch imenuje za maršala. To se je zgodilo.

Razvila se je bitka na skoraj 800 km dolgi fronti od Severnega morja do Švice. Vsa črta je bila brez prestanka

Princ Waleški

je položil prošli petek temeljni kamen stavbi angleških študentov v Parizu.

noč in dan v ognju: po polovici Francije je odmevalo težko grmenje. Foch ni niti za trenutek odnehal. Napadal je včasih na desetih mestih hkrati, dan za dnem, teden za tednom, mesec za mesecem - in razbijal nemško fronto, dokler je ni slednjič popolnoma razbil in zmel od kraja do konca... In tedaj se je začel divji beg nekajdaj ponosne milijonske armade, beg, kakršnega zgodovina še nikoli ni videla in ga menda tudi nikoli ne bo. Nemški cesar je zbežal na Holandsko, zapuščen vojskovodje pa so morali skleniti premirje 11. novembra in se udati zmagovalcem na milost in nemilost.

Mlada šampionka

Mlle Porrez (Belgija) je na mednarodnem šolskem plavalnem mitingu v Parizu zmagala na 100 metrov handicap v 1 min. 24 sek. (belgijski rekord).

Berlinski drobž

Berlin, sredi julija. V znamenju počitnic. — Wertheim in 10%. — Naša bodoča filmska zvezda. — Princ Sigismund †. — Avtomobil in deževni weekend.

Berlin stoji v znamenju počitnic. Namreč šolskih. In ker high life in vsega onega, kar se šteje v to zavidanja vredno kategorijo, ni v mestu, se trudijo, da bi nudili na jesen gospodi, ki se bo vrnila, novo sliko in novih udobnosti. Cestna pročelja številnih hiš so zastrta z lesenimi ogradjami; nastale bodo nove fasade, na katerih bo dovolj prostora za svetlobno reklamo. Ni je skoro ulice, ki ne bi bila razrita in prekopana. Tu grade novo podzemno železnico, tam polagaio daljnovod za kurjavo, na tretjem mestu zopet kabel za tok ali telefon. In večina vseh teh naprav je namenjena za »njegovo veličanstvo občinstvo!«, izrek, ki ga pri nas doma še ne poznajo, posebno ne na uradih.

Če se prav spominjam, sem na tem mestu že pisal o novo otvorenih restavracijskih prostorih trgovine Wertheim. Zadnjič sem bil tamkaj kot spremljevalec neke dame in sem prvič občutil, kako blagodejna uredba je ta restavracija apo ogledovanju, šetnji in tekanju od ene strani na drugo. Zares: niso samo dame potrebne oddiha po tem napornem delu, tudi njihovi spremljevalci, če že od samega početka ne čakajo svojih boljših in slabših polovic pri čaši piva v 5. nadstropju Wertheima. In še eno posebnost ima ta restavrant: obligatnih 10% od celokupne vsote za postrežbo se ne pobira. Mislim, da kaj sličnega ni nikjer drugod v Berlinu. Vrh tega pa imaš še zastoj pogled na vrvenje Potsdamskega trga.

Še nekaj, kar bo naše čitatelje brez dvoma zanimalo. Razgovor z našo filmsko igralko I. Kravanja. Kot rojak sem imel seveda takoj dostop. Našel sem našo malo domačinko v jako dobrem razpoloženju. Zakaj tudi ne, če ima človek pred seboj lepo bodočnost, dobro plačo in najde še rojake, ki že poznajo berlinske običaje in so brž pri roki z do-

brimj nasveti. Več bom morda poročal v posebnem dopisu, če bom dobil za to najvišje dovoljenje, pa ne vem, ali bo šlo kar tako brez prigovarjanja. Zakaj mlada dama se še ni povsem zživela v berlinsko atmosfero in ne ve, da je ves uspeh samo dobra in smotrena reklama.

Na gradu Neu-Babelsberg so te dni položili k večnemu počitku princa Sigismunda Pruskega, ki je v Švici na jahalnem turnirju tako nesrečno padel s konja, da je podlegel poškodbam. Kakor njegov brat Friedrich-Karel, je bil tudi pokojni princ velik sportnik in je pred vojno dosegel kot lahkoatletik pri Berl. S. C. marsikak lep uspeh. Sedaj počiva nekdanji pilot »črni huzar« poleg svojega brata-pilota in zapušča mlado ženo in dva otroka. Prepričan pa sem, da bi si bil izbral samo tako smrt, če bi ga bil kdo prej vprašal. Na sportnih prireditvah, posebno jahalnih turnirjih, bomo pogrešali visoko postavtega prijazenega sportnika.

Zadnja statistika avtov v Berlinu je pokazala, da postaja tudi v Nemčiji, posebno pa v njeni metropoli, avto resnično to, kar je namreč pripomoček vsakdanjega življenja in ne, kakor se v domovini misli, luksus. Od 60.000 avtov je preko polovice upravičena in ne izmišljena zaradi razširjenja avtomobilizma in dobičkov ameriških trdk. Ob koncu pa še povem, da je bil sedaj še vsak weekend moker in deževni, in to prav letos, ko se dela za ta pokret toliko propaganda. Zato pa: vse take priprave izvršite na tihem, da Jupiter-pluvius ne prekriža računov in načrtov!

Dvanajstletni virtuoz

Michel Candela je star šele dvanajst let, pa je že na glasu odličnega violinskega virtuoz. Na pariškem konservatoriju je dobil prvo nagrado.

Ali žena ali krokodil?

Znani lovec na krokodile Henry Chouillas, ki je ubil preko 3.000 teh zverin, je prebil dobrih 30 let na otoku Madagaskarju. Na stare dni pa se mu je stozilo po domovini in se je ves srečen naselil z mlado ženo v Parizu. Z Madagaskarja je prinesel 90 malih krokodilčkov v velikosti navadnega martinčka. To je njegovo premoženje, zakaj Chouillas se nadeja, da bo prodal vsaj po 500 frankov komad. Krokodilovo usnje je namreč zdaj zelo priljubljeno.

Svoje gojence je naselil v kopalnico, dal oglas v časopise in čakal kupcev. Nenadoma pa se je njegova žena uprla. Začela je jokati in pospravljati svoje reči, češ, da ne more živeti v istem stanovanju kot krokodili. Odsšla je k materi in vložila tožbo za ločitev zakona.

Stari Chouillas je postal na mah znan. Prihajajo k njemu ljudje z vseh strani, ker vsakogar zanima, kakšni so majhni krokodilčki. Starec vsakogar prepriča, da je krokodil dokaj nedolžna stvarca. Njegovi malčki so stari komaj 6 mesecev. Rastejo jako počasi. Vsako leto so večji jedva za 1 cm.

Ljudje pa so radi indiskretni in starca povprašajo: — Ali vam je res odšla žena zavoljo teh krokodilov?

— Odsšla je, neumnica — odgovarja starec — in mi je žal za njo. Veste, krokodilov sem se le nekoliko naveličal in bi bila žena malce zabavnejša. Ali kako naj bi jo vzdrževal, če ne bi imel krokodilov? No, te zverine pa bodo ostale, dokler jih ne razprodam...

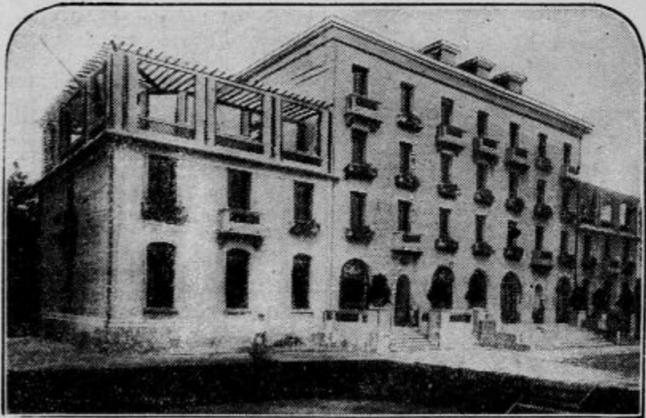
Dieudonné Costes,

poleg Drouhina edini francoski letalec, ki bo v bližnji bodočnosti poskusil preleteti Atlantik.

Originalna vprega

V Zenevi so te dni opažali na ulicah mladega noja, vpreženega v dvokolesni voziček. Nemavadna vprega je seveda med pasanti vzbujala veliko pozornost.

Dom kanadskih visokošolcev v Parizu

Kakor smo pred dobrim letom obširno poročali, so začeli graditi v osrčju Pariza tkzv. «Cité Universitaire» (Študentovsko mesto), v katerem bo imela vsaka zainteresirana država svoj lastni dom. Gornja slika prikazuje dom kanadskih študentov, ki je eden prvih, kar jih je dograjenih.

Vilko Mazi:

Tri pike

Počivala sva nad nekim slapom v planinah. Tovariš se je bil zleknil v resje, jaz sem pripravil samovar. Takrat je prišla mimo mlada in močno razgreta gospodična, za njo starejši, precej obilen gospod, ki se je silno potil pod natrpanim nahrbtnikom. Ovohali smo se z pogledi.

Ko sta bila onadva že pod slapom, je dejal tovariš: »Veš, česa sem se zdaj domislil?«

Radovedno sem se ozrl vanj. »Tiste nesrečne zgodbe, ki sem jo doživel pred kakimi desetimi leti. Takrat sem čital med oglaške nekakega dnevnika, da išče mlada oboževalka planin' izkušenega in živahnega vodnika za nedeljske izlete, ki naj se javi, po možnosti tudi s sliko, na upravo lista pod značko 'Gorska Vila'.

Taka reč utegne biti vrlo interesantna, pa sem se javil. Zakaj pa ne! — Nekaj dni kasneje sem dobil prijazno vabilo na sestanek. Čedna igrčka je bila ta 'Gorska Vila'... Še tisti večer sva si postala dobra prijatelja in sva napravila načrt za prihodnjo nedeljo. Iz dobrih razlogov sva se dogovorila, da se dobiva na predmestni postaji.

Vse je šlo po sreči. Vrh tega sva ujela sijajen dan. Med vožnjo mi je razkazovala kopico prijav in fotografij. Nič manj nego trideset in sedem! Mnogo teh obrazov sem poznal. Tudi oženjeni ni manjkalo. In kako priskutno so se nekateri ponujali, bh!

Prišla je najina postaja in vzela sva pot pod noge. Kajpada sem si prizadeval, da se pokažem kavalirja, kakor tale, ki je pihal zdaj mimo naju. Samo, da je temu nemara bolje uspelo nego meni.

»Nu, nu?« me je zanimalo, da bi bil skoro pozabil na samovar.

»Bila sva že kako uro daleč, baš na kraju, odkoder se je nudil lep razgled na deročo reko in na mogočne vrhove, ki so kipelj vsi svetli in čisti iznad temnega smrečja. Mehak mah je pokrival tla in mikal k počitku. Toda najin cilj je bil še dosti daleč, zato sem mislil, da bi nadaljevala pot. Ona pa se ni mogla nagledati te lepote. Tožila je tudi, da je že nekoliko trudna ter je predlagala, da bi ostala na tem kraju. Seveda nisem ugovarjal. Poiskala sva nekoliko od poti udobno gnezdece, da še v pravljici ni takega.

»Ah, kako krasno je tukaj!« se je veselila, ko sem razgrinjal pelerino po tleh. Legla je prešerno, kakor da je do-

ma na divanu. Ko je videla, da sem se vsedel nekoliko vsiran, se je nasmejala poredno: »Ali se me bojite? Saj je tu dovolj prostora za oba.« Kdo bi se branil, bogami!

»Ce bi naju kdo tako zalotil?« sem dejal skoro natihoma, ko sva bila skupaj.

»Prava reč!« se je namrdnila ona, kakor da ni to nič takega. Še okoli vratu se me je oklenila, kakor da sva si najbližji duši pod Bogom.

Divje je bobnela reka pod strmino. Nizke smreke so razgrinjale senco čez najino počivališče, posejano z nešetimi ciklami. Pa to razigrano dekle poleg mene! Lahko si misliš, koliko premaganja je bilo v meni, da se nisem že pri tej pričji spozabil. Pa saj tudi nisem imel slabih namenov.

Mene je lomil smeh.

»Seveda, ti si druge sorte človek,« me je zavrnil prav resno, »meni pa je šlo pri vsej stvari za popolnoma nedolžno zabavo. Prav do tega trenutka. Nič drugega nisem videl v tem dekletu, nego žensko, ki se hoče svobodno razigrati. Da bi odrinil misli, ki so se me bile nehote polotile, sem odprl nahrbtnik in ji začel ponujati od založka, ki je bil zavrt v papirjih in dozah. Izbrala si je samo eno oranžo. Nato sem ji začel

pripovedovati veselo dogodivščino, ki sem jo bil par dni poprej čital v nekem humorističnem listu. Smejala se je do solz. Kmalu potem pa se je iz zahotelo, da bi malce zadremala. In res jo je objelo sijajno spanje. Jaz sem se spravil na časopis, ki sem ga bil zjutraj mimogrede kupil od kolporterja. Toda ni se mi dalo čitati. Zopet so navalile natre tiste zapeljive misli, ki sem se jih zaman otepal. Pogledal sem to brezskrbno speče dekle, ki je bogve kod rajalo v svojih deviških sanjah. In nisem mogel več odvrtniti pogleda od nje. Lica ji je obkrožal sladak smehljaj, mlade grudi so kipele v lagotnem valovanju... S kakšno pravico pasem na njej greh? — Vstal sem potihem, da bi je ne predramil in sem odšel doli k poti. Čul sem gručo ljudi, bližajočo se izza ovinka in sem se naglo umaknil. Šli so dalje v živahnem razgovoru. Meni pa je bilo, kakor da sem razbojnik in počestni tolovaj, ki bi ga morali prijeti in povežati. Zaučul sem njen glas in sem hitel nazaj.

»Lep kavalir!« mi je smehljaje očitala. »kar tako me pustite!«

Opravičil sem se, da sem šel pogledat za ljudmi, ki so šli mimo.

»Kaj nama mar ljudje!« se je vrgla name in me poljubila. »Ali sem dolgo spa?«

»Kake pol ure.«

»Imenitno je bilo,« se je pretegnila in mi pogledala v oči, da je vse zagorelo v meni.

Postala je razposajena, kakor živ hudiček. Začela me je ščeglatiti in štipati, kar me je spravilo ob poš'edni pomislek. In...»

»No vendar!« sem se zatežal, prožeč mu škodlico čaja.

»Kaj še!« je zamahnil predse, ko je napravil par požirkov. Iztrgala se mi je, planila pokonci kakor poblaznela in zarjula:

»Kaj pa mislite! — Nemara ste me imeli za...« Ni hotela izgovoriti, ali ni mogla, ampak si je zakrila oči in pričela tuliti, da me je bilo groza. Kakor pijana se je opotekala in pozabila, da je na robu strmine. Skočil sem k njej, da bi jo prijel in pomiril. Zdaj sem šele videl hudiča! Rogovolila je kakor osvedena. Karkoli sem zinil, je bilo, kakor bi vili smole na ogenj. Ti satan ti, kaj takega pa še ne! Vse mi je zrekla, samo človek ne. Pustil sem jo, da se je zdvijala in to je bilo še najbolje. Sreča božja, da ni bilo nikogar blizu! Lepega zlomka bi si mogel naprtiti.

Mehanično oživljenje

Dr. Eisenheimer, asistent instituta za kazensko medicino na Dunaju, je izumil »aparata za oživljenje«. Uporablja se predvsem umetno dihanje pri utopljenih, plinskem zastrupljenju in slinčno. Aparat ima električen pogon. Nedvomno bo rešil življenje marsikateremu ponesrečencu, ki pogine zdej zbog nerodnosti reševalcev. To je bilo dognano pri večjem številu uspešnih poizkusov. Minuli teden so n. pr. pripeljali v institut truplo 40 letne ženske, ki je skočila iz III. nadstropja na hodnik, se razbila in podlegla poškodbam med potjo v bolnico. Kljub temu je odredil dr. Eisenheimer, da se ji masira trebuh z njegovim aparatom. Četrta ure pozneje je vbrizgnil solno raztopino v odvodnico desne roke. Uspeh je bil porazen: obnovil se je krvotok, žile so pričele utripati in rane krvaveti. Samomorilca seveda ni vstala od mrtvih, a dokazano je, da lahko oživimo srce več ur po nesreči. V omenjenem primeru je nastopila smrt pred 4 urami.

Maeterlinck in ameriški film

Maeterlincka je povabil ameriški filmski magnat Samuel Goldwyn v Los Angeles, da bi mu napisal in insceniral kak film. Goldwyn je plačal Maeterlincku kneževski prevoz in mu stavil najrazkošnejšo palačo na razpolago. Tam je pesnik živel štiri tedne, na kar je sklical manažerja, režiserja in igralce in jim prebral svoj manuskript. Ko je končal, so vsi onemeli. Prvi se je osvestil režiser:

»Za božjo voljo, vaš junak je vendar čebela!«

Previdno so potem Maeterlincka povabili, naj si, preden nadaljuje s svojim delom, poprej ogleda nekatere filme.

Po štirih tednih je Maeterlinck napisal nov film. Prebral je rokopol.

»Obžalujemo«, so odgovorili igralci, »tega ne moremo igrati. V vaši dramo govorite samo o zakonolomu. Vsaki dve minuti se vrše prizori iz spalnice.«

»Storil sem po vašem okusu«, je odvrnil Maeterlinck. Če sodim po filmih, ki sem jih videl, je vsa Amerika en sam velik zakonolomec.«

In Maeterlinck se je vrnil v Evropo.

Jesenska ljubezen

Ljudem in narodu zmernejše čustvenosti je skoraj neumljiva vloga, ki jo ima v francoskem življenju ženska ljubezen. Tudi pri starejših gospodih imajo Amorjeve puščice tolikšno moč, da premagajo celo prirojeno francosko štedljivost, skoraj religiozno navdušenje za prihranke.

Zakasnela ljubezen je spravila na zatožno klop dozdaj neoporečnega učeniaka g. Bineta, znanega zgodovinarja, poznavalca Karolingovske dobe, ki je bil nastavljen kot ravnatelj dotičnega oddelka v pariški akademski knjižnici. V 46. letu starosti se je zaljubil ugledni knjižničar in oženjen mož v lahkoživno dekletce, ki ni starejše od njegovih dveh hčera. Skromna plača ni zadostovala za obilne zahteve vihrave ljubezni. Ubogi knjižničar je nekega dne ukradel iz omare, čije ključke je imel v varstvu, star rokopis in ga ponudil za 30.000 funtov šterlinkov angleški tvrdki Mague. Starinar je poslal v odgovor na ponudbo samo ček za 70 funtov kot predplačilo. A tudi ta znesek ni bil izplačan. Anglež je ček brzojavno razveljavil, čim je zagledal na poslanem rokopisu pečat pariške akademske knjižnice. Zdej je prišla mučna zadeva pred sodnike.

Ravnatelj knjižnice Paul Neveux je ginljivo pripovedoval, kako so lokali revni in zgodovini vdani nastavljenici njegovega urada, ko so izvedeli, da so izginili najstarejši rokopisi, ponos njih zbirke in dika Francije. V teku 25 let, kar vodi g. Neveux svoj urad, ni doživel sličnega udara. Ničvredno kratkolaso dekletce je izvabilo solze starih, učenih gospodov.

— To je težak slučaj! je dejal sodnik obtožencu. — Kakokdaj pride pred nas tak ugledni človek, kakor ste vi in v taki zadevi. —

Obtoženc je globoko poveljal glavo in ni črnil niti besede. Sodnja je bila dokaj prizanesljiva nasproti zapelja-

namu bibliotekarju, »žrtvi strasti«, ki mu je vzela poštenje, razsodnost in voljo. Dobil je eno leto ječe in 500 frankov globe, pri čemer se je upoštevalo dejstvo, da je bil rokopis nepoškodovan vrnjen. Se nedavno pošten in spoštovan družinski oče, bo šel v ječo, rod-bina pa bo stradala in živela v sramoti. Kaj vse ljubezen stori... A mlado, kratkolaso dekletce je že odfrčalo v naročje drugega in sigurno nič več ne misli na zaljubljenega učenjaka.

Gost brez ovratnika

V dunajskih listih čitamo o naslednjem prizoru, ki se je odigral na terasi romanske kavarne v Berlinu.

V kavarno je prišel neki delavec brez ovratnika, sedel k mizi in si naročil pivo. Natakak ga je zavrnil: »Gostom, ki nimajo ovratnika, pri nas ne serviramo«. Delavec je protestiral in dal poklicati ravnatelja. Ta mu je isto odgovoril. Tedaj je pristopil k mizi pisatelj E. E. K. in zahteval, da se delavcu postreže. Toda ravnatelj je bil nezprosen. Dejal je, da mu je žal; možak nima ovratnika in njegov princip je, da se takim ljudem ne postreže.

Pisatelj je protestiral: »Delavec je moj gost. Prisedel bo k moji mizi in radoveden sem, če mu boste potem prinesli pivo ali ne.«

Ravnatelj: »Tudi potem mu ne morem postreči. Vsaj dokler je v tej obleki. Treba vendar vedeti, kje smo.«

Pisatelj: »Kje smo? V republik! Vi ste najbrž 10 let spali! Torej kaj je s pivom?«

Ravnatelj: »Obžalujem, ne morem.«

Pisatelj: »Pa dobro, prinesite mi tri vrčke piva.« — »Za Vas zelo rad.« — »Kdo ga bo pil, vas ne briga.«

Ves besen je ravnatelj hotel oditi, ko je zapazil, da si je pisatelj K. odvezal kravato in odpel ovratnik. In ostali gostje so storili enako. Razjarjen je ravnatelj izginil in razjarjen je natakak prinesel pivo.

Blagoslov slabe pisave

Pokojni lord Curzon se je imel nekoč le svoji nerazložni pisavi zahvaliti, da ni doživel neprijetne afera.

Pisal je namreč iz Oxforda dvoje pisem, eno nekemu prijatelju, drugo pa staremu sorodniku. V naglici je zamenjal ovoja. Ker so se v pismu na prijatelja nahajala namigavanja na sorodnika, ki bi le-temu gotovo ne bila ljuba, je živel lord Curzon, dokler ni dobil odgovora, kakor na trnju. Slednjič je vendar dobil pismo, ki ga je pomirilo. Glasilo se je:

»Tvoje čekanje je tako nerazložno, da ga s svojimi stariimi očmi ne morem razbrati. Domnevam pa, da ti gre za denar, ki ti ga vedno primanjkuje, in zato ti prilagan ček.«

Med pariškimi bohemi

Francis Carco pripoveduje v svoji knjigi »Iz Montmartra v Latinsko četrt« zanimive spomine na predvojno pariško bohemstvo. Knjiga je prepričevalen dokaz, da z Murgerjevimi bohemi niso izumrli zadnji pariški tipi te vrste. Beda, alkohol, ženska so še vedno zveste spremljevalke priznanih in nepriznanih pesnikov in umetnikov.

O Depoquitu je zapisal Carco sledečo dogodivščino:

Prišli so prijatelji v njegovo bedno sobo in ga našli v postelji. Ze teden dni je bil zakopan v blazine.

»Imam vročino. — je dejal — kašljem!«

»Ali pojdi, kdo ti bo to verjel!« Ko se je preveril, da mu res ne verjamejo, je pojasnil:

»Pred tednom mi je »Journal« izplačal honorar. No... pa sem iztaknil nekatere veselo punčuro in sva šla sem-le na moje stanovanje. Zjutraj je odšla — in fri! Denarja ni bilo! Vse sem preiskal — nikjer. Smešno je. Ali od tistega časa sem v postelji in — delam.«

»Kje pa si imel denar?«

»Pa v listnici.« — »In listnico?« — »V žepu.«

Moralj smo žalostnega srca priznati, da je bil naš Jules okraden. Tedaj pa se je spomnil eden izmed nas in ga vprašal:

»Kaj pa tvoje hlače? Ali si jih pregledal?«

»Hlače? Saj res, hlače.« V njih je

namreč ležal. »Glej ga, nanje pa se nisem spomnil. Tukaj-le je žep. Za vrata, v žepu je...«

»Listnica?«

»Da, listnica in denar v nji.« je veselo vzkliznil Depoquit. »Torej je vendarle bila poštena, moja mala. Prav je, prijatelj, da ste prišli, sicer bi bil do sodnega dne ležal v postelji.«

Tristotisoč brzojavk

ali: kako so praktični Američani zastušili z Lindberghom.

Ko je prišel Lindbergh domov, je bila vsa Amerika na nogah in v Newyoriku je bil tumult, kakršnega menda milijonsko mesto dotlej še ni doživelo.

A vzlic temu menda ne bi bilo prišlo 300.000 Američanov na idejo poslati Lindberghu pozdravne brzojavke, če se ne bi bila domislila velika ameriška telegrafska družba »Western Union«, da se da pri stvari tudi kaj zaslužiti. Ta družba je torej sugerirala ameriškim državljanom, da pošljejo brzojavke kapetanu Lindberghu. Razdejala je več milijonov letakov z 20 docela gotovimi brzojavnimi besedili: vsakdo si je lahko izbral tekst, ki mu je najbolj ugajal. Kdor se je odločil, da bo brzojavil, je bilo treba navesti le številko teksta in se spodaj podpisati, za kar je plačal mnogo manj kakor bi veljala brzojavka po številu svojih besed. V ilustraciji naj navedemo nekaj teh brzojavnih predlog. Številka 4. se je n. pr. glasila:

»Ti si storil za dobre odnose med Ameriko in Evropo ravno toliko kakor za napredek letalstva. Srčen pozdrav!«

Številka 9: »Ti si sedaj državljan vsega sveta, nam pa si v največji ponos. Dobrodošel!«

Številka 18: »Trgovska zbornica v (kraj) in državo je bilo treba izpolniti) te vabi, da kmalu posetiš naše mesto.«

Toda največ so ljudje uporabljali brzojavko št. 2, ki je imela naslednji tekst: »Veseli nas, captain, da si zopet doma! Kadar poletiš mimo nas, se ustavi v našem mestu, da te vidimo.«

In tako je nastalo tistih 300.000 pozdravnih brzojavk Lindberghu, »Western Union« pa je zaslužila lepe milijončke.

Znak časa

Na Angleškem in v Walesu je od leta 1904. do 1923. narasla mortaliteta na raku za 50 odst. Istočasno se je dvignila mortaliteta, povzročena od avtomobilskih nesreč za 1000 odst. Treba bi torej bilo boriti se bolj proti mortaliteti, ki jo povzroča avtomobil, kakor proti oni, ki ji je vzrok rak. Doga-ja pa se baš nasprotno.

Samo v mestu Londonu so v treh letih narasle smrtno nesreče na cesti od 2768 na 3971. V istem razdobju se je dvignilo število nesmrtnih nesreč od 70.197 na 115.473. V Zedinjenih državah je še hušje. Na Angleškem znaša mortaliteta, povzročena od avtomobilskih vozil 5,4 na 100.000 prebivalcev, v ameriški Uniji pa 12,5. Leta 1925. je tako izgubilo življenje 21.000 ljudi. Od teh 21.000 žrtev je 4500 otrok med 5. in 15. letom!

Te strašne podatke čitamo v glasilu mednarodne zveze Rdečega križa.

Če bi izbruhnila v ljudstvu taka epidemija, bi takoj sestavili komisijo učenjakov, zgradili bi laboratorije in ustanovili stolice za epidemiologijo. Politiki in zdravniki bi bili v soglasju, da je treba napovedati mikrobom najostrejši boj. Za avtomobilsko epidemijo pa očividno ni leka.

Coolidgeova gora

Senat države South-Dakota je pogodil originalen način izkazovanja hvaležnosti predsedniku ameriških Zedinjenih držav Coolidgeu za to, ker si je ta izbral to državo za preživljenje svojega poletnega dopusta. Sklenil je namreč prekrstiti neko goro, ki se vzpenja v bližini predsednikove poletne rezidence in jo nazvali po njem »Coolidgevo goro.«

K temu originalnemu sklepu pripominjajo hudomušno demokratski listi, da je Coolidgeva gora prav za prav le nizek grič, na katerega se tudi najlepši zajec more povzpeti v nekaj minutah.

naka dneva in celo v modi so se pojavile bele albanse čepice. Bivši kozji pastirji, roparji in razbojniki so mahoma postali kulturni narod, ki ima pravico do popolne samostojnosti samo v znak visokega spoštovanja naj bi prišla vsa Albanija pod nemškoavstrijski protektorat. Zvesta zavezanka Italija se je sicer zaradi tega protektorata nekam kislilo držala, ker je trdila, da je italijanska kultura bolj stara in za Albanijo bolj primerna od nemško-avstrijske. Mi smo imeli o tem svoje mnenje in smo zbijali v »Dnevnu« na ta račun svoje šale, vsled česar smo prišli večkrat v nasprotje z resnim gospodom državnim pravnikom, ki nas je po ukazu od zgoraj marljivo konfisciral. Tako smo imeli tisto leto res pravi albanski predpust.

Nekega dne je nekdo potrkal na vrata in vstopil je človek majhne postave, v slabi obleki, z legitimacijo v roki. Ogle-doval se je nekaj časa po redakciji, potem pa pristopil k glavnemu uredniku in začel govoriti po rusko. Govoril je brez sumnikov, kar je dajalo njegovim ruščini nekam komičen značaj. »Ja cital sto v pisete tože o Albaniji«, bi se reklo pravilno: »Ja cital sto v pišete tože o Albaniji« (t. j. jaz sem čital, da pišete tudi o Albaniji). Ko se nam je pred-

Courteline in počitnice

Ta zgodnica je kakor za nalašč primerna za sedanjo dobo. Znano je, da je bil Courteline v početku uradnik v francoskem ministruvstvu prosvete. Zato tudi ni čudno, da je napisal najboljšo satiro, ki je kdajkoli izšla o francoskih uradnikih.

Nekega dne torej, ko je bil Courteline še uradnik, je dejal svojemu tovarišu: »Kaj bi dejali k približku letnih 1300 frankov?«

Nagovorjenec od osuplosti ni mogel do besede.

»Dovolj mi je že uradniške službe«, je nadaljeval Courteline. »Če hočete opravljati še moje delo (mного časa ne zahteva), vam prepustim polovico svoje plače.«

Prišla je doba počitnic. Nekega lepega dne doli Courteline pismo s pozivom, naj se nemudoma pojavi v ministruvstvu. Tam ga je že čakal njegov tovariš.

»Jaz grem na dopust.«

»In moje delo?« je vprašal Courteline.

»Hm, boste pač morali mesec dni hoditi v urade.«

»Za nobeno ceno!« je odgovoril Courteline. »Dopust! Dopust! Če si vzamete dopust, odpovem službo in vi ste ob 1300 frankov!«

Uradnik se je zaman trudil, da bi pesnika omehal. Naposled je vendar šel na dopust, toda Courteline je bil nezprosen. Še isti dan se je odpovedal svoji uradniški karjeri in odlejel se je popolnoma posvetil literaturi.

Prestolonaslednik Rudolf je oživel...

To se pravi: sploh ni umrl, marveč hodi po svetu in se pokaže zdej tu zdej tam in zopet izsine. Včasih je kak pustolovec, ki uživa, če lahko potegne naivne ljudi za nos, drugekrat slepar, ki si polni žepa, neredko pa je kak norec, ki hodi po vaseh, preden se ga kdo usmili in ga odda v blaznico. Prestolonaslednikov Rudolfov je bilo že toliko in tako različnih, da je res že od sile, če si kdo še nadene prav to in nobeno drugo »firmo«, kadar hoče ljudi vleči. Nekje pa se zmerom najdejo norci, ki mu verjamejo. Kajpa, v zakotnih vaseh nič ne vedo o novejših in nainovejših razkritjih o tragediji v Meyerlingu. Lahko je »prestolonasledniku Rudolfu« v krajih, kamor ne zahajajo novice in kjer ljudje še vedno mislijo na Franca Jožefa in na vse tiste lažnjive zgodbe, ki so krožile o njem po prejšnji državi.

Na Madžarskem so se lani vznemirjali radi nekih čudežev, letos pa imajo opraviti s prestolonaslednikom Rudolfom. Pa z resničnim! V Lajosmizsel je prišel pred dvema letoma skrivnosten starejši gospod. Obraz mu je močno spominjal na cesarja Franca Jožefa, imel je tudi karakteristične ustnice

Habsburžanov. Pisal se je franc Jožef Adolf Karl. Govoril je nemško. Nasedil se je na vasi in ni nikoli povedal, da bi bil kaj drugega kot mož s štirimi krstnimi imeni. Nič ni dejal, ali ljudje so presodili po kretnjah in vedenju tega tučja, kdo je in čemu se skriva. Od ust do ust je šel glas, da se je pojavil prestolonaslednik Rudolf in se naselil v vasi Lajosmizsel, Srečna vas! Nenadoma so jeli vaščani srečavati starega Nemca z izrednim spoštovanjem. Najbogatejši kmet Janoš Galyan mu je dal v svoji hiši dosmrtno oskrbo. Z vseh strani so prihajali kmetje, da ga vidijo. Nič ni rekel, ali vsi so vedeli, kako je in so mu izročali darila. Mož jih je velikodušno sprejemal in na obrazu se mu je bralo, kako ga teže velike skrivnosti. Navsezadnje je prispelo spoštovanje do viška: ljudje so poklekali v prah preden in bili voljni, da se bore zanj na življenje in smrt. Visokorodni tučec pa ni vaščanom nič zaupal o tragediji v Meyerlingu. Le to je dejal, da bi bilo treba odpri Rudolfov grob v dunajski kapucinski cerkvi, pa bi se videlo, da leži ondi figura iz voska.

— Tako je dejal in madžarski kmet je so romali pol dneva daleč, da so videli »prestolonaslednika Rudolfa«.

Pa so ga iztaknile oblasti in ga zbog razžaljenja g. Hortyja zaprle. Nastalo je ogromno ogorčenje. Izvedelo se je, da ga namerava veliki župan zapreti v blaznico. Ljudje in Lajosmizslu so ostavili delo na poljih. Sto vaščanov je krenilo pod vodstvom sestre za socialno skrbstvo Ilone Boldorjan v Budimpešto. S sabo so nesli spomenico z mnogimi podpisi, ki zahteva izpustitev prestolonaslednika Rudolfa. Ko to ni zaleglo, je prišla druga velika deputacija. In še tretja. Nazadnje so se oblasti naveliče in so poslale »pretendentu« na krono sv. Stefana v Erlavo, kjer bo začasno konfiniran.

Ali njegovi častilci še zdej niso zadovoljni. Prete z novimi ukrepi. Vsi, ki so ga videli — izvemši zdravnike in sodnike — so zaverovani vanj. Zdej, ko sučejo madžarske žanjske srpe in žanjejo zlatorumeno žito širom velikih ogrskih ravnin, se »govori po vaseh in poljih samo o nesrečnem »Rudolfu« z brado à la Franc Jožef I.

Zdravniki vidijo v tem pojavu takozvano »sugestijo mase«, ki se rada pojavlja med naivnimi ljudmi na prelomu svetovnih nazorov ali velikih dohabsburžanstvo počasi umira in se pozablja, ali nepismeni kmetje v krajih, kjer so bile habsburške legende zelo žive, bodo zadnji med njegovimi pogrebc. V tem pojavu se tudi izživevajo verske predstave. Kajpada, med zaverovanci ne manjka niti takih, ki pričakujejo od cesarjevega sina praktičnih koristi. Tako so nastale vedno razne bačke in madžarski kmet je očividno še zelo dovzet za vse vrste praznovanja.

Galanten šofer

Pariško sodišče je nekega šoferja obsodilo zaradi malomarnosti pri vožnji. V razsodbi čitamo med drugim tudi naslednje zabavne ugotovitve:

»Zaslišanje prič glede nesreče, ki se je pripetila g. Maksimu G., je izkazalo, da je šofer Benjamin I. raztresen in ne dovolj izvežban za avtomobilsko vožnje. Priče so izpovedale, da je toženec vozil z normalno hitrostjo, ko je nenkrat vzbudila njegovo pozornost neka dama, stoječa na trotoarju; da se je obtoženec celo potem, ko je že pripeljal mimo nje, oziral za njo; da je bila ta dama posreden povod nezgodi, ker je šofer pozabil zavreti vozilo in ga okreniti v stran ter se je zaletel v voz gospoda F., v katerem je sedel g. Maksim G., ki se je zavoljo tega potkolkel po glavi in si zlomil roko...«

Naposled je vendar pojenjala ta ploha, da me je začela vsaj poslušati. Zatrjeval sem ji, da nikakor nisem nameraval tega, za kar se je bila tako razburila. Da je bila pač nerodnost, slučaj.

Ne vem, kje sem jemal te laži, ki so mi tako gladko tekle, da jim je morala verjeti. Kmalu sva se začela zopet šaliti, kakor da sva pozabila na to nesrečno burjo. Blížal se je tudi čas povratka na postajo. V živahnem kramljanju sva jo mahnila nazaj. Na vso moč sem pazil, da bi s kako besedo ne zadela za proklete epizode. Šele ko sva se razhajala v mestu, sem ji stisnil roko in požugal v slovo »Ti hudiček ti!« Ona pa se je zarezala na vse zobe »O, ti angelček nedolžni!« in je izginila v temo.

Poslej se nisva več videla. Par let kasneje sem čital njeno poročno oznanilo. Vzela je starega in bogatega trgovca. Čestital sem ji: bilo srečno! Nekod z daljnega potovanja se mi je zahvalila z duhtečim pisemcem. Tu me je domislila tudi tega ponesrečenega dne in pripomnila: Priznati moram, da ste bili tedaj velik, velik — tri pike.«

»Kaj, tri pike?«

»No ja, napisala je tri pike in mislim, da je hotela reči, da sem bil pač velik kavalar.«

Prasnil sem v smeh, da bi me skoro zgrabil krč.

»Kaj pa misliš?« me je pogledal debelo.

»I, da si bil velič — osel To, to je hotela nemara reči!«

Se danes je hud, da sem mu tako tolmačil tiste tri pike. Povejte mi, kako bi jih tolmačili vi?

Kako je Finec iskal albanskih bratov

(Času primeren spomin.) To je bilo v veselem predpustu leta 1913. Kaj bi ne bil vesel predpust. Od jeseni do božiča smo bili natepli na Balkanu Turke — oziroma Srbi so jih natepli — tako, da so stali pri slavni Cataldži, nekaj kilometrov od Carigrada; sklenjeno je bilo premirje. Grčija je stražila morske ožine, Bolgari so oblegali Jedrene. Črnogorci so stali pri Skadru. Srbi pa so šli preko Albanije na Drač pozdravit svoje morje. Takrat se je pojavilo v Evropi albansko vprašanje. V nemških, posebno avstrijskih listih je zavela močna albanska sapa, ki je prorokovala nove viharje zaradi albanske nezavisnosti. Isa Boljetinac in Esad-paša sta postala ju-

stabil kot žurnalist, ni v nas zbudil nikakega posebnega zanimanja, ker smo imeli že precej izkušnji s takimi »potujočimi žurnalisti«, ki navadno niti žurnalisti niso bili. Tudi smo vedeli, da moramo biti precej opretni, ker smo se proti volji avstrijskih diplomatov zavzemali za zmago Slovanstva na Balkanu. Toda naš novi znanec se je izkazal s pravilno francosko legitimacijo kot član mednarodne novinarske zveze in ker ga je jezik razodeval, da je pošten, smo se spustili z njim v razgovor.

Bil je finski žurnalist. Pripovedoval nam je, da je bil poslan kot poročevalec finskih listov na balkansko bojišče, da je bil pri Kumanovem in v Skoplju, da si je šel potem iskat svojih bratov v Albanijo. Moram reči, da smo takrat zelo študirali balkanski zemljevid in balkansko zgodovino. Oboje nam je bilo skoraj popolnoma neznan. Posebno Albanija, ki je bila takrat prav tako, kakor te dni, postala središče evropske pozornosti, nam je bila neznan dežela. Mislimi smo, da je to ostank starih ilirov in da nimajo nikakih bratov v Evropi. Finski žurnalist nam je odkril popolnoma nove svetove. Bil je poslan v Albanijo, da preišče, ali in koliko je albansko sorodna s finščino in kako bi se dala ustvariti v Evropi no-

va trozveza od Severnega ledenega do južnega Jadranskega morja; v to trozvezo bi spadali Finci, Madžari in Albanci. Pogledali smo zemljevid in smo videli, da bi ta zveza takorekoč imela svoj pomen in bi ločila vzhodno od zapadne Evrope. Dasi je bila ta zveza po naših mislih zelo smešna in za vselej nemogoča, se nam je vendar zdel spoštovanja vreden človek, ki je z daljnega severa prišel na jug iskat svojih bratov. Govoril nam je z vso resnostjo o jezikovnem in plemenskem sorodstvu t. zv. uralo-finskih narodov, ki so bili že od nekaj naseljeni v Evropi in so jih potem deloma Slovani, deloma drugi narodi potujčili. Zdej je torej albansko vprašanje dobilo zopet novo lice; to ni ostank nekega naroda v najbolj zanemarjenem kotu Evrope, to je del drugih sorodnih kulturnih narodov, med katerimi so Finci gotovo najkulturnejši: saj so dosegli celo v carski Rusiji s svojo vztrajnostjo popolno avtonomijo in glede treznosti so izkazovali največje uspehe v Evropi, tako da so bili vkljub svojim lepim jezerom, ki jih je polna njihova domovina, najbolj suha dežela v Evropi, skoraj še bolj, nego je sedanja Amerika.

Radovedni smo bili torej, kakšne uspehe je dosegel naš gost v Albaniji.

Pod
žgočimi
žarki

Kraljestvo mode

Ob odprtih kovčegih

Doba počitnic, dopustov in počitniških preseljevanj je tu. Kam pojedemo? Samogovor o tem vprašanju je užitek zase. Kaj pa naj vzamemo s sabo? Še važnejše vprašanje! Kar pričnimo:
Prva skrb so kopalne obleke, kopalni kepi in kopalni plašči, rjuha fročirka za sončenje, dve kopalni obleki, trčko in svila, prva za plavanje, druga za sončenje, svilena naglavna ruta, kopalni slamnik, gumljasta čepica in gumijasti kopalni čevljički, na koncu še japonski solčnik. Za vse načelo: Skladne barve.

Sedaj toaleti Kašast plašč za potovanje, ovratna in zapesna garnitura iz telečje in kačje kože; filcast klobuk enake barve, s trakom garniture; solidna preprosta dolgorokava obleka prikladne barve; za hladnejše dneve kašasta obleka temnošive ali rujavkaste barve; čevlji z nizkimi petami;

enake nogavice in usnjene rokavice; sportska obleka po panogi.

Dolgoreasta ruta ogrinjalka; barvaasta ovratna ruta; kožuhočinasta stola ali ovratna boja; lahek volnen bel ali rumen plašč z belim muflonom ali vezentno; lakeh črn ali temmoder angleški kostim.

Par belih angleških bluz: živobarven oprsnik; volnen žemper; pestrovzorčasta, svilena, preprosto fasonirana bluza.

Pilstrano ali muflirano belo perilo; krakorokavna srajčna obleka iz karirane svile in belim usnjemim pasom; še krajša rokavna beloplatnena obleka z barvastim, usnjemim pasom.

Preprosta katkorokavna obleka iz surove svile z mavričnimi obročki; bela brezbarvna etaminska obleka z manjšimi volani in s pestro pentljo okrog pasu; drobnovzorčast fular z drobno ubranim srednjim volanom, volanskimi širokimi robovi in volanskim na-

pranim ovratnikom; celotno pilstrana toaleta krep žoržeta ali krep de šina velikega ovalčastega vzorca, gladkobravni robov enakega pasu, balončastih rokavov in ovratnega kala.

Toaleta iz žrnega krep de šina, dolgorokavna frapantno preprosta eleganca; taftasta stil. obleka; bolero komple; brezrokavna delno pilstrana obleka iz event. temnomodrega krep de šina ali tenke volne z barvastim okrasom in dolgorokavnim bolerom.

Zoržet ansambl: plašček in dolgorokavna s čipkami kombinirana toaleta; svetla čipkasta večerna toaleta.

Plesna »poillet robe«; večerni plašč iz panvelurja ali lameja z ovratno tamburino; dve domači halji, ena svilena japonska, druga volnena pižama.

Čevlji večerni, promenadni, sprotni, s primernimi nogavicami in toaletam odgovarjajočimi barvami; enako tudi vložljivi plasti ali žorže klobučki.

S tem bi bila počitniška garderoba popolna. To je bogata garderoba. Za revnejše dovolj izbire. S toaletami položimo v kovčege tudi želje in pričakovanja. Kakšna? Preveč vprašate. Na to dobite tisoč in tisoč individualnih odgovorov. Vsaka po svoje. Jeseni bomo odpirale kovčege s prijetnimi vzdihli ali z razočaranjem... Kdo ve, ali ni največ sreče v naših kopnenjih, kljub temu, da jih življenje vara?

Marija Šarčeva.

Naš ženski svet

opozarjamo na najboljši nakup ženskih oblek, kostumov, modernih bluz, kril in predpasnikov pri trvdki BELIHAR & VELEPIČ, Mestni trg.

Iz otroških ust:

»Če boš vedno tako poredna, Milena, te bom zamenjala za pridnejšo hčerko.«
»Mama, to bo pa težko. Kaj misliš, da ti bo kdo dal pridno hčerko za poredno?«

Neki deželan je prišel v Köln, kjer se baje nahaja zavod za jecljavca. Hotel se je odvdati jecljanja. Ko je stopil s kolodvora v mesto, je vprašal nekega meščana:
»Po-po-po -vej-vej-te, kje sse unnaha-haja zavod za je-je-je-clavee?«
»Bimbo, kaj pa iščete tam, saj že znate!«

»Torej, g. Kovač, želim vam, da kmalu ozdravite. Da ne pozabite: jesti smete le lahno hrano, mnogo hoditi, nič alkohola in eno cigaro na dan. Razumete? Na svidenje!«

»Dobro je, g. doktor. Ravnal se bom po vaših nasvetih. — — —«
»Cez nekaj tednov se je g. Kovač vrnil. — — —«

»No, kako gre, g. Kovač?«
»Hvala, čisto dobro. Prav lepo sem si opomogel. Le tista cigara mi v početku ni kaj prijala.«

»? ? ?«
»Veste, poprej nisem bil kadilec!«

Promenadne toalete

Ker je bilo že poludne, smo ga povabili na obed k Novemu svetu. Izkazalo pa se je, da je naš gost popolnoma — brez denarja. Albanski bratje so ga bili namreč prav slabo sprejeli. Dočim jim je on prinašal bratsko ljubezen s severa, so ga oni tam nekje na jugu popolnoma oropali in rešil si je komaj golo življenje. Za spomin pa je prinesel s seboj albanske uši. Pri obedu se je izkazalo, da je naš gost kot pravi Fincec popoln abstinent, da pa je sicer do mozga poštenjak, ki gleda na evropska vprašanja s svojega finskega vidika; to je bilo za nas, ki smo takrat začeli reševati tudi našo vnanjo politiko, važno in poučno. Zdelo se nam je primerno, da ga informiramo o našem slovenskem in jugoslovenskem vprašanju, kar ga je vidno zelo zanimalo, ker se je vse to dotikalo tudi albanskega vprašanja. Vkljub neprijetnemu sprejemu v Albaniji se ni prav nič jezil na svoje »brate«, češ da so taki dogodki mogoči tudi v drugih kulturnih deželah.

Po obedu smo odšli v kavarno »Evropo«. Imeli smo tam svoj stalni kot, a naši znanci so se začeli nekako sumljivo umikati od zanimivega gosta. Vzrok so bile albanske uši. Ker nam je bilo do tega, da bi tuji žurnalist odnesel od nas kar najboljše dolje o naši go-

stoljubnosti, smo naredili popoldne kratke proces, nabrali smo doma čiste spodnje in vrhne obleke in smo ga poslali v mestno kopel, da se okopje in preobleče — vso njegovo obleko pa smo mu svetovali, naj zveže v sveženj in vrže v Ljubljano. Tako se je tudi zgodilo in potem je hodil še nekaj dni po Ljubljani v naši dolgi salonski suknji, ki mu je segala skoraj do peta, zakaj znano je, da so vsi Finci majhne postave.

Čakal je albanskega kongresa v Trstu, ki je imel biti najzabavnejši dogodek tistega političnega predpusta, in pa denarja od doma, ki je v nekaj dneh tudi v resnici dospel. Naravno je, da smo o albanskem kongresu mnogo govorili, dasi pri tem nismo znali ohraniti tiste resnosti, kakor naš gost, ki je smatral ta kongres za važno merilo evropskega ravnotežja. Pozneje se je izkazalo, da je imel on prav.

Kongresa pa ni bilo. Naš zanimivi gost se je od nas poslovil poln hvaležnosti, da smo mu pomagali iz stiske, v katero so ga bili spravili njegovi bratje Albanci, in se je odpeljal v Trst. Tam je čakal nekaj dni in potem se je vrnil dokaj razočaran. Najzanimivejša privedev našega vselega predpusta se je ponesrečila. Šlo je prav tako za ne-

odvisnost Albanije kakor sedaj. Celo naš optimistični gost je obupal nad njo in se je odpeljal domov, od koder smo potem prejeli finski list, v katerem je popisal izkušnje in dojme, ki jih je bil nabral v Albaniji in pri nas. Bog ve, kje je zdaj tisti list — odnesla ga je vihra svetovne vojne — a zanimivo bi bilo primerjati, kako se komedija ponavlja... Kaj se je zgodilo potem, je itak znano: s pomočjo srbskih topov je padlo marca meseca Jedrenje in z istimi topovi so Črnogorci o sv. Jurju zavzeli Škader. Balkanska vojna je bila končana in Srbi so morali pustiti Albanijo. Avstrija je šla reševati njeno samostojnost in je pri tem sama razpadla. Finsko-madžarsko-albanske trozveze ni bilo: Albanija je ostala kakor svinga ob robu Evrope — gledala je s temnimi očmi skozi svetovno vojno in uničila mnogo ljudi, ki so hoteli rešiti njeno vprašanje. In zdaj se ji bliža nov junak, ki misli, da ga bo rešil. Bomo videli.
Dr. I. L.

Kadar nad polnem solnce prpeka, kmetič za pluzom se opoteka takrat največje njegove so nade, da se napil bo »CLIO« limonade.

Dober dan

polepša Vas

ELIDA

CREME DE CHAQUE HEURE

Ta krema medlo prirodne barve naj se uporablja vsako uro, ker jo koža popolnoma upija. Ona je zmeraj nevidljiva, deluje vedno, ona je tajnost lepote.

Senesveti, nemaže

Elida Creme de Chaque Heure

Radio

Izveček iz večernih programov

DUNAJ (517 m 7 kw), PRAGA (349 m 5 kw), STUTTGART (379 m 10 kw), FRANKFURT (428 m 9 kw), BRNO (441 m 3 kw), RIM (449 m 12 kw), LANGENBERG (468 m 60 kw), BERLIN (484 m 10 kw), VARŠAVA (1111 m 10 kw).

Nedelja, 17. julija.

PRAGA 20: Smetana: »Moja domovina«. (Sodeluje češka filharmonija. Prenos iz Smetanove dvorane v Pragi).

STUTTGART 20: Prenos glasbene prireditve iz Baden-Badna. — 1. E. Toch: »Princesa na gradu«, glasbena pravljica. — 2. D. Milhaud: »Ugrabljenje Evrope«. Opera. — 3. K. Weill: »Mahagoni«, melodrama. — Nato nemška komorna glasba.

FRANKFURT 20: Prenos glasbene prireditve iz Baden-Badna. (Glej Stuttgart).

BRNO 19: Koncert J. Kuncovih skladb. — 1. Ze smutku. — 2. Klavirske skladbe, op. 13. — 3. Odlomki iz cikla: »Iz življenja«. — 20. Prenos iz Smetanove dvorane v Pragi.

RIM 21:10: Odlomki iz Donizettijeve opere »Favoritinja«.

BERLIN 20:30: Koncert orkestra in solistov. VARŠAVA 20:30: Večerni koncert.

Ponedeljek, 18. julija.

DUNAJ 20:05: Zgodovina lovske glasbe. (Sodeluje orkester na pihala dunajske državne opere). — 1. Historične in novodobne lovske fanfare. — 2. Lovčeve in gozdne pesmi.

PRAGA 20:10: Koncert vojaške godbe. — 21: Koncert. — 1. Glinka: Poletna noč v Madridu. — 2. Erns: Koncert v Fimolu. — 3. Grieg: Peer Gynt. Suita II. op. 55. — 4. Szymanovski: Aretuzov studenec.

STUTTGART 20:15: Orkestralni koncert. — 1. Mozart: Tit. — 2. Beethoven: Prometejeva stvarstva. — 3. Weber: »Carostrelec«. — 4. Mendelssohn: Hebridi. — 5. Lortzing: »Car in tesarc«. — 6. Meyerbeer: Huzenoti. — 7. Wagner: »Tannhäuser«.

BRNO 19: Koncert priljubljenih odlomkov iz oper in operet.

20: Koncert solista J. Svestka in J. Ventrube. (Kontrabas).

BERLIN 20:30: Orkestralni koncert. — 1. Reznicek: »Donna Diana«; uvertura. — 2. Bohnke: Variacije lastne teme, op. 9. — 3. Čajkovskij: Simfonija v E-molu, št. 3, op. 64.

VARŠAVA 20:30: Večerni koncert.

Torek, 19. julija.

DUNAJ 20: Koncert dunajskega simfoničnega orkestra. — 1. Beethoven: Simfonija. — 2. Goldmark: Arija. — 3. Smetana: Češki ples. — 4. Heuberger: Serenada. — 5. Petje: a) »Hoffmannovih pripovedk«. b) »Fausta«. — 6. Josip Strauss: Glasovi iz višav Valček. — 7. Suppe: »Podjetni fantje«; uvertura.

PRAGA 21: Koncert. — 1. Offenbach: »Le pa Helena«. — 2. Fetras: Spomini na Straussa. — 3. Müllöcker: Polka mazurka. — 4. Morena: Iz Suppejevih skladb. — 5. Komzak: Korčičica.

STUTTGART 20:15: Simfoničen koncert Dvojakovih skladb. — 1. »V naravi«; uvertura. — 2. Koncert v H-molu, op. 104, za čelo in orkester. — 3. Slovanski ples.

FRANKFURT 20: Prenos iz glasbene razstave. — Koncert društva godalnih kvartetov »Pro Arte« iz Brusja. Nato žalostne in vesele zgodbe A. Čehova.

BRNO 20: Koncert V. Novakovih skladb. — 1. Kvartet v G-duru, op. 22. — 2. Otroška balada. — 3. Exotikon. — 4. Gorská balada. — 5. Valaški ples.

BERLIN 21: Koncert orkestra na pihala. VARŠAVA: Večerni koncert.

Sreda, 20. julija.

DUNAJ 20:05: Lehár: »Pomlad«. Opereta v enem dejanju, treh slikah.

PRAGA 20:10: Koncert. — 1. Beethoven:

Posvetitev hiše; uvertura. — 2. Schbert: Ave Marija. — 3. Celo-solo. — 4. Grünfeld: Barkarola. — 5. R. Strauss: Pesmi. — 6. Reger: Kolo, op. 5. 21:30: Koncert. — 1. Conrad: Offenbachada. — 2. Nedbal: Iz operete »Poljska kri«. — 3. Gilbert: »Suzanina tajnost«.

STUTTGART 20: Prenos orgelskega koncerta iz Markove cerkve v Stuttgartu. FRANKFURT 20:15: J. Lanner: »Stari Dunaj«. Opereta v treh dejanjih.

BRNO 18: Orkestralni koncert. — 1. Liszt: Triumfatorska korčičica. — 2. G. Mari: Fantastična suita. — 3. E. Lalo: Scherzo. — 4. Gounod: »Romeo in Julija«; fantazija. — 5. Franck: Heroična pesem.

20:30: Koncert. — F. Picka, Dvojak, Kisch - Trojan, Madlo, Doskocil, Smetana.

LANGENBERG 20:30: Simfoničen koncert. — 1. Schumann: Uvertura, Scherzo in Finale. — 2. Bruck: Drugi violinski koncert v D-molu. — 3. Weber: Koncert za klavir in orkester, v F-molu. — 4. Volkman: Simfonija št. 1. v D-molu.

BERLIN 20:45: Komorna glasba. — 1. Smetana: Godalni kvartet v E-molu. (Iz mojega življenja). — 2. Dvojak: Klavirski kvintet v A-duru, op. 81.

VARŠAVA 20:30: Prenos večernega koncerta iz Krakova.

Četrek, 21. julija.

DUNAJ 21:05: Starodunajski glasbeni večer. (Trio, pesmi, violina in klavir).

PRAGA 20:10: Mešan večer. (Orkester in solisti).

FRANKFURT 20:15: Koncert porenškega kvarteta rogov. — Narodne pesmi, pot-purilji, kvarteti in variacije.

BRNO 19: Ruski večer. — 1. Glinča: »Življenje za carja«; uvertura. — 2. Turgenjev: »Gospa z dežele«; drama. — 3. Spoliov-Ivanov: Havkaška suita. — 4. Barmozski: »Vodna vila«. — 5. Čajkovskij: Romanca iz violinskega koncerta. — 6. Grečaninov: Uspavanka. — 7. Sokolov: Elegija. — 8. Rubinstajn: »Demons«.

VARŠAVA 20:30: Večerni koncert.

Petek, 22. julija.

DUNAJ 20:05: Poljuden koncert dunajskega koncertnega orkestra.

PRAGA 21: Koncert orkestra in solistov. STUTTGART 20: Pesmi živečih komponistov. (Poje sopran).

FRANKFURT 20: Prenos iz glasbene razstave. — Drugi večer mehanične godbe. BRNO 19: Orkestralni koncert.

LANGENBERG 20: Koncert komorne glasbe. (Viola, lutna, cimbal, violina). — 21: J. Offenbach: »Mirko in Lizikac«. Melodrama v enem dejanju.

BERLIN 20:30: Orkestralni koncert. — 1. Rossini: »Tatinska sraka«; uvertura. — 2. Leoncavallo: »Glumačič«; prolog. — 3. Mascagni: »Rantzau«; uvertura. — 4. Verdi: Iz oper »Rigoletto« in »Ples v maskah«. — 5. Schumann: Simfonija št. 2.

VARŠAVA 20:30: Večerni koncert.

Sobota, 23. julija.

PRAGA 20:10: Operetni večer. — 21:20: Klasični Strausovi in Waldteuflovi valčki.

STUTTGART 20:15: Komorna glasba. — 1. Rinkens: Suita v starem slogu za čelo in klavir. — 2. Schubert: Klavirski trio v B-duru.

FRANKFURT 20:15: Koncert orkestra na pi-hala.

BRNO 19: Orkestralni koncert. — 20: Koncert. — 1. Rimskij - Korsakov: Pesmi. — 2. Ruske pesmi. — 3. Arenskij: Klavirski trio, op. 82. — 4. Rahmaninov: Pesmi. — 5. Ruske narodne pesmi.

Desetletnica krfske deklaracije

Predstavniki srbske vlade in Jugoslov. odbora po sklenitvi sporazuma na Krfu.

Spredaj od leve na desno: Dr. Vasiljević, dr. H. Hinković, dr. Trumbić, Pašić, Acainković, Šavić in Milorad Drašković. Zada: dr. Vošnjak, dr. Trinajstić, dr. Potočnjak, dr. Ninčić, Voja Mar Stanojević, Stojan Protić, Ljuba Davidov.

Prihodno sredo, dne 20. t. m. poteče deset let, kar je bila na otoku Krfu podpisana tako zvana krfska deklaracija. Z njo so se položili prvi državno-pravni temelji Jugoslavije. Vlada kraljevine Srbije in Jugoslov. odbor, prva kot zastopnica že obstoječe države, drugi kot zastopnik Hrvatov in Slovencev, sta se sporazumela glede značaja in ureditve nove države, ki naj nastane iz kraljevine Srbije in iz onih delov Avstro-Ogrske, ki se bodo po razdelitvi habsburške monarhije reklamirali na osnovi narodnostnega načela za državo Srbov, Hrvatov in Slovencev ali Jugoslavijo. Pred zunanjim svetom, zlasti pa pred zavezniki, se je pokazala enodušna volja po osvobojenju in ujedinjenju vseh Južnih Slovanov (izvemši Bolgare). Čeprav je krfska deklaracija pozneje izgubila nekaj svojega pomena, je bila vendarle akt jugoslovanske državotvorne volje, nekak služben krst Jugoslavije. Danes po desetih letih se lahko z zadoščanjem spominjamo krfskega sporazuma, zakaj njegove vodilne ideje so se v glavnem uresničile. V deklaraciji poudarjeno načelo državnega in narodnega edinstva je prodrla na vsej črti. Po vrsti so morali kapitulirati vsi separatizmi; jih ostanki se počasi, a stalno odpravljajo. Krfska deklaracija ima danes le še zgodovinski pomen, vendar pa je bila in ostane v zgodovini nekaka uvertura k poznejši vidovdanski ustavi. Njen pomen je tem večji, če uvažimo okoliščine, v katerih je nastala.

V obsežnem spisu »Jugoslovanski Odbor« je dr. Milada Paulova očrtala predzgodovino in pomen krfske deklaracije v dveh poglavjih, iz katerih posnemamo najvažnejše podatke.

Srbsko vlado, ki se je po umiku čez Albanijo naselila na otoku Krfu, zlasti pa nje predsednika in zunanega ministra Nikolo Pašića, je vodila takoj iz početka osnovna ideja, da Srbija osvo-

bojuje in sicer v prvi vrsti Srbe. Pojem »Srb« se je pri Pašiću kasneje razširil tudi na Hrvate in Slovence in še veliko pozneje se je Pašić vztrajno zavzemal za to, da se imenuje razširjena država Srbija. Po Pašićevi zasnovi in sploh po nazorih radikalne stranke bi se imela že obstoječa Srbija upravno in vojaško razširiti na vse pokrajine, ki bi jih dodelila Srbiji mirovna konferenca. Pašić je bil v emigraciji za izrazit državni centralizem. Imel je velik strah pred konfederacijo. V nemali meri je bil podvržen sugestiji onih krogov, ki so hoteli videti predvsem pravoslavno državo; sem je spadala v prvi vrsti ruska diplomacija. Pašić se je nadejal, da bo z njeno pomočjo izpeljal na mirovni konferenci vse svoje načrte. Z njegovega vidika bi bilo ujedinjenje tem manj važno, čim bolj sega naš življenj na zapad. Velesile so vse do leta 1917 simpatizirale s Pašićem, že zaradi tega, ker so bile njegove zahteve teritorialno skromnejše nego zahteve Jugoslovanskega odbora.

Jugoslovanski odbor je zastopal drugo stališče. Le-to je slonelo predvsem na principu narodne samoodločbe. Oni deli jugoslovanskega naroda, ki se hočejo združiti s Srbijo v eno državo, ki bo nova država, so za ujedinjenje, vendar pa si hočejo prostovoljno izvoliti svojo usodo. Hrvati in Slovenci nočejo, da bi bili tako rekoč zavojevanj; njim je šlo za zlitje njih dosedanjih državno-pravnih individualnosti v novo enoto. Vrh tega je Jugoslovanski odbor pomeknil težišče ujedinjenja bolj na zapad, na Jadransko morje in v slovenske dežele; če bi se te pokrajine delile kot plen, bi obstajala nevarnost, da bi velik del pobasali Italijani.

Ko je ruska revolucija odpravila carizem, je Pašić popustil. Bal se je Miljukova, ki je bil velik republikanec in federalist in je kazal zanimanje za akcijo Jugosl. odbora. Medtem so začeli

nekateri angleški prijatelji Jugoslovencov, zlasti glavni urednik »Timesa« Steed in publicist Seton Watson, premetrivati jugosl. vprašanje. V Jugosl. odboru so obstajali razni spori; pred vsemi je ubral svoja pota Supilo. Pašić se je bal, da bi se utegnile tuje sile vendarle vmešavati v to vprašanje, kar pa je hotel za vsako ceno preprečiti. Tega

ter podaja nekako zgoščeno predzgodovino krfskega sestanka. Nato pa se vrsti 14 točk državno-pravnega značaja. 1. točka določa, da bo država Srbov, Hrvatov in Slovencev svobodna, neodvisna kraljevina, ustavna, demokratična in parlamentarna monarhija z dinastijo Karadjordjevičev. 2. točka določa ime državi in vladarju, 3. rešuje vprašanje državnih emblemov, 4. govori o posebnih zastavah in grbih, 5. točka daje vsem trem narodnim imenom popolno svobodo, 6. določa enakopravnost latinice in cirilice, 7. enakopravnost veroizpovedi in konfesionalni mir, 8. pa predvideva izenačenje koledarja, 9. točka je zelo važna: določa teritorialen obseg kraljevine in sprejme načelo narodne samoodločbe. 10. točka se izreka za svobodo Jadranskega morja, 11. določa enakopravnost vseh državljanov, 12. neposredno in enako volilno pravico, 13. odreja način, po katerem naj bo v novi državi sprejeta ustava in

14. daje ustavi direktivo in samoupravo. Sledj svečan zaključek, ki se začneja s historičnimi besedami: »Tako ujedinjeni narod Srba, Hrvatov in Slovencev sestavlja državo, koja bi brojala oko 12 milijuna državljana...« Krfska deklaracija je pomenila — vsaj z načelne strani — rešitev velikih spornih problemov. Dr. Pavlova dobro pravi, da je njen največji pomen v tem, da se je z njo kraljevina Srbija za vedno odrekla vprašanju svoje restavracije, ker je načelo samoodločbe pomenilo, da nastaja novo skupno nacionalno področje in da se deli tega področja odpovedujejo svoje posebne državno-pravne preteklosti in bodočnosti. Priznati je treba, da se N. Pašić pozneje ni veliko oziral na krfsko deklaracijo. V kolikor pa se je njegova politika oddaljvala duhu tega prvga konkretnega sporazuma, toliko so jo dejanske okoliščine silile, da se vrne k njemu.

Tedanji prestolonaslednik-regent Aleksander na izprehodu z dr. Trumbićem na Krfu.

Jugoslovanski odbor 1. 1916 v Londonu.

Sedijo od leve proti desni: Gazzari, P. Popović, De Giuli, B. Vošnjak, dr. A. Trumbić (predsednik), Hinković, Meštrović in Jedlovski. Stojijo: N. Zupanić, Kamenarović, Srskić, N. Stojanović, Potočnjak, Banjanin, Supilo in Vasiljević.

Krfska deklaracija in londonska pogodba

Iz spominov H. W. Steeda.

Eden najznamenitejših evropskih novinarjev, bivši glavni urednik londonskih »Times« H. W. Steed je odkrit prijatelj in dober poznavalec Jugoslovencov. Med vojno je bil vnet pomočnik in svetovalec Jugoslov. odbora in si je pridobil skupno s Setonom Watsonom velikih zaslug za našo stvar. Iz njegovih spominov, katerih češki izdajci (»Třicet let novinářem«) je napisal predgovor prezident T. G. Masaryk, posnemamo nekatere zanimive odlomke, ki se tičejo krfske deklaracije oziroma položaja po sporazumu med srbsko vlado in Jugoslov. odborom.

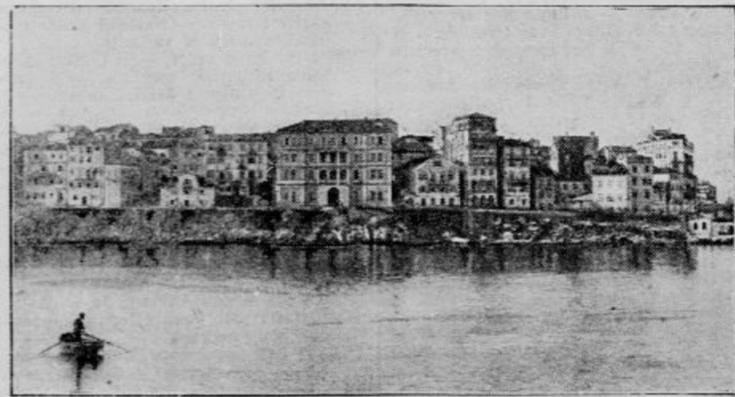
Uredništvo.

Krfska deklaracija.

V zimi leta 1916/17 — piše H. W. Steed — so se pojavila v Jugoslovanskem odboru resna nasprotja, ki sem jih skušal skupaj s Setonom Watsonom poravnati. Ali z Jugoslovanskim odborom je bil večji križ nego s Češkoslovaškim narodnim odborom, katerega so vodili Masaryk, Beneš in Stefanik. Izstopil je iz njega Supilo in predsednik Trumbić je tako obupal, da mi je na sestanku v februarju leta 1917 v Marseillesu pripovedoval, da se bo izselil v južno Ameriko in živel v Buenos Airesu kot sofer. Srbska vlada, ki je bila takrat v izgnanstvu na otoku Krfu, zlasti pa ministrski predsednik Pašić, ni hotela sprejeti jugoslovanskega programa, ki je zahteval narodno ujedinjenje na federativni osnovi s polno politično in državljansko enakopravnostjo Srbov, Hrvatov in Slovencev. Prestolonaslednik — regent Aleksander, s katerim sem se skupaj s Setonom Watsonom nekajkrat razgovarjal o tem vprašanju, je bil znatno uvidevnejši in bolj svobodomiseln, vendar pa ni bil docela svoboden in Pašić je skušal kar najbolj zožiti krog njegovega vpliva. V maju 1. 1917. pa je Pašić toliko popustil pod pritiskom

okolnosti, da je povabil Trumbića na Krf. Ko sem bil izvedel za to novice, sva s Setonom Watsonom povabila Trumbića, da naj pride v London in se posvetuje z nama in s Supilom. Prišel je in tako smo se domenili o poglavitnih obrisih deklaracije jugoslovanske politike, kakor bi jo utegnili srbska vlada odobriti. Po njegovem odhodu je Supilo poslal Pašiću obširno brzojavko, v kateri razlaga svoje nazore, hoteč na ta način ojačiti Trumbičev položaj. Posledica tega je bila slovita »Krfska deklaracija« iz julija 1. 1917, ki z njo Pašić in Trumbić kot »polnomočna zastopnika Srbov, Hrvatov in Slovencev« priznava »željo svojega ljudstva.« da se zedini v samostojno narodno državo. Sprejela sta za njo ime »Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev«, določila, da bo imela skupno zastavo in krono, vendar pa se bodo lahko prostovoljno uporabljale posebne srbske, hrvatske in slovenske zastave in znaki. Sporazumela sta se nadalje o svobodnem izpovedavanju pravoslavne katoliške in muslimanske vere, proglasila, da postani Jadransko morje »svobodno in odprto morje« in da bo »kraljevina obsegala vse ozemlje, ki ga kompaktno naseljuje naše ljudstvo in ki ne more biti odkrnjeno, ne da bi se oškodovali življenjski interesi celote. Naš narod ne zahteva ničesar, kar bi šlo drugim, marveč zahteva zaolji svoje. Stremi po svobodi in ujedinjenju.«

Nato opisuje Steed, kako simpatično je angleška javnost pozdravila krfski sporazum. Ko je tri tedne po krfski deklaraciji prišel Pašić v London in govoril na nekem shodu skupno s Sonninom in Lloyd Georgeom, je bil izredno avdušeno pozdravljen. Po sporazumu med Jugoslovanskim odborom in srbsko vlado so stoprav nastopile poglavitne težave. Šlo je za

Mesto Krf z morja.

Ulica y mestu Krfu s staro trdnjavo.

sporazum z Italijo ali bolje: za revizijo londonske pogodbe. Leta je bila sklenjena v času, ko veselite se niso računale s popolnim razbitjem Avstro-Ogrske. Italija je imela dobiti v slučaju zmage nekatere pokrajine kot vojni plen. Vojni cilji Srbije pa so se po krfski deklaraciji poistovetili s programom Jugoslovenskega odbora. Srbija kot predstaviteljica bodoče kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev je nujno prišla navskriž z Italijo.

Steed je posvetil sledečo poglavja svojih spominov skoraj izključno temu problemu in naštevaja, kaj vse je storil, da bi se sporazumel Srbija in Jugoslovenci na eni in Italija na drugi strani.

Italijani in krfska deklaracija.

V Italiji — piše Steed — je vzbudila krfska deklaracija veliko vznemirjenje. Razlagali so si jo — docela pravilno — kot službeno proglašitev jugoslovenske politike in so videli, da je naperjena zoper londonski pakt. Nepravilno pa je bilo nadaljnje tolmačenje, češ, da je dokaz jugoslovenske sovražnosti nasproti Italiji. Njen smoter je bil ustvariti dokončno magno charto jugoslov. edinstva in strniti v enoten izraz težnje Srbov iz Srbije ter Srbov, Hrvatov in Slovencev iz Avstro-Ogrske in Črne gore. Stavak »Kraljevina bo obsegala vse ozemlje, ki ga kompaktno naseljuje naše ljudstvo« je značilno odprta vrata za pogajanja in za sporazum z Italijo glede mešanih krajev okoli Trsta in v Istri, kjer bivajo Slovani in Italijani v različnih številčnih odnosih. To je razumelo nekoliko liberalnih laških publicistov, ki so tudi doumeli, kako pogubna je bila in morala biti londonska pogodba za interese in varnost Italije. Celo pred porazom pri Kobaridu se je pojavilo med prosvetljenimi Italijani gibanje za sporazum z Jugoslovenci in si je čvrsto krčilo pota, premagajoč oster odpor laških službenih in nacionalističnih novin. Sele po porazu pri Kobaridu so se prav za prav odprle oči Jugoslovenom in Italijanom. Vsi skupaj so zdaj razumeli, kako tesno se ujema politični interesi obeh narodov; taktat se je to gibanje splošno razširilo.

Poizkušni sporazuma z Italijo.

Kakor pripoveduje Steed, so imeli naši angleški prijatelji, ki so prevzeli posredovanje med Jugoslovenci in Italijani, sledeč načrt: Londonski pakt, sklenjen med Italijo in zavezniki v času, ko se še ni računalo z popolnim ujedinjenjem Srbov, Hrvatov in Slovencev, se revidira. Italija prizna upravičene nacionalne zahteve Jugoslovenov, odpove se teritorialni posesti pokrajin, ki imajo povsem jugoslovensko prebivalstvo, glede tzv. »svih con« (t. j. ozemlja, kjer bivajo Jugoslovenci pomešani z Italijani) pa se skušaj doseči podoben sporazum na osnovi medsebojnega popuščanja. Trst in Foka postanita svobodni pristanišči. Italija — so trdili Angleži — bi v tem primeru postala najožji zaveznik Jugoslovenov in vseh srednjeevropskih narodov, ki so nasprotniki pangermanizma. Njen vpliv bi ogromno vzrastle in italijanska kultura bi utegnila izrinuti nemško.

Dne 14. in 18. decembra l. 1917 so se sestali v stanovanju g. Steeda zastopniki Jugoslovenov in Italijanov na razgovor o možnosti sporazuma. Angleži sta zastopala razen Steeda še sir Arthur Evans in Seton Watson. Italijane londonski ataše general Mola, njegov pomočnik kapetan Vicino Palavicino, major Filippo de Filippi in dopisnik »Corriere della Sera« Guglielmo Emanuel. Od naših so bili navzoči: Trumbić, Gazzari iz Šibenika, Slovenec dr. Gregorin iz Trsta, kipar Meštrovič, Istran Trinajstić in Banjanin iz Zagerbe.

General Mola je takoj izjavil, da prihaja s tovariši vred neoficielno in da imajo tudi njegove izjave zaseben značaj. Obsežno poročilo je podal Steed, ki je posvetovanja vodil. Za njim sta govorila Mola in Trumbić. Prvi je priznal, da je na londonski pakt precej vplival strah pred Rusijo, ki bi utegnila obvladati ves slovenski svet, s čemer bi bili ogroženi tudi italijanski interesi na Adriji. Odkar pa je izbruhnila ruska revolucija, je ruski vpliv izločen. Vstop Zedinjenih držav v vojno, Wilsonove izjave in krfska deklaracija — ti in drugi momenti so situacijo izpremenili in bi se dalo govoriti o sporazumu. — Trumbić pa je dokazoval, da na osnovi londonskega pakta sporazum med Jugoslovenci in Italijani ni mogoče. Anglež sir A. Evans je omenil, da londonski pakt sploh nima več raison d'être, odkar so zavezniki sklenili, da se Avstro-Ogrska razbije.

Vnela se je dolga debata, v kateri je Steed kot nevtralec spretno zavržal generala Mola, ki je zlasti trdil, da naj Jugoslovenci ne zahtevajo vsega naenkrat in da Italija mora zaradi svojih notranjih in zunanjih interesov doseči vojne cilje. Tu je Gregorin umesto pripomnil, da bi bili Slovenci zavarovani pred germanizatoričnim pritiskom le tedaj, če bi bili združeni s Srbi in Hrvati. Trumbić je naglašal, da morajo Jugoslovenci v tem trenutku zahtevati celotno ujedinjenje, za kaj po svetovni vojni ne bo več tako ugodnega trenutka. S tem naj bi razumela tudi Italija.

Dne 18. decembra se je debata nadaljevala. Na sestanku sta se Mola in Trumbić ostro spoprijela. Mola je priznal, da se italijanske zahteve glede Dalmacije ne da zagovarjati, ker bi Italija imela v Dalmaciji k večjemu nekako kolonijo, ki pa bi života-

rila, ker bi bila brez zaledja. Odločno pa je zavrnil Trumbića glede Trsta in Istre. Po dolgi in napeti debati so se naposled vendarle zedinili za sledeče točke:

«V svojem skupnem boju zoper Avstro-Ogrsko bi se morali Italija in Jugoslovenci postaviti na narodnostno načelo.

Z italijansko-jugoslov. sporazumom bi se imele izpremeniti italijanske zahteve glede teritorialne posesti v Dalmaciji, pri čemer bi se zagotovila zaščita ondotne italijanske manjšine.

V takozvanih »svih conah« se morajo vzeti v poštev razen narodnostnega načela tudi važni gospodarski in strateški momenti.

Pri vsaki ureditvi naj se obojestransko respektirajo narodne manjšine.

Trumbić je pripomnil, da se ne sme pozabiti pravica prebivalstva, da se sama odloči, v katero državo hoče.

Poročilo o tem sestanku in o sporazumu se je poslalo pristojnim službenim činiteljem.

Slabi uspehi.

V nadaljnjih poglavjih svojih spominov opisuje Steed zavezniški spor zaradi »vojnih ciljev«, pri čemer se je ponovno pretresalo tudi vprašanje londonskega pakta. Službena Italija, ki je stala vedno bolj pod pritiskom nacionalistov, ni kazala popustljivosti. Vzlic temu so naši angleški prijatelji s Steedom na čelu nadaljevali akcijo za sporazum. Dne 7. marca l. 1918 je bil podpisan »rimski pakt«, ki obsega 7 točk bolj platoničnega značaja. Potroba uspešne propagande proti sovražniku je naposled pripravila tudi italijanske službene kroge do tega, da so kazali večjo naklonjenost Jugoslovenom. Tako se je omogočil rimski kongres zatiranih narodov, ki je značilno največjo taktatno koncesijo službene Italije. Ali po lepih besedah so

sledila grda dejanja. Italija je definitivno krenila na pota protislovenske politike.

Krfska deklaracija ni tedaj samo začetek službene jugoslovenske politike, ampak je tudi začetek spora z Italijo. Z vstopom Jugoslovenstva v zunanjo politiko in v vojne cilje zaveznikov je zašla Italija na usodno razpotje. H. W. Steed, ki je bil prav tako iskren prijatelj Italije, kakor je bil prijatelj Jugoslovenov, je hotel s svojim velikim vplivom pripraviti uvidne politike v Italiji, da mora hoditi apeninska država druga pota nego jih je hodila Avstro-Ogrska. Kreniti mora na pota iskrene zavezniške politike, ki priznava narodnostni princip in ljudsko voljo kot formulo za rešitev spornih vprašanj. Italija pa je zavila na drugo pot: pot imperijalizma in šovinizma. S fašizmom je postala njena ekskluzivnost posebno nevarna za sede. V tem znamenju stojimo še danes.

Ob 10. letnici krfske deklaracije čutimo tudi glede na odnose z Italijo, kako dalekosežen je bil sporazum med Jugoslovenskim odborom in srbsko vlado. Interesi nove države so se prenesli na zapadno stran; Beograd je spoznal, da je Jadransko morje za vso kraljevino življenjskega pomena. Italijanski imperijalizem ne ogroža zgolj Slovencev in Hrvatov, ampak tudi Srbe. Nasproti si stojita Italija in Balkan; dva sosedna polotoka se borita med sabo. Prvi za nadoblast, drugi za svobodo. Pred desetimi leti smo se prav za prav razšli z Italijani. Če bi bila Italija po krfski deklaraciji razveljavila londonski pakt in se sporazumela z nastopajočim Jugoslovenstvom, bi bil danes položaj če ne idealen, pa vsaj tak, da ne bi nikomur vzbujal skrbi.

Tudi s te strani je desetletnica krfske deklaracije pomenljiv dan.

Kulturni pregled

Pisma iz Frankfurta

I. O razstavi »Glasba v življenju narodov«.

Frankfurt, v juliju. Se nikdar in nikjer, v nobenem mestu, v nobeni državi; ni bilo glasbenih prireditvev v tako širokopoteznem obsegu, kakor jih imamov ravnokar — letošnje poletje — v lepem mestu Frankfurtu ob Maini. Središče vseh teh glasbenih svečanosti, opernih ciklov, koncertov, predavanj itd., ki nosijo mednarodno obeležje je velika razstava »Glasba v življenju narodov«. To ogromno podjetje, ki naj pokaže razvoj glasbe od svojih početkov do danes, so poznamale prireditelji kulturne države vsega sveta s prav malimi izjemami. Med te maloštevilne izjeme treba, žal, šteti tudi Jugoslavijo. Pa o tem pozneje.

Prvikrat se kaže glasba na tej razstavi kot obščevska stvar, brez katere si človeštva sploh ni mogoče misliti. Ker je glasba vez, ki družbi človeštvo, zato je smatrati vse te prireditve v Frankfurtu v resnici kot internacionalne, ki enako upoštevajo najprimitivnejšo glasbo n. pr. afrikanških plemen, kakor najmodernejšo evropsko glasbo sedanjega časa. Z enako ljubeznijo združuje »Poletje glasbe« vse rase, vse duše, kjerkoli žive ljudje. Kaj čuda tedaj, ako Frankfurt mrgoli obiskovalcev iz celega sveta.

Frankfurt, dasi ima sicer precejšnjo kulturno preteklost, vendar ni izrazilo glasbeno mesto, mesto lepih umetnosti, saj je bil in je deloma še danes središče trgovine in denarja. S prireditvami letošnjega poletja pa je po zaslugi energičnih glasbojubcev mož stopil na čelo vseh nemških, da, svetovnih mest. Mesto, ki je že od nekdaj v prvi vrsti kosmopolitično, se lahko odseja še v večji meri ponaša s to lastnostjo.

Razstava, pod imenom »Glasba v življenju narodov« se nahaja v velikem razstavnem poslopju na »Republikplatz« in ostane odprta od 11. junija do 28. avgusta. Sestoji iz desetih glavnih skupin: I. glasbenozgodovinskih del, II. etnografski del, III. izvenemške države, IV. glasba sedanosti, V. operna scenarija, VI. instrumenti, VII. mehanski instrumenti, VIII. pedeset let gramofona pod protektoratom T. Edisona, IX. radio, X. založbe in glasbena literatura. Ker pa si glasbene razstave ni mogoče misliti brez žive glasbe, zato je slišati na razstavi sami, kjerkoli je to mogoče, neprestano petje, igranje itd., dan za dnem pa se vrše od prireditelja pa do konca razstave glasbene prireditve vseh mogočih vrst. Pri svečani otvoritvi razstave 15. junija, katere so se udeležili delegati izvenemških držav, nemške države, mesta itd., je bil slavnostni koncert orkester pariškega konservatorija pod taktirko Gauberta, in koncert frankfurtskega opernega orkestra. Od tega dne dalje pa se vrše koncerti vsak dan, zdaj v operi, zdaj na razstavnem prostoru itd. Najnamenitejše glasbene prireditve do sedaj so bile v operi, kjer so dali »Fidelia« v krasni opremi z najboljšimi pevci, tedaj Richarda Wagnerja pod Krausom, teden katoliške cerkvene glasbe, koncerti dunajskih filharmonikov, Beethovenov koncert, J. Straussove večer, R. Straussovi koncerti; od 29. do 5. julija »Glasbene svečanosti internacionalne družbe za novo glasbo«, ki sem se ga udeležil tudi jaz, delavske pevске prireditve, evangeljska cerkvena glasba, židovska glasba, glasbeno pedagoški dnevi, itd. itd. Na veseličnem prostoru svirajo dan za dnem različni orkestri, tako n. pr. je svirala prvkrat izven Italije znamenita »Banda municipale« iz Benešk, kmečka češka kapela »Myjavac«, tam je Bachova dvorana, Haydnova, Mozartova z vsakdanjimi orgeljskimi koncerti in petjem, poseben »radio« vrt, saksofonska plesna dvorana, modna revija in tako naprej. Vsega ni mogoče naštet. Bil sem šestkrat na razstavi in bom podal zgolj kratek pregled najnamenitejših stvari, ki sem jih videl.

Prva dvorana predstavlja glasbeno sobo in »Meistersinger« časov. Tu so originalne starinske romanske in gotске mobilje, vijole, basvijole, »Trumschettin«, lire in dragoeni »Meistersinger« rokopisi. V drugi s krasnimi flamskimi gobelini dekorirani sobi je lepa zbirka taktirk slavnih dirigentov. Dalje so vijoline iz starih zbirk,

renesančna glasbena soba, harfe, mavojradske lire. V italijanski glasbeni sobi so slike velikih italijanskih mojstrov, klavičembali, vile d'amore, dalje so: baročna in regečna soba s klavirjem Marije Terezije, »hammer« klavirji ampir soba, soba s spomniki na Klara in Roberta Schumannna, biedermajer soba z različnimi spineti, Lisztova soba, glasbena soba iz l. 1870, ter moderna glasbena dvorana.

V historičnem oddelku so v steklenih omarah rokopisi in tiskani od najstarejših skladateljev do danes. Vsa ta literatura je razdeljena na oddelke: maša, pasijon, oratorij, koncert, simfonija, opera itd. Tu sem videl prvi tisk Galusovega (Petelinovega) (Misaarum liber primus Praga 1580), orgelske in druge tabulacije nemške, francoske, španske itd., »historični razvoj notne pisave od neome, bizantske notacije, grške do danes. V naslednjih dvoranah so historični instrumenti: monokordi, klavikordi, kmečke lire, spineti, klavirji vseh vrst v svojem historičnem razvoju. Dalje rokopisi židovske obredne glasbe, polni dve dvorani Mozartovih, Beethovenovih, Haydnovih in drugih rokopisov, »mine lieder« rokopisi, zborovske knjige iz 16. stoletja. Zanimiva soba porcelanskih glasbenih figurin. V posebnih dvoranah lahko zasleduje razvoj posameznih kategorij instrumentov pri vseh narodih; tu je obilo smovi za lepe primerjalne študije. Videl sem edini jugoslovenski razstavni predmet: trnogorske gušle iz berlinskega muzeja.

Zdaj se vrste razstave posameznih narodov. Dolga vrsta jih je. V prihodnjem pismu bom skušal popeljati čitatelja mimo te zaključne glasbene kulture, da dobi vsaj medlo sliko tega, kar se vidi na veliki frankfurtski razstavi. Emil Adamič

„Slovenski umetniki v srbskem tisku“

V nedeljski številki je »Jutro« objavilo kratko poročilo o pregledu umetnostnih razstav v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani, ki ga je napisal »Letopisu Matice Srpske« neki Mih. S. Petrov. Ob tej priliki govori avtor tudi o razstavi, ki smo jo majnika meseca priredili R. Jakopič, M. Jama, Ferdo Vesel in jaz v Ljubljani. Glede vrstic, ki jih je privoščil meni, naj mi urediteljstvo v dopolnilo strokovnega mnenja g. Petrova dovolijo naslednje opazko: Gospodin M. S. Petrov vidi v mojih slikah samo posnemanje Riharda Jakopiča. Priznati moram g. Petrovu originalnost, ker je on prvi, ki se mu je rodilo to naziranje. Če bi gospod v istem članku ne pisal tudi o drugih razstavah v Beogradu in Zagrebu, bi njegovo subjektivno sodbo spoštoval. Ker pa g. M. S. Petrov pri oceni ostalih razstav ne razvija doledno svojih nazorov, sem prišeljen dvomiti o izvirnosti njegove kritike in o njegovi iskrenosti, zato sem opravičen tudi soditi, da je našo izlobo gledal bolj z očesi kot z oči. V dokaz mi služi njegov referat o razstavah v Beogradu in Zagrebu, ker tam ni opazil, da je skoro dve tretjini del na teh dveh razstavah narejenih po istem vzorcu in skoraj ni mogoče ločiti avtorjev — šele katalog pojasnjuje slike, ki so razlikujejo le po imenih mojstrov. Konstatiram, da pa se nikdo dosedaj tudi brez kataloga ni pamejal svojih slik z Jakopičevimi. Zato si dovoljujem g. M. S. Petrovu priporočati, da si v bodoče labere objektivne in strokovno izobražene informatorje. M. Sterner.

Miha Maleš in Olaf Globočnik v praškem reprezentančnem domu

V kratkem se bo zaključila velika razstava Umelecke Besede v Pragi. Člana te odlične umetniške organizacije sta tudi dva naša mlada slikarja g. Miha Maleš in Olaf Globočnik, ki sta razstavila svoja dela obenem z drugimi člani. Razstava je vzbudila v praški javnosti veliko pozornost. Moderna Galerija je nakupila več del čehskih slikarjev.

Miha Maleš, rodom Kamničan, je razstavil kolekcijo grafik.

S slikarskim študijem je pričel v Zagrebu. Najpreje je bil učenec prof. Valdeca, pozneje pa prof. Krizmana. Nato je odšel na Dunaj k prof. Frölichu, odot pa v praško grafično specialno prof. Brömseja. Po smrti tega odličnega učitelja grafikov se šola pri prof. Thileju.

Dasi je mlad, se je udeležil več razstav v domovini. Razstavil je tudi v Lvovu, Varšavi in Krakovu. Pred letom je imel kolektivno razstavo v Pragi, nato pa v Zagrebu. Udeležil se je tudi velike Jugoslovenske razstave v Novem Sadu i. t. d. Pri nas ga poznamo po njegovih ilustracijah v raznih revijah.

Olaf Globočnik je Ljubljčan, absolvent zagrebške akademije. Mudi se sedaj že leto dni v Pragi. Pripravlja lastno kolektivno razstavo, ki jo namerava prirediti v domovini. Razstavil je to pot prvič v javnosti. Najzanimivejše njegovo delo je portret M. Maleša. Češki tisk je prinesel o mladih slikarjih zelo pohvalne kritike. »České Sloves« je v nedeljski prilogi priobličilo tudi njuni reprodukciji s te razstave. S. G.

Stoletnica romantizma

Francozi slave letos stoletnico romantizma. Dolgo se niso mogli zediniti glede datuma in se danes niso v tem soglasni; nekateri vidijo začetek romantizma v premiljeiri Hugojeve »Hernan«, drugi v prvih pesnjah Alfreda de Vignija, tretji zopet menijo, da se je začel s prvo izdajo Lamartinih »Meditations«. Med temi letnicami je 15 let razdalje. Izbrala se je srednja pot in se je službeno določilo letošnje leto kot jubilejno leto romantizma. Mimo raznih proslav se izdajajo knjige o tem pojavu, razvijajo se diskusije za in proti. Vidi se, da problem ni mrtov, čeprav je romantizem v tej obliki že dolgo v zgodovini. Francoski romantizem ni objel zgolj slovstvenega področja. Prinesel je veliko izprememb v vse javno življenje: v politiko, v idejni svet, v modo itd. O njegovem pomenu posnamemo po Etienneu Fournolu sledeče misli:

V teku 17. in 18. stoletja je vladal v Franciji klasicističen duh, a izražen na francoski način. Njegova poglobljena značilnost je bila: občudovanje in posnemanje antike. Sodobni zgodovinarji so videli v dobi Ludvika XIV. novo modernizirano dobo Avgusta. Po Francozih so posnemale klasicističen okus tudi ostali omikani evropski narodi.

V Nemčiji in Rusiji, na Španjskem in na Danskem so se taktat viadajoče družabne plasti ravnale po francoskem vzorcu. V istem času je imela evropska kultura res enoten duh, tako v političnem, kakor v umetniškem in literarnem življenju. Zato imamo francosko dobo i v zgodovini angleški i v zgodovini švedske, poljske, italijanske literature itd. Skratka: obstojal je določen okus, obstojala so pravila, obstojal je stil in vse to so posneli Francozi po antiki in nijnisrali z odtenki lastne duševnosti. V klasicizmu se je izvijal tradicionalni francoski racionalizem.

Nenadoma pa se je jela klasicistična duševna zgradba menjati. Rousseaujevi nazori so skupaj z idejami francoske revolucije in sanjarjami Napoleonovih časov romali v obliki romantičnih teorij. Podlegli so jim razni pesniki in pisatelji, predvsem Victor Hugo, Lemartin in drugi. Nastala je velika duševna razcepjenost, dokler ni zmagal realizem v literaturi in umetnosti, demokratiem pa v politiki. Še dandanašnji se v Franciji nadaljuje boj za obnovu klasicistič-

nega duha. V njemu nasprotnih, pomnih potomcih romantizma, vidijo zastopniki »vedrega, z gladnim življenjem optojenega antilnega duha«, invazijo tujstva, nekako rebarbarizacijo, ki vodi k zmedeni in propasti. Zdi se jim, da je Francija še enkrat poklicana, dati Evropi enotnega duha, če se vrne k klasicizmu in mu da novo, sodobno obliko. Priznati pa je treba, da je romantizem močno izpremenil Evropo. Pod njegovim vplivom so se začela nacionalna gibanja. Sedanje evropske narodnosti so prav za prav bledrke romantizma. Ne smemo pa pozabiti, da jih ne bi bilo, če ne bi bilo francoske revolucije. Vsekakor je prihod romantizma velik pojav in vpliv, ki ga je imela ta struja na celotno življenje, se čuti še danes v vsem zapadnem svetu. Jasen dokaz, da so filozofije in literarni ideje tiste, ki preobrnarjejo človeštvo in kažejo politični pota.

Knjige in pisatelji v Ameriki

Irwing Harlow Hart je objavil v »Publishers Weekly«-ju seznam 100 romanopiscev s številkami, ki kažejo naklado njihovih spisov v Ameriki. Najbolj so razširjeni spisi Winstona Churchilla, ki so dosegli 4.188.800 izvodov. Za njim se vrste pisateljica Mary Roberts Rinchard z 2.967.300, Phillips Oppenheim z 2.200.800, H. G. Wells s 1.888.750, Blasco Ibanez s 1.104.400, Hall Caine s 873.700, St. E. Wite s 650.300, Conan Doyle s 649.000, Jack London s 645.800, Joseph Conrad s 583.000 itd.

Številke so zanimiva ilustracija k poglavju o ameriški kulturi. Videti je, da imajo največjo naklado spisal, ki nudijo lahko, senzacionalno živito; to, kar prija površnim ljudem, plitvim glavam in takim, ki iščejo v knjigah družila svoji domišljiji in ne vta strastem. Značilno je, da na listi sploh ni Uptona Sinclaira, ki je v Evropi na glaslu kot eden najboljših ameriških pisateljev; domala pozabljen in prezrt je tudi E. A. Poe.

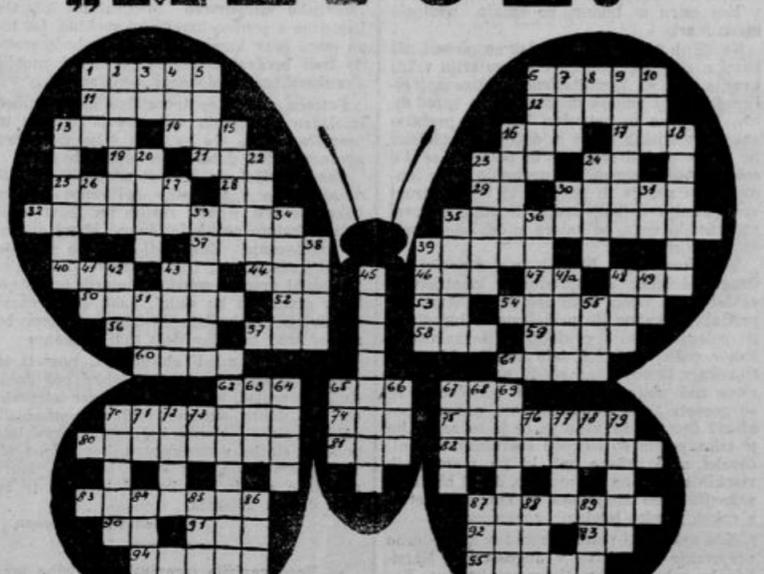
Turneja Mihajla Kovačevića. Znani bograjski dramski umetnik Mihajlo Kovačević je nastopil turnejo po Bosni, Dalmaciji in Črni gori. Predeval bo o zgodovini gledališča v Rusiji in igral v lastnem komadu »Ljubodova pesma«.

Stravinskij in drugi modernisti v dunajski Državni operi. Dunajska državna opera je objavila te dni repertoar za prihodnjo sezono. Uprizorile se bodo sledeče novitve: »Helijamin žudež«, (Korngold), »Madona Imperia« (Alzano), »Caroub (Rabaud), »Oedipus rex« (Stravinskij), »Don Carlos« (Verdi), »L'enfant et les Sortilèges« (Ravel). Navno se nameravajo naštevatrati, ostroma in scenaristi: »Ciphigenia«, (Gluck), »Don Juan« (Mozart), »Norma« (Bellini), »Evgenij Onjevin« (Čajkovskij) in dr. Posebno pozornost vzbujajo trije modernisti: Francoza Rabaud in Ravel ter Rus Igor Stravinskij. Sednji je najizrazitejši modernist, zato ga starejši glasbeni krogi vrtajno negirajo. »Oedipus rex« je najnovjša skladba Stravinskega. Naš list je že zabeležil, da je libreto spisan v latinščini (Joan Coteau). »Oklip«, se je uprizoril nedavno v Parizu.

Francoski pisatelj Henri Barbusse je pravkar dokončal knjigo z naslovom »Je-zus«.

Nazadovnja francoske književnosti v Svi-ci. Revija »Die Literatur« ugotavlja, da je izšlo lansko leto v Svi-ci 1923 del nasproti 1748 knjigam v letu 1925. Napredovala je nemška knjižna produkcija, medtem ko je francoska znatno nazadovala.

„METULJ“

Pomen besed:

Vodorsavo:

1. Glavno mesto evropske države; 6. Denar; 11. Brazda; 12. Rimsko mesto; 13. Ime hunskega kralja (skrajšano); 14. Beneški dostojanstvenik; 16. Angleška krtica za gospo; 17. Redovnik; 19. Nota (italij.); 21. Srbrh. prislav; 23. Časovna enota; 24. Vzklik; 25. Izraz; 28. Dvojni konzontan; 29. Leto (franc.); 30. Glasbeni instrument; 32. Mesto v Srbiji; 35. Redlina in zdravilna moka; 37. Moderna iznajdba; 39. Reka v Bosni; 40. Vojno orožje; 43. Isto kot 19. (vod.); 44. Zensko krstno ime; 46. Odličovanje; 47. Kazalni zatmek; 48. Glas; 50. Vres; 52. Predlog; 53. Nota; 54. Muzejski uradnik; 56. Moško krstno ime; 57. Znamka fotografskih aparatov (fonet.); 58. Števillo. 59. Mesto ob Jadrnu; 60. Naziv matere; 61. Telefonski klic; 62. Prometno sredstvo; 65. Duševna mučka; 67. Osební zatmek; 70. Tudiševa drama; 74. Naplaščilo; 75. Poslopje v Pratu; 80. Bikoborec; 81. Biljni sorodnik; 82. Krstno ime slavnega slikarja; 83. Ime več istomimskih vasi na Kranjskem; 87. Rusko oblačilo; 90. Pomožni glagol; 91. Osební zatmek; 92. Osební zatmek; 98. B; 94. Denarna enota; 95. Zdravilna v Svi-ci.

Navpično:

1. Pogrinjalo; 2. Slovenski pisatelj; 3. Az; 4. Slavnostni dan; 5. Svetopisemska oseba; 6. Mesto v Svi-ci; 7. Zdravilšče v Nemčiji; 8. Clemenca (italij.); 9. Španski prestolonaslednik; 10. Kras; 13. Velika reka v Austri;

15. Dvočivka; 16. Opera; 18. Lep mladenič; 20. Barva; 22. Stor; 23. Judovski kralj; 24. Zdravilšče na Tiroleokam; 26. Egiptovski bog; 27. Vzklik; 30. Kemični znak za barij; 31. Osební zatmek; 33. Krstno ime Predjamskega; 34. Zasmehovalce; 35. Griški junak; 36. Skušnja; 38. Rodovitna zemlja v pustinji; 39. Sportna obleka; 41. Okrajšava za oziroma; 42. Filmski igralce; 43. Reka v Sibiriji; 45. Slovenski pesnik; 47a. Domača žival; 48. Kača; 49. Igralna karta; 51. Glavno mesto evropske države; 55. Srbrh. vprašalnica; 62. Gladavec; 63. Moško krstno ime; 64. Zavojná teža; 65. Posoda; 68. Prod; 67. Vas na Golovce; 68. Svetopisemska oseba; 69. Del sobne oprave; 70. Ptič; 71. Zlato (franc.); 72. Zeusova ljubica; 73. Osební zatmek; 76. Nedoločna členica (franc.); 77. Zolajev roman; 78. Akademski naslov (okr.); 79. Divji hrast; 84. Čut; 85. Domača žival; 86. Miedni izdelek; 87. Posoda; 88. Podzemski hodnik; 89. Nota.

Rešitev križanke »Črninik«.

Vodorsavo: 1. opeka, 5. rja, 6. led, 7. vsota, 10. lače, 14. ob, 15. zid, 17. na, 19. Raček, 22. Zader, 24. ona, 25. Ageta, 26. ime, 27. pa, 28. čr, 29. bi, 31. um, 32. Sven, 34. boči, 36. revolucionar. — Navpič: n o c, 2. prelaz, 3. ej, 4. Kandija, 8. voda, 9. oče, 11. ena, 12. radi, 13. Kropar, 16. Izak, 18. premor, 20. Ana, 21. Karel, 22. zabo, 23. oca, 28. dvo, 30. ido, 32. av, 33. nu, 34. bi, 35. la.

Gospodarstvo

Položaj na naših borzah

Devizni promet na ljubljanski borzi je v prvi polovici julija dosegel 71 milijonov Din. — Mirnilo na električnih tržiščih.

V preteklem tednu je bilo poslovanje na ljubljanski devizni borzi zelo živahno. Promet je bil znaten, posebno v prvih treh borznih dneh. Skupni tedenski promet je dosegel 83,3 milijona Din; celotni devizni promet v prvih 14 dneh obstoja ljubljanske devizne borze (od 1. do 15. t. m.) pa je znašal okrog 71 milijonov Din. Te visoke številke deviznega prometa bodo naše gospodarske kroge gotovo prijetno presenetile.

Zaradi slabe ponudbe deviz s privatne strani je morala Narodna banka tekom tedna v večjem obsegu intervenirati. Največ so se trgovale devize na Curli, Prago in London. V tečajih posameznih deviz ni bilo večjih sprememb. Deviza na Italijo je v početku tedna popustila na 308 — 308,25, v petek pa je zopet porasla na 309,25. V splošnem pa je bila tendenca v devizi na Italijo priložna mirna, kar je v zvezi z napovedano stabilizacijo lire. V tečajih ostalih deviz ni bilo sprememb; edino Berlin je bil malo širšeji ter se je dvignil od 13,50 na 13,515. Na zagrebškem deviznem tržišču je bil promet slab, ker je z otvoritvijo ljubljanske devizne borze izgubila zagrebška borza precejšen del svojega dosedanjega deviznega prometa.

Zagrebško električno tržišče je bilo tudi pretekli teden zamernarjeno. Tendence v industrijskih papirjih je dalje mlačna; zadnje dni sta bila zabeležena le po 1—2 zaključka. Šečera na Osijek je popustila na 475. Brodski tvornica vagonov na 35 — 40, Gutmann pa na 260. Zanimanje za bančne in državne vrednote je proti koncu tedna nekoliko ožvelo. Povpraševanje po investicijskem posojilu in agrarnih obveznicah je bilo živahnije. Investicijsko se je trgovalo po 84,5, agrarne obveznice pa po 50—50,5. Vojna škoda se je v početku tedna dvignila na 344 do 344,5, v petek pa je zopet popustila na 343,5.

V današnjem svobodnem prometu med ljubljanskimi bankami so tečajevi deviz ostali v glavnem nespremenjeni; edino Italija je bila širšeja pri tečaju 810 napram 309,25 v petek. Isto velja za zagrebški prosti promet, kjer je Italija notirala 309,5; Vojna škoda je zabeležila tečaj 343,5.

Kmetijstvo in kemija

Jutroc je nedavno objavilo članek o poklicnem usmerjenju realnih abiturijentov, katerim se je svetlovalo, da se posvetijo praktičnemu poklicu, v prvi vrsti študiju kemije, češ da so izgledi za nameštitev v medicino, juristov in filozofov jako neugodni. Članek pravi nadalje: »Lajki bi menda mislili, da ima baš v agrarni državi agronom lepe izgleda. Moti se; v tej stroki ni nič, torej preostaja le študij na tehniko. Koliko je obratov v Jugoslaviji, ki bi uporabljali kemike? Koliko obratov je, ki sploh ne vedo, da eksistira kemiki!»

Ali res ni za abiturienta srednjih šol nikake bodočnosti pri kmetijstvu v državi, kakere obstane je odvisen od kmetijstva? Ali ni baš kemija, ki daje pravila in pouk modernemu kmetijstvu, kako se najbolje izkoriščajo pogoji in lastnosti zemeljskih snovi, da dosežemo največje množino in najboljšo kakovost pridelkov?

Pri industrijskih obratih se izdeluje večina le po en izdelek in vendar zahteva moderni obrat strokovnjaka-kemika, da vodi izdelovanje dotičnega produkta po največjih iznajdbah kemije in tehnike. Ako podjetje v tem oziru ni budno, bo kmalu podleglo konkurenci.

Na višjih agronomskih šolah se povsod učijo kemija, slušatelji morajo v laboratoriju vršiti kvalitativno in kvantitativno analizo najrazličnejših vrst zemlje in kmetijskih produktov. Le točno in natančno kemično preiskavanje zemeljskih snovi in deželnih pridelkov bo moglo podati sredstev in pota, da se doseže najboljši uspeh, bo ugotovilo način obdelovanja zemlje in gnojila, ki tej ali drugi vrsti zemlje najbolj ugađa. Kemija je torej najvažnejša veda, od katere je odvisno uspešno kmetijstvo.

V Čehoslovski, Nemčiji in v Ameriki ter drugih deželah z naprednim kmetijstvom pridelajo na istem kosu zemlje 2—3krat več produktov, kakor jih pridelamo v Jugoslaviji; poleg tega so ti pridelki boljše kakovosti kakor naši. Ta čudež dela kemija, ki vodi človeka v tajnosti narave. In sprito tega nuj nima naš abiturient nikake bodočnosti, če se posveti temu najvažnejšemu našemu poklicu? Čez vse žalostno je, če je to res! Ako je tako, potem so največji sovražniki in uničevalci naše države oni, ki na merodajnih visokih mestih ne skrbijo za to, da bi bila najvažnejša naša življenska stroka, kmetijstvo, v rokah visoko izobrazjenih agronomov.

Kdo neke dni potek, napredek in moderno urejanje kmetijstva v Jugoslaviji? Marsikdo bo rekel, da kmetijsko ministrstvo. Kako nekdaj? Ali izdaja kaka navodila za vršenje dela, za izbiro semen, za obdelovanje zemlje, za rejo živine? Ali ima državno preizkuševališče in raziskovališče, kjer študirajo strokovnjaki vsa ta vprašanja? Ali daje to ministrstvo direktive, nasvete, navodila kmetijskim šolam? Ali ima le ena teh kmetijskih šol dobro urejen kemičen laboratorij s prvovrstnim kemikom?

Stvar je taka, da pri nas nimamo za najvažnejšo našo gospodarsko panogo nobenega pravega vodstva, ki bi gledalo na potrebe kmetijstva vse države. Od kmetijskega ministrstva v Washingtonu sem dobil knjigo, ki vsebuje osnovo in delovanje tega ministrstva. Pri nas tvorijo kmetijsko ministrstvo pisarji-uradniki, ki nabrajo kvečjemu statistične podatke kmetijskega značaja, tam v Washingtonu pa je z ministrstvom združeno kakih 4000 strokovnjakov-učenjakov, ki praktičnim potem delujejo na raznih raziskovaliških in preizkuševaliških metodah vseh kmetijskih panog. To ministrstvo tiska vse dobljene rezultate ter jih pošilja vsakemu brezplačno, kdor jih le zahteva. Razume se, da je med temi delavci veliko število kemikov, saj oni so tako rekoč pionirji pri tem raziskavanju. To ministrstvo vodi kmetijstvo v Združenih državah, in sicer v vsakem oziru vzorno; ono nas uči na zanjan pri vsakem semenu, pri vsaki rastlini, pri vsakem pridelku, vsaki vrsti živali, uvaja nove vrste rastlin in živali, vodi statistični pregled o celokupnem pridelku to ali one vrste kmetijske panoge itd.

Pa to ni vse, kar dela to ministrstvo v Washingtonu. Po raznih krajih obširnih Združenih držav ima preizkuševališča in raz-

iskovališča, kjer se vrše tečajji v raznih kmetijskih panogah. Na univerzah so stolice za kmetijstvo in kemični laboratoriji za kmetijsko kemijo. Poleg tega ima pa vsaka država, katerih je 48, svoje višje in nižje kmetijske šole.

Jaz sem od gori omenjene knjige prevedel na slovensko oni del, ki obravnava podoben panogo kmetijstva, podrejeno ministrstvu. Prevod sem poslal ravnatelju kmetijske šole na Grmu g. Skalckemu, ki je obljubil, da bo stvar spravil v tisk, a je, žal, medtem umrl.

Koliko obratnikov je, ki sploh ne vedo, da eksistira kemiki, pravi omenjeni Jutrocov članek, jaz pa pravim: Koliko je kmetovalcev in tudi inteligentov, ki ne vedo, da je kemija temelj vsega kmetijskega delovanja.

V Jugoslaviji je za agronomne akademike nebroj mest, ki bi jim zagotovila dobro existenco, kar se bo tudi zgodilo, če se bo pri nas nehala partizanska politika in bo zase del stolec kmetijskega ministrstva strokovnjak, ki bo imel prave pojme o modernem kmetijstvu in si bo znal pridobiti moralen vpliv, ki bo premagal vse ovire in zapreke, katere mu bodo stavili politiki-priključniki.

Po mojih mislih vladajo v Jugoslaviji že zdaj take razmere, da nikakor ni modro odvracati mlade ljudi od akademskega študija kmetijstva.

Pred kratkim sem čital, da je nemška vlada svojemu poslanstvu v Beogradu dodelila kmetijskega atašeeja. Vzrok temu imenovanju po pač tehten; morebiti se tiče izvosa naših kmetijskih pridelkov v Nemčijo. Kar se tiče kmetijstva, ne moremo Nemcev naučiti ničesar dobrega.

Ali imamo mi v inozemskih deželah z visoko razvilit kmetijstvom tudi atašeeja, ki bi proučevali tamošnje visoko razvilito kmetijstvo v svrhu, da se ta uvede tudi pri nas? Nikoli še nisem slišal o takih atašeejih. Te vrste strokovnjake (ne politikarje brez pojma o kmetijstvu) mi krhavo potrebujemo, in sicer v Nemčiji, Čehoslovski, Franciji in Združenih državah, posebno v poslednjih.

Kaj je s srezkimi ekonomiji? Ali so vsa ta mesta zasedena s sposobnimi ekonomiji, ki imajo za to delo zadostno znanje in ki razpolagajo tudi z lastno iniciativo. Nižje kmetijske šole ne morejo dati takih ljudi, razen če je imel dotičnik na večjih posestvih praktično izkušnjo.

Pod Avstrijo so velika posestva potrebovala mnogo višje izobrazjenih agronomov, in reči se mora, da so ta posestva, vodena od teh ljudi, v veliki meri vplivala, da se je kmetijstvo ugodno razvijalo v Jugoslaviji, v prefranskih krajih, se bo ščitilo tudi veleposestev vedno bolj manjšalo, če se bo agrarna reforma izvedla. Ta posestva, razdeljena na male kose, ne bodo nikoli toliko pridelovala kakor prej, ko so bila pod enim vodstvom, in to zato, ker jih ne bo oskrboval kmetijsko izobrazni um ter obdeloval kmetijski stroj.

Ker se bo to zgodilo, bo naloga države, da vzdrži državna veleposestva na najvišji stopnji kmetijske kulture. Na teh državnih veleposestvih bo morala vlada uvesti raziskovališča in preizkuševališča vseh kmetijskih panog in v to ji bo treba dobro izobrazjenih in praktično izurjenih kmetijskih strokovnjakov. Tako urejena državna veleposestva bodo morala biti v tesni zvezi s kmetijskimi višjimimi šolami. Ta državna posestva in najvišja kmetijska šola bodo morala biti neposredno podrejena kmetijskemu ministrstvu, kakor je to na enak način uvedeno v Ameriki. Tako bomo dobili glavni vir, ki bo dajal naše kmetijstvu smer. Potem bo tudi naše kmetijsko ministrstvo brezplačno izdajalo tiskovine s poučno kmetijsko vsebino. Do tega mora prav kmalu priti, saj se bodo menda tudi beograjski merodajni krogi znebili strankarskega neprednega prepiranja.

Potreba za dobre teoretične in praktične izobrazne kmetijskih ved obstoja že zdaj in prepračen sem, da bo vsak višje izobrazjen agronom lahko dobil dobro službo že zdaj.

Čas je prišel, da se tudi preprosti kmetovalec uvede v tajnostno delovanje kemije, kakor se vrši v rasti rastlin ter razvoju živali in katere poznanje je prvi pogoj dobrega kmetovanja. Zdjaj vidim kmet le zunanje strani kmetovanja, trud in težko delo. Ako bo poznal prvotne snovi, iz katerih je sestavljena hruda, in bo vedel, kako se te snovi združujejo, razkrajajo in ginejo, potem bo njegov trud in težko delo tudi olajšano.

Jaz pravim: mladi abiturient, posveti se višjemu študiju kmetijstva, lahko boš dobil službo v praksi, in ko boš imel par let prakse, boš dobro situiran mož v zasebni ali državni službi. Morda bo moral prva leta poiskati službo v inozemstvu, kar nič ne dě. To je tem boljše, ker se ti bo dalo dobro praktično znanje, in ko boš to imel, te bo naša država poiskala.

Aleksander Toman.

— Pred revizijo trgovinske pogodbe med Jugoslavijo in Avstrijo. Kakor poročajo z Dunaja, je namenavna revizija trgovinske pogodbe med Jugoslavijo in Avstrijo stopila v odločilni štadij. Trgovinska pogajanja med Avstrijo in Madžarsko so bila pred kratkim zaključena. Madžarska je pristala na povišanje avstrijske carine na moko, živino in meso. To povišanje carin pa bo mogoče uveljaviti šele po ureditvi tozadevnih trgovinsko-političnih odnosov z Jugoslavijo, ker so tozadevne carinske postavke vezane v trgovinski pogodbi z Jugoslavijo. Jugoslavija se v principu ne protivi povišanju carin na živino razen na živino, ki je namenjena za klanje. Dodatna konvencija k veljavni trgovinski pogodbi med Jugoslavijo in Avstrijo bo v kratkem zaključena.

— Stanje hmeljskih nasadov v Nemčiji in cenitev bodočega konsuma hmelja. Srednjeevropski hmeljarski urad poroča, da je toplo vreme v zadnjem času ugodno vplivalo na razvoj hmeljske rastline v hallertauskem okolišu. Navzile temu pa je stanje rastline glede na lego hmeljskih nasadov različna. Prvoletni nasadi so večinoma slabi, pa tudi drugoletni so zaostali v razvoju. V splošnem je stanje hmeljskih nasadov priložno dobro, tako da se pri ugodnem vremenu more pričakovati dobra srednja letina. V ožjem spaltskem okolišu je stanje rastline dobro. V širših legah, kjer se goji hallertauski in hersbruski hmelj, pa se je v večjem obsegu pojavila peronospora. Tudi v hersbruskem okolišu se v mnogih nasadih širi peronospora. Tu in tam se je v vrtovih pojavila tudi hmeljska uš, ki grozi uničiti rastlino. — Po poročilu tvrdke Joh. Barth in sin (Nürnberg) je površina hmeljskih nasadov v Evropi po-

novno povečala za okrog 8000 ha. V Nemčiji znaša povečanje 10 — 20 %. Za 1. 1927./28. se ceni konsum hmelja v Nemčiji na 230.000 centov (po 50 kg), v Avstriji in Madžarski na 24.750 centov, v Čehoslovski na 48.000 centov. Za vse kontinentalne države se ceni konsum hmelja v 1. 1927./28. na 524.150 centov, kar odgovarja produkciji piva od 112 milijonov hektolitrov.

— Stanje Narodne banke 8. t. m. (vse v milijonih Din; v oklepajih različne napram 30. juniju t. l.) Aktivna: Kovinska podlaga 498,7 (+ 2,4), saldo raznih računov (tečajne difference deviz) 1521,2 (+ 1,9), posojila na menice 1038,1 (+ 48,1), na vrednostne papirje 187,6 (+ 10,0). — Pasiva: obtoč bankovcev 5432,7 (+ 137,4), državne terjatve 225,2 (+ 12,7), žirovne terjatve 1047,2 (+ 15,8); celotni obtoč plačilnih sredstev (bankovci, žirovne in državne terjatve) 6705,1 (+ 166,6); razne obveznosti 482,2 (— 103,4). Ostale postavke nespremenjene.

— K prevzemu premoženja Presike po Jugoslavian Collieries Limited v Londonu. K našemu zavednemu članku z dne 3. t. m. smo prejeli od predsednika družbe Yugoslavian Collieries Limited v Londonu dr. L. M. Hirschberga naslednji dopis: Točno je, da je družba Yugoslavian Collieries Ltd., ki pa ni novoustanovljena družba, temveč obstoja izza decembra 1925, prevzela premoženje Presike in da dobi prodajalec 40.000 funtov šterlingov v delnicah družbe. Resnično pa ni, da prevzame družba dolgeve nekdanjih lastnikov z izjemo hipotek. Prav tako ne drži, da namerava angleška družba povisati glavnico na 200.000 funtov šterlingov in da hoče Lloyds Bank izdati delnice ali se udeležiti pri podjetju; Lloyds Bank nima nikaakega opravka z družbo ali premoženikom. Gg. Bernacchi in Hauenstein nista direktorja družbe ter se izreco povdarja, da g. Watzlawek ni cmenagjen direktor, družbe, temveč je bil le pooblaščen za poslovanje kot direktor za premoženj v Presiki, ne da bi imel kakršnokoli polnomočje poslovanja za direktorji družbe. To pooblastilo se mu je sedaj odvzelo na podlagi sklepa direktorija.

— Živinski in kramarski sejem v Semiču se bo vršil v tekočem mesecu 25. t. m., ker je 24. t. m. nedelja.

— Oficijelni katalog letošnjega Ljubljanskega velesejma. V našem listu smo že kratko poročali o letošnjem velesejmskem katalogu, ki ga je založila v okusni izdaji ljubljanskega reklamna tvrdka «Saturn» (lastnik g. Leonov). Letošnja izdaja kataloga je nekaj posebnega. V prvi del knjige je uvrščen lep album, ki vsebuje 42 kratko izdelanih slik: kralja Aleksandra kot pokrovitelja Ljubljanskega velesejma, njega častnega predsednika ministra trgovine in industrije dr. M. Spaha, obeh predsednikov gg. Bonača in Praprotnika; temu sledi slike upravnega odbora in nadzorstvenega sveta. Za tem prinaša katalog zgodovinski razvoj ljubljanske trgovine v slikah. Ta del vsebuje 96 ustanovnikov najstarejših ljubljanskih trgovin in že zato spada katalog v knjižnico vsakega stanovsko zavednega trgovca. Oficijelni del kataloga vsebuje organizacijske vsebine, popise in sezname udeležencev tvrdki in strok ter je najzanesljivejši svetovalec našim trgovcem pri izbiri in naročanju blaga. Katalog je tudi vreden v tujsko-prometnem oziru. Krasi ga 15 lepih slik naše bele Ljubljane, več slik najlepših točk Slovenije in v primernih člankih se opozarjajo domačini in tuji na izlete iz Ljubljane in na krasote naše domovine. Dalje prinaša katalog aktualne članke, opremljene z lepimi slikami, o avtomobilizmu, sportu, lovu, radiu in narodnem gospodarstvu v Sloveniji. Knjiga stane 20 Din in se naroča pri upravi Ljubljanskega velesejma, pri založništvu «Saturn», Ljubljana, Rimška cesta 6, ali pa pri tvrdki Matelič, Kongresni trg, Ljubljana.

Borze

16. julija. Curih, Beograd 9.135, Pariz 20.34, London 25.225, Newyork 519.625, Milan 28.27, Praga 15.405, Dunaj 73.15, Budimpešta 90,6, Berlin 123,33, Bruselj 72,25, Madrid 89,95, Amsterdam 208,125, Bukarešta 3,19, Sofija 3,755. Trst, Beograd 32,1 — 32,4, Pariz 71,8 do 72,05, London 89 — 89,35, Newyork 18,3 do 18,45, Praga 54,4 — 54,55, Dunaj 258—259,5, Curih 352 — 355,25.

Blagovna tržišča Ljubljanski trg

Včerašnji trg je bil izredno živahen, ker so se poleg domačih pojavili na trgu tudi kupovalci iz raznih gorenjskih letovišč. Celo Zagrebčani kupujejo v Ljubljani zelenjavo. Pedraščilo se je goveje meso za 2 Din pri kg. Tudi grah in stročji fižol sta dražja. V splošnem se je pocenila zelenjava. Cenejši sta tudi novi krompir in kruh. Češnje bo na trgu kmalu popolnoma zmanjkalo. Borovnic je še vedno dovolj. Minuli teden so bile naslednje cene:

Meso in mast: goveje meso 17—20, teletina 20—22,50, svinjina 20—25, mešana slanina 23, mast 24—25, kostrunje meso 13—14, konjsko 6—8, suhe kranjske klobase 50, prekajena slanina 25—28 Din kg. Perutnina: piščanci 12,50 — 22,50, kokoši 25 — 35, petelin 25 — 40, race 25 — 35 Din komad. Ribe: karpji 25, postvri 60, pečenke 10 Din kilogram. Mlečni proizvodi: mleko 2,50 — 3 Din liter, sirovo maslo 44, čajno 50 — 56, kuhano 40, bohinjski sir 32 Din kg. Jajca: 1 — 1,25 Din komad. Sadje: jabolka 6 — 8, hruške 6 — 12, luščeni orehi 60, češnje 6 do 8, marelice 16 — 26, maline 7—7,50 Din kg, borovnice 2,50 — 3 Din liter. Specerijsko: kava 38 — 70, sladkor kristalni beli 15, v kockah 17, čaj 75 Din kg, namizno olje 20 Din liter. Mleški izdelki: moka «S» 5,50 do 6, «1» 5,25, kaša 6 — 7, ješenj 6 — 10, ješenjček 12, turščina moka 3 — 4, turščični zdrob 3 — 4, pšenični zdrob 4,50, ajdova moka 6 — 8 Din kg. Zite in stročni pleveli: pšenica 340 — 370, ječmen 280 do 350, oves 270 — 295, turščica 230 — 240, ajda 400 — 430, fižol 400 — 425, grah 430 do 500, leča 700 — 900 Din za 100 kg. Kurjivo: premog 42 Din q, trda drva 150, mehka 75 Din kubični meter. Krma: sladko seno 80, posladko 75, kisló 50, slama 50 Din za 100 kg. Zelenjava: glavna solata in ajerica 3 — 4, endivija 5 — 6, zgodnje zelje 2 — 3, rdeče 4 — 5, kisló 6, ohrovt 2 — 3, karfižla 8—10, paradizniki 8, špinača 5 — 6, buče 4 — 5, stročji grah 2 — 3, luščeni fižol 4 — 7, češula 3 — 4, češen 5 do 7, novi krompir 1,50 — 2, kumare 4 — 5 Din kg.

Dopisi

JEŽICA PRI LJUBLJANI. Agilno pevsko društvo »Zora« klub številnim oviram in prodigacijam govornih krogov dobro napreduje. Danes ima »pri Stirnu« vrsto veselic, pri kateri sodelujejo tudi prijateljska društva iz Tacna, Dravetj in Most. Prijatelji legega petja bodo z obilnim obiskom posvedočili naklonjenost vztrajni »Zori«.

JEŽICA. V teh pasjih dneh nas zabava »Domoljubov« žurnalist. Od zgoraj ima prepoved, naj ne opisuje ravnanja starinov z mladimi klerikalni študij misli, da je zelo nevarno, sporočati klerikalni javnosti, da je sam g. župnik v nedeljo kar najugodnejše obsodil slabo občinsko gospodarstvo svojih klerikalnih ljubincev. Ker pa naš žurnalist tudi dobro ve, da ne more za vse toletno vladanje klerikalcev navesti kaj hvaljevrednega mu preostaja le ta nedolžen špas, da nam že 3 tedne zapored servira najnovjšo važno novico, da »so volilne priprave SLS dovršene«. Čeprav je vsem znano in čeprav je dokumentiral tudi shod SLS da so klerikalci razbiti v dva nepomirljiva sovražna tabora, ki tudi ločeno kandidirata vendar piše domoljubar, da stranka ni razklana, ampak — enotna! Naravno da je mir zdaj ko gre skrajšana in osovržena SLS na lov za glasovi! Ropot pa pride, ko bosta obe struji držali mandate v rokah. Razdvojenost ne bo nikdar več prešla z SLS in občani ravno radi tega zapuščajo to stranko, ker je polna pretra in nasprotij. Dovornemu žurnalistu radi verjamemo, da »načelnega spora v ni bilo, ni in ga ne bo! Kier namreč nikdar ni bilo in ni načel, seveda tudi ne more biti »načelnega spora«. Občani ki smo v trpi obliki občutli, kaj vse zna brezmečna SLS, se veselimo biča, ki zaslužno tepe naše klerikalce!

VIČ. Slovenec je prinesel poročilo o vloženih kandidatnih listah za bodoče občinske volitve na Viču, ki pa ni popolnoma točno in se zdí, da je bilo napisano že v sredo jutraj, ko le videl g. dopisnik pred sresko oblastjo vlagatelj posameznih strank. Če bi poročevalce malo počakal, bi si prihranil mahnito blamažo glede na svojo vsevednost; socialisti so namreč nameroma čakali in vložili listo kot zadnji in ne tretji, kakor stoji v dopisu. Glavni namen »Slovenčevega« dopisnika, ki se lovi za senzacijskimi, pa je dopovedati, strmečim vičanom kakšne čudne stvari se gode v SDS. Po njegovem svetem prepričanju so razbiti v 2 struji in starejša se že pripravljajo na likvidacijo. Da polasnilmo vičanom volilcem kako le orjilo do četrte liste, moramo ugotoviti naslednje: Nova grupa je predvsem delo gotovih nezadovoljnih v stranki, ki alj vsled disciplinskih prestopkov ali pa zaradi osebnih nasprotij niso mogli vztrajati v stranki in dati zadostženja svoji ambicioznosti. Kraljevine organizacije v tem potleđu ne zadene nikaka krivda in si je odbor v svesti da le storil vse da bi preprečil razcep Sicer pa po našem mnenju ta razcep še ni nobena škoda; kajti to listo bodo volili občani, ki so do sedaj ostajali doma in s tem koristili samo klerikalcem, v danem slučaju pa dokazali da Vič ni samo klerikalni. Kot posebno senzacije beleži dopisnik izstop g. Thalerja iz SDS. Mi obžalujemo ta dogodek, nad katerim se naslaja dopisnik, obenem mu pa svetujemo, da pomete pred svojim pragom, kajti tudi viško SLS je precel odličnih pristaev in agitatorjev zapustilo ravno sedaj in kandidirajo na listi nezadovoljnih. Volilci SDS in SKS, ki trezno mislijo in ki

Vremensko poročilo

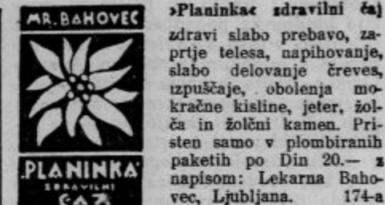
Meteorološki zavod • Ljubljana 16. julija 1927. Višina barometra 308,8 m

Kraj	Cas	Barom	Temper	rel. vlag.	Smer vetra	tr brzina v metrib	Padavine	
							Obilno	0-10
Ljubljana (dvorec)	7	760,9	19,1	78	NE 1	5	dež	4,0
	14	760,9	25,9	59	W 10	10	toča	
Maribor	21	709	20,7	75	SW 4	10		
		763,1	21,1	76	W 6	0	dež	1,0
Zagreb		763,2	22,0	74	ESE 2	9		
		762,2	24,0	63		0		
Beograd	8	762,2	23,0	55		1		
		761,7	27,0	41	NW 1	1		
Sarajevo		761,3	25,1	85	S 4	0		
		761,7	25,0	84	SE 1	0		
Dubrovnik	7	761,3	1,0		SSE 2	0		
		7,38	1,0					

Solnce vzjaha ob 4,27, zahaja ob 19,44, luna vzjaha ob 21,31, zahaja ob 5,41.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani: 27,1 C, najnižja 16,6 C.

Iz velikoga dela Evrope se vrste poročila o velikih nevihatih; ponekod so zavzele obseg najhujših vremenskih katastrof. Situacija je bila okrog prejšnje nedelje, ko so pričele najhujše vremenske uime, taka, da je vladala silna vročina po vsem vzhodnem in južnovzhodnem preletu Evrope. V tem delu je prevladovala južnozpadna, na vzhodu južna ali celo južnovzhodna značna struja ter guala razbeljeni zrak iznad južnih pokrajinj daleč proti severu. Vročina se je spričo tega razširila nenavadno daleč na sever in navedene dni je kazal termometer celo na Finskem, v Leningradu ter ob Baltičkem morju sploh že jutraj 20 do 26 stopinj C, to je isto ali celo za nekoliko višjo temperaturo kot — Italija. Istočasno je imela najzapadnejša Evropa že hladno vreme in severne vetrove, ki so se pojavili nad Anglijo že v soboto 9. t. m. in e je v prihodnjih dneh razprostril še bolj prigu in v obliki severozpada v srednjo Evropo. Središče tega ogromnega značnega vrtineca je bila v tem času Francija, kjer je pričel ples nevihati in dosegel ogromne dimenzije. Ves sistem silnega značnega vrtineca ali

Planinkac zdravilni čaj zdravi slabo prebavo, zaprtje telesa, napihovanje, slabo delovanje čreves, izpuščaje, obolenja mokračne kisline, jeter, žolča in žolčni kamen. Pristen samo v kombiniranih paketih po Din 20.— s napisom: Lekarna Bahovec, Ljubljana. 174-a

doznajo delo k. o., se ne bodo dali zavirati od takih bezgajnih dopisov, marveč bodo oddali svoje glasove »Napredni gospodarski stranki« na Viču, ki ima prvo skrinjico. BRASLOVČE. O zadnji katastrofi, ki je zadela občane braslovčke občine, zlasti pa naše pridne Dobroveljčane katerim so hudourniki uničili vse poljske pridelek in odnesli v dolino vso rodovitno zemljo z vsemi pridelki sadnim in drugim drevjem, se klerikalci v dopisu »Vremenska nezgoda pri Braslovčah« naša stranka« zopet hvalilo in ljudstvu na široko pripovedujejo, da so oni njihovi rešitelji in da jim bodo oni dali podpore ter jih oprstili vseh davkov. Srečni nesrečniki, še gradove dobite končno od klerikalne stranke. Župan poljske občine, g. Mešič, ki je obenem oblastni poslanec, si je »dini ogledal vso nesrečo, kakor trdi dopisnik v »Slovencu« z dne 6. t. m. Morda si je res ogledal nesrečo pri kakšni stranki drugih pa, ki so Bogu nekoliko bližje, gospod poslanec ni obiskal in je to delo prepustil raje ljudjem, ki ljubijo resne ljudi, ki so vredni sočutja, pomoči in podpore pa naj bodo to klerikalci ali liberalci. No, gospod dopisnik alj je res to all ne. Kaj bi se toliko že v naprej šopirili in hvalili, ko pa še niste ničesar dali! Dobro so nam znane vaše nakane. Gre samo za agitacijo za klerikalno skrinjico. Vaša prisrčna želja je, dobiti občinsko gospodarsko v svoje roke. Potem bi se divno gospodarilo; popravljalo bi se župnišča, zidali klerikalni domovi in tako naprej, kmetovalci pa bi plačevali Naši občani so že naveličani vednih obljub in vaših darov na papirju. Za poplavljenca ki so vredni oprostitve vseh davkov in znatnih podpor, pa se ni zavzel samo gospod Mešič, kakor trdi klerikalni dopisnik pač pa tudi ljudje, ki so si vso nesrečo posameznikov ogledali in uvideli žalostno stališče nekaterih (Plaznik, Orešnik, Jug. Strojarski itd.). Razlika je ta, da se ti ljudje ne hvalijo po časopisju tako kakor dopisnik in njegova stranka. Pomagaj šromakom, kakor moreš, a pustij hvalisanje, ki ni lepo!

Delovanje

solis sv. Roka za kopeli nog

Raztopimo li manjšo količino soli sv. Roka za noge v topli vodi, dobimo vodo, nasičeno z kislinami, ki izredno ublažujejo delujo na bolno nogo ter ustavljajo boli, sv. zročene s pritiskom čevljev. Leči tudi najtrudnejše ozeblino ter trganje, povzročeno z ozeblino ter vasko rano na nogi. Po daljšem mehčanju postanejo kurje oči in trda koža tako meh

J. O. Curwood:

Preganjanja žena

Roman.

»Sedite,« je nazadnje izpregovoril Stevens. »Stopite iz mesečine. Rad bi vam nekaj povedal.«
Potuhnila sta se za grm.
»Gotovo veste, kaj se je zgodilo,« je rekel Stevens s tišim glasom. »Izgubil sem svoje živali.«
»Da, Stevens, videl sem, kako se je zgodilo.«
Mezgar je pomolčal. Ena njegovih velikih rok se je iztegnila in je prišla Aldousa za ramo.
»Dovolite, da vas nekaj vprašam, preden nadaljujem,« je šepetal. »Ne štejte mi v zlo — potreba je. Ko sem jo videl v viahu, se mi je zdela kakor angel. Toda u me jte me. Ali je vredna — ali — — saj veste, kako mislim o ženskah. To je tisto, kar vas vprašam.«
»Res je to, za kar ste jo imeli, Stevens,« je odgovoril Aldous. »Prav tako čista je in prav tako mila, kakor se zdi na oko. Vredna je najine zaščite.«
»Vidite, Aldous, uveren sem bil, da je tako. Zato sem poslal dečka po vas. Videl sem jo v vaši koči, takoj po tem, ko je vzel moje konje vrag. Ko sem se vrnil v tabor, je bil tukaj Quade. Jaz sem bil ves uničen. Veliko mu sicer nisem pravil o tem, a saj je sam videl, da sem nekaj izgubil. Prihajal je od vaše kočice. To mi je povedal šele kasneje, a ugani sem takoj, ko je prišel. Nikoli ga nisem še videl takega kakor to pot. Nu, kaj bi veliko govoril. Blazen je — zateleban v to dekle kakor kak mlečnobradec. Igral sem z njim komedijo, zaradi vas — in zaradi nje. Namignil mi je nekaj o lahkem zaslužku. Dal sem mu razumeti, da bi bil v svojem sedanjem položaju vesel, če bi mogel kako priti do denarja, in da mi do vas ni bogve kaj. Tedaj je povedal, kaj mu teži srce. Napravil mi je ponudbo.«
Stevens je čisto pridušil glas in obmolčnil, begaje z očmi po grmovju.

»Le nadaljujte,« je silil Aldous, »sama sva.«
Stevens se je sklonil tako blizu, da je njegova tobakarska sapa udarila tovarišu v obraz.
»Rekel je, da me odškoduje za izgubljene konje, če vas do pojutrišnjem spravim v kraj.«
»To je, ako me ubijete?«
»Da.«
Zavladala je trenutna tišina, ki jo je motilo samo napeto dihanje obeh. Aldous je prijel mezzgarja za roko in mu jo je stisnil z vso silo.
»Hvala vam, stari,« je dejal. »In — Quade je seveda mislil, da res storite tako?«
»Rekel sem mu, da storim — pojutrišnjem — in da vržem vaše truplo v Athabasko.«
»Izvrstno, Stevens! Prekosili ste Sherlocka Holmesa za devet redi! A zakaj je hotel, da bi opravili to prijazno zadevico? Zato, ker sem mu dal davi po čeljustih?«
»Na to niti ne misli!« je naglo vzkliknil Stevens. »On ve, da je dekle tujka in osamljena. Vi ste pokazali zanimanje zanjo. Ako bi vas spravil s poti, se ne bi nihče več repenčil zaradi nje. Vraga, človek božji, mar ne poznate njegovega načina? In če si je kdaj česa zaželel v svojem življenju, si želi nje. Izpremenila je njegovo izprieno kri v ogenj. Še meni je blebetal o njej. Doseči hoče svoj cilj. Vse hoče storiti, da jo dobi. Tako blazen je, da bi dal menda poljedni dolar, če bi jo le mogel spraviti v svojo oblast. Tu lahko ukenete samo eno. Pošljite dekle tja, odkoder je prišla. In pojdite tudi vi. Jaz pa — preseliti se mislim. Zdaj ne premorem nitj dolarja več; vse eno je, če se odločim za prerijo in sprejem tam delo na kaki farmi. Na zimo pojdem z dečkom gori k Parsnipski reki lovit divjačino v pasti, da se opomoreva s krznom.«
»Motite se — zelo se motite,« je mirno rekel Aldous. »Ko sem videl, kako so se vaši konji ubijali na čereh, sem vam takoj sklenil pomagati. Novica, ki ste mi jo nocoj povedali, ni s tem v nikaki zvezi. Pomagal bi vam bil tako ali tako. Zaslužil sem mnogo denarja, toliko, da niti ne vem, kaj bi z njim. Roper ima na prodaj čredo trideset konj. Kupite jih jutri! Plačam jih, niti dolarja mi ne boste dolžni za to. Zadovoljen bom, če me kedaj spremito na dolgo

pot; s tem bo vse poravnano. Midva z devojkjo pa pojdeva jutri v Tête Jaune.«
Vzlic temj je Aldous opazil, kako ga mezgar radostno gleda. »Menda ne mislite, da se prodajam, Aldous, kaj?« je vprašal s hripavim glasom. »Ne dajete nama tega za to — meni in mojemu dečku — ali vendar?«
»Moj sklep je bil storjen, že preden sem vas videl nocoj,« je ponovil Aldous. »Napravil sem si veliko denarja; to, kar vam hočem dati, je le drobščina. Časih ga imam toliko, da mi je kar v nadlego. Sicer sem vam pa obljubil, da lahko plačate svoje dolg s tem, da me boste spremljali na potovanjih. Te gore, Stevens, so me očarale. Lepo vrsto izletov še hočem napraviti, preden umrem.«
»Ne boste jih delali, ako pojedete v Tête Jaune,« je odgovoril Stevens ter odgriznil ogromen založaj tobaka za žvečenje.
Aldous je vstal. Stevens je stopil k njemu.
»Ako pojedete v Tête Jaune, ste večji blaznež, nego sem bil jaz, ko sem danes poizkusil spraviti čredo preko vode,« je dodal. »Poslušajte!« Z bleščočimi se očmi se je nagnil k Aldousu. »V zadnjih šestih mesecih so med Tête Jaune in Portom Geormem potegnili iz Frazerja štirideset trupel. To menda veste. Novine so poročale o tem kakor o nezgodah, češ, žrtve, s katerimi je združena gradnja železnice. Recimo, da so nekateri res poginili tako. Polovica teh štirideset mrličev utegne biti ponesrečencev. Druga polovica pa ne! Culver Rann in Bill Quade sta jih poslala na oni svet. Prej ali slej splavate tudi vi po Frazerju, o tem ni dvoma. Nekdo vas opazi in vas potegne iz vode — kak mešanec ali Indijanec — in vas pokoplje pod kupom peska. Ako bo belec, stori takisto. Nihče se ne utegne dolgo muditi v pustinji zaradi mrliča, ki ga je prinesla voda. Sicer boste pa tako obtolčeni od skal, da vas ne bo moč spoznati. Vem to, ker sem tri mesece delal na prevoznem splavu in sem pomagal zagebsti štiri take nesrečnike. Dva izmed njih nista imela ničesar v žepih, še koščka papirja ne. To je vendar sumljivo, kaj? Ni vredno, bogme ne, da bi imel človek ob Frazerju veliko besedo. Mrtvi ne morejo govoriti. A to vam povem: Culver Rann in Bill Quade poznata marsikaterega izmed njih.«
»Vi tedaj mislite, da bo moj konec v Frazerju?«

NE REKLAMA
temveč kvaliteta je prinesla svetovni sloves vkuhovalnim čašam znamke „WECK“
Zato zahtevajte pri vašem trgovcu Wecka Zrnatno znižanje cen! Tovarniška zaloga: Krekov trg 10/1 pri tv. FRUCTUS, Ljubljana 158-a

„ANKER“

splošna zavarovalna družba
podružnica

LJUBLJANA, Kralja Petra trg 8. Telefon 23—84.
Ustanovljena 1858. Skupna aktiva 500,000,000— dinarjev.

Prezema sledeča zavarovanja:
življenje — nezgode — jamstvo — požar.

Življenska zavarovanja po najmodernejših kombinacijah in najnižjih tarifih, z in brez zdravniške preiskave.

Zavarovancem na razpolago domači hranilniki.

Certan

uničuje stenice in njih jajčeca

Dobite ga v vseh lekarnah, drogerijah in trgovinah z materialnim blagom.

Peresa za avtomobile

iz prvovrstnega specialnega jekla izdeluje in sprejema pokvarjena v popravilo. Postrežba cena in točna. 8130

Jeklarna Jurija grofa Thurnskega na Ravnah Guštanj, Slovenija.

Rado Zemljič

oskrbnik v Ivanjkovcih

danes nenadno preminul, 24 let star.
Pogreb rajnega bo v ponedeljek, 18. t. m. ob 16-15 uri iz mrtvašnice ormoške bolnice na mestno pokopališče v Ormožu.

SLATINA-RADENCI, 16. julija 1927.
Jakob Zemljič.

MATTONI-LEVO
Giesshübelsko slatino
ima v zalogi
A. Šarabon
LJUBLJANA
Glavna zaloga in emskih mineralnih voda

Ivanka Kokaljeva roj. Martinjak

dne 16 t. m. ob 1 uri ponoči po dolgi, trpljenja polni bolezni, previdena s tolažili sv. vere na Bledu mirno preminula.

Pogreb nepozabne pokojnice se bo vršil v ponedeljek, dne 18 t. m. ob pol 5 uri popoldne v Kranju iz pokopališke kapelice na tamošnje farno pokopališče.

V Ljubljani, 16. julija 1927.

Ivi, Vanda, Hali, Zdenka, Simona, hčerke
Anica Nedbal, nečakinja
Franci Trošt in Stanko Široc zeta

Rudolf Kokalj, soproj
Matilda Kokalj, tašča
Staši, Ivči, Mija, vnuki

in ostalo sorodstvo.

Mestni pogrebni svet.

nepoznam nikake utrujenosti ker vedno nosim **Palma** dete!

Parfüm
KHASANA
Dolgotrajen

Pesniki davno pesmi so peli vonju, ki od lepih dam le prihaja, ki nas z upom novim navdaja, da vidimo lepoto dam in deklet. Lepota pa damam prava je dana kadar uporabljajo dolgotrajen Khasana.

Dr. M. Albershelm
Frankfurt a. M. — London

Ne pozabite na „Khasana Eau de Cologne“ priljubljeno osvežujoče sredstvo v lepih steklenicah posebno pripravni za potovanje s čepom za brizganje. 137-a

Pozor izletniki in turisti, ki prihajate v Bohinj!

Blizu se sezona. V prosepah tujskega prometa sem se odločil ustreči izletnikom s cenejšo in udobnejšo vožnjo s kolodvora do Bohinjskega jezera in do Zlatoroga. Do sedaj je plačal vsakdo Din 25— za enkratno vožnjo. Letos imam pa dva voza za skupaj 20 potnikov, in sem določil ceno 25 dinarjev za obe smeri, če se voz vnaprej naroči, drugače pa Din 15.— za vsako stran. Solški izleti 10—20 Din tja in nazaj. Cena za kočijo je ista kakor za auto. — Naročila, kakor tudi vsa tozadevna vprašanja: Josip Ažman, izvošček, Bohinjska Bistrica. 713-a

---

Najboljša
svinjska mast

znamke — I. P. — znamke
lastni izdelek tvrdke
E. POPOVIČ — LJUBLJANA

se razpošilja v ročkah po 20 in 50 kg ter sodih po 50, 100 in 200 kg.
Točna postrežba! Cene najnižje!

Naročila in vse dopise, ličiče in malih oglašev, se pošilja na: Oglasi oddelk JUTRA, Ljubljana, Prešernova ul. 4. Čekovni račun poštna hranilnica Ljubljana, št. 1842. Telefon številka 2492

Malih oglašev

Mali oglaš, ki služi v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.- Priložbina za cifro Din 3.-. Lenive, dopisovanja in oglašev

brgovskega ali reklamnega značaja, vsaka beseda Din 2.-. Najmanjši znesek Din 10.-. Priložbina za cifro Din 5.-. Vse priložbine je upošlani obenem z naročilom, sicer se oglašev priobčijo.

Sprejemanje malih oglašev za prihodnje številke JUTRA se zaključuje pred izidom lista ob 17 uri. Poznejše sprejeti oglašev bodo priobčeni v naslednji številki lista.

Telefon številka 2492

Kam pakam?

Hotel Roduha

Luče v Sav. Alpah
Luče v Sav. Alpah
Luče v Sav. Alpah

Morsko kopališče

Restorant «Jugoslavija»
Kruka
Dnevna obrata s hrano in postrežbo 53 Din. Informacije daje lastnik F. Kraljevič

Kemična pralnica in barvanje obklev

ANTON BOC
Šelenburgova ul. 6/1
Tovarna: Vič-Glince.

Operti

Pletenine

vsakovrstne, kakor telovnice, polovarje, jope, majice, hlače in nogavice sprejema po nizki ceni v delo Miel Anžur, Selo 46 pri Ljubljani.

Krojaškega mojstra

za prevzem konfekcijskega dela sprejema. Naslov v oglaševanju oddelku «Jutra».

Strojnika

sprejema za Diesel-motor, prednost imajo v pokrovnosti. Pomožbe in oglaševanje podatki na pošti predal št. 21388

Natakarico

priljetne rumanolice, pridno in pošteno, do 30 let staro, ki zna tudi nekoliko števila, sprejema s I. avgustom boljša gostilna na deteli. Pomožbe, event. s sliko na oglaševanju oddelku «Jutra» pod «Natakarica 21».

Kuhinjsko blagajničarko

sprejemam takoj. Le starejša, v boteliki stroki in gospodinjstvu dobro verzirana in spretno računarska naj pošljete pismeno ponudbo s zahtevkom plače in navedbo dosedanjega službovanja na hotel Union v Celju.

Gospodično

smešno v kuhinji, spretno v delikatni računstvu, pošteno in s daljšimi spravevali, sprejemam v zahtevku kovalnice. — Naslov pove oglaševanju oddelku «Jutra».

Hišnika

zastopnika sprejema takoj svetovna izvirka. Pomožbe na oglaševanju oddelku «Jutra» pod «Zastopnik».

Plačil. natakarja

ali natakarice sprejemam takoj. — Pomožbe na oglaševanju oddelku «Jutra» pod «P. M.»

Ključničarskega vajenca

ki je sprejema Stanovje, ključničarstvo, Gajeva ul. št. 2.

Tesače

(10-15 let) za mehki les, samo za takoj sprejema Matija Obrata, Maribor, Loška ulica 15.

Jedilnosa

sprejemam v večje restavracije v Mariboru. Pismene ponudbe na podružnico «Jutra» v Mariboru pod «Jedilnosa».

Krojaškega vajenca

sprejema Zupanič, Vilmarski št. 93 nad Ljubljano 21512

Dečka

poštenih staršev, 14 let stara, sprejemam kot učena. Hrana in stanovanje v hiši. Fr. Gradinar, kloparski mojster in vodovodni instalater v Ljubljani, Rimska c. št. 14.

Kolarskega učena

sprejema takoj Franc Baloh, Sv. Jurij ob Taborni, 21547

Službo dobi

Korespondenta

za sivanje steklenikov in predložek, dobro izveščane sprejema takoj Ateler stekla Julia Sitzer, Zagreb, Dlica 7. 21539

Trg. pomočnika

dobrega detajlista za modno in galanterijsko trgovino isšem. Pomožbe na oglaševanju oddelku «Jutra» pod «Trg. pomočnik» 21441

Kavarn. natakarico

z znanjem nemškega in nekoliko srbeškega jezika ter dobrom spretnostjo, isšem. Pomožbe na oglaševanju oddelku «Jutra».

Vajenca

sprejema za kletarsko obrt proti plačbi Remžgar & Smerok, Florjanska ul. 7. 21534

Učenka

na strojno pletenje takoj sprejema N. Groger, Ormož. Hrana in stanovanje v hiši. 21368

Boljše dekle

marljivo, ki govori nemško, sprejema manjša družina v Zagrebu v traja 6 let. Pomožbe na oglaševanju oddelku «Jutra» pod «Boljša dekla».

Vajenca

za krojaško obrt sprejema Wolans Pagon, Vegova ul. št. 8. 21428

Klepar. vajenca

poštenega, sprejema takoj K. Bocak, strojno kletarstvo v Trzinu. 21447

Pek. vajenca

sprejema takoj pekarna A. Kovac, Zg. Sika. 21444

Kuharico

ki zna samostojno fino kuhati, nekoliko števila in sprejema vsa hišna dela, sprejema boljša družina, 2 oseb na deteli. Samo dela zmožna naj pošljete pismeno ponudbo na oglaševanju oddelku «Jutra» pod «Dobra plača 30».

V pilarsko obrt

sprejema krepkega vajenca Ivan Figar, pilarski mojster v Ljubljani, Vojnškova ulica 6. 21492

Nakupovalca

okroglega lesa sprejemam. Pomožbe na: Lena industrija, Ljubljana I, p. p. 144. 21494

Več vajencov

za mizariko obrt sprejemam v Ljubljani. Naslov pove oglaševanju oddelku «Jutra».

Kuhinjsko blagajničarko

sprejemam takoj. Le starejša, v boteliki stroki in gospodinjstvu dobro verzirana in spretno računarska naj pošljete pismeno ponudbo s zahtevkom plače in navedbo dosedanjega službovanja na hotel Union v Celju.

Gospodično

smešno v kuhinji, spretno v delikatni računstvu, pošteno in s daljšimi spravevali, sprejemam v zahtevku kovalnice. — Naslov pove oglaševanju oddelku «Jutra».

Hišnika

zastopnika sprejema takoj svetovna izvirka. Pomožbe na oglaševanju oddelku «Jutra» pod «Zastopnik».

Plačil. natakarja

ali natakarice sprejemam takoj. — Pomožbe na oglaševanju oddelku «Jutra» pod «P. M.»

Ključničarskega vajenca

ki je sprejema Stanovje, ključničarstvo, Gajeva ul. št. 2.

Šivilje

za sivanje steklenikov in predložek, dobro izveščane sprejema takoj Ateler stekla Julia Sitzer, Zagreb, Dlica 7. 21539

Trg. pomočnika

dobrega detajlista za modno in galanterijsko trgovino isšem. Pomožbe na oglaševanju oddelku «Jutra» pod «Trg. pomočnik» 21441

Kavarn. natakarico

z znanjem nemškega in nekoliko srbeškega jezika ter dobrom spretnostjo, isšem. Pomožbe na oglaševanju oddelku «Jutra».

Vajenca

sprejema za kletarsko obrt proti plačbi Remžgar & Smerok, Florjanska ul. 7. 21534

Učenka

na strojno pletenje takoj sprejema N. Groger, Ormož. Hrana in stanovanje v hiši. 21368

Boljše dekle

marljivo, ki govori nemško, sprejema manjša družina v Zagrebu v traja 6 let. Pomožbe na oglaševanju oddelku «Jutra» pod «Boljša dekla».

Vajenca

za krojaško obrt sprejema Wolans Pagon, Vegova ul. št. 8. 21428

Klepar. vajenca

poštenega, sprejema takoj K. Bocak, strojno kletarstvo v Trzinu. 21447

Pek. vajenca

sprejema takoj pekarna A. Kovac, Zg. Sika. 21444

Kuharico

ki zna samostojno fino kuhati, nekoliko števila in sprejema vsa hišna dela, sprejema boljša družina, 2 oseb na deteli. Samo dela zmožna naj pošljete pismeno ponudbo na oglaševanju oddelku «Jutra» pod «Dobra plača 30».

V pilarsko obrt

sprejema krepkega vajenca Ivan Figar, pilarski mojster v Ljubljani, Vojnškova ulica 6. 21492

Nakupovalca

okroglega lesa sprejemam. Pomožbe na: Lena industrija, Ljubljana I, p. p. 144. 21494

Več vajencov

za mizariko obrt sprejemam v Ljubljani. Naslov pove oglaševanju oddelku «Jutra».

Kuhinjsko blagajničarko

sprejemam takoj. Le starejša, v boteliki stroki in gospodinjstvu dobro verzirana in spretno računarska naj pošljete pismeno ponudbo s zahtevkom plače in navedbo dosedanjega službovanja na hotel Union v Celju.

Gospodično

smešno v kuhinji, spretno v delikatni računstvu, pošteno in s daljšimi spravevali, sprejemam v zahtevku kovalnice. — Naslov pove oglaševanju oddelku «Jutra».

Hišnika

zastopnika sprejema takoj svetovna izvirka. Pomožbe na oglaševanju oddelku «Jutra» pod «Zastopnik».

Plačil. natakarja

ali natakarice sprejemam takoj. — Pomožbe na oglaševanju oddelku «Jutra» pod «P. M.»

Ključničarskega vajenca

ki je sprejema Stanovje, ključničarstvo, Gajeva ul. št. 2.

Vpokojeenci!

Reducirani Nezaposelci in invalidi — Kljub krizi visok zaslužek isšem za stopnike (ce) za razpeščanje državnih vrednostnih papirjev in raznovrstnih švicarskih ur na mala mesečna odplačila. Zumbold, Ljubljana, Aleksandrova cesta 12. 21507

Zastopnike

s 25-30 % provizije sprejema S. Petan, Maribor, Aleksandrova cesta 43. 20988

Godec na harmoniko

isšem v Ljubljani ali okolici gostilno, kamor bi ob sobotah in nedeljah hodil igrati. — Tudi po občini igranje na harmoniko. Naslov pove oglaševanju oddelku «Jutra».

Boljša šivilja

gre živat na dom — tudi na detelo. — Naslov pove oglaševanju oddelku «Jutra».

50.000 Din

kot delci ali kot kavejlo polovi v podjetje, ki se ukvarja z izdelavo, ki mora biti svoloča prepričanja, spremeni svoj položaj. Pomožbe na oglaševanju oddelku «Jutra» pod značko «Božičevost 33».

Kontoristinja

smešno slovenske, nemške in laščine v govoru in pisanju, vseh pisarniških del ter strojnega. Želi premeniti doseženo službo, Pomožbe na oglaševanju oddelku «Jutra» pod značko «Zaneeljiva 212».

Učenec

hi se rad učil v trgovini Dovišč, je s pravim dobrim pehom 8 razredov osnovne šole. — Polje Hrbar, Toplice št. 154, Zagorje ob Savi. 21185

Prodajalka

vešč trgovske gospodinjstevke, isšem službo na deteli. Naslov pove oglaševanju oddelku «Jutra».

Oskrbnik

vešč sadjarstva, poljedelstva, turk slovenskega in nemškega jezika v pisavi in branju, teži službo na veleposrestvu Nastop po dogovoru Pomožbe prosil na oglaševanju oddelku «Jutra» pod «Zvest in energičen».

Službo pri konjih

želi službo v stanovlju, v najboljših letih, dobro vajen konj in tudi kavljenja, najraje v Ljubljani. Naslov pove oglaševanju oddelku «Jutra».

Pridna gospodinja

smešno slovenske in nemške, isšem primerno službo pri samostojnem gospodarstvu ali v kakšni gradnji. Pomožbe na oglaševanju oddelku «Jutra» pod «A. S. 1908».

Absolventinja

3 razredov meštanske šole a Christoforova tečja, isšem primerno službo na oglaševanju oddelku «Jutra» kot začetnica. Cenejne ponudbe na oglaševanju oddelku «Jutra» pod značko «Začetnica».

Natakarica

isšem službo ali gostilno na račun Pomožbe na oglaševanju oddelku «Jutra» pod «Zmožna kavicje 15.000».

Mizar

za splošno mizarstvo, vešč vseh del hitnega mizarja, s dolgoletno prakso, pošten in zanesljiv. Isšem službo v mizarstvu, sluzje ali kaj silnoga. Pomožbe na oglaševanju oddelku «Jutra» pod šifro «Mizar».

Prodajalka

meštanske, dobro verzirana, isšem stalno mesto v boljši trgovini. Pomožbe na oglaševanju oddelku «Jutra» pod šifro «I. avgust 27».

Šofer

isšem službo za takoj ali pozneje Pomožbe na oglaševanju oddelku «Jutra» pod šifro «Zaneeljiva 1900».

Elektroinženjer

isšem službo v trgovini ali specializirani v kakšni stroji, ali na stroji firme ali na svoje Dopolne na oglaševanju oddelku «Jutra» pod šifro «Elektro».

Trg. pomočnik

želi službo v trgovini na detelo ali kot ključnik. Cenj ponudbe prosil pod «Spretna moč na oglaševanju oddelku «Jutra»».

Šofer

z vedno prakso, smelšen vsch popravil, shetinit in nekadilce, s dobriimi spravevali, isšem službo za takoj. Pomožbe na oglaševanju oddelku «Jutra» pod šifro «Postenjak».

Šofer

25 let star, poročen, isšem službo, gre tudi za hišnika, takoj ali pozneje. Pomožbe na oglaševanju oddelku «Jutra» pod šifro «Hišnik 30».

Mesto hišnika

18 & 20 let, poročen, isšem službo, ki lahko polovi nekaj kavicje, event. posodi na prvo mesto. Cenejne Dopolne na oglaševanju oddelku «Jutra» pod «Hišnik 30».

Pisarniška moč

jake marljivo, isšem namerjate, event. tudi na deteli. P. n. v tvrdke, ki se zanimajo, naj izvolijo poslati svoje naloge na poštini predal št. 102, Ljubljana Trdnika, pri kateri je sedaj ta moč nastavljena, jo priporočam.

Manufakturnist

majhni, inteligentni, vsestransko znanstveni, 18 & 20 let, isšem službo s I. avgustom. Cenj ponudbe na oglaševanju oddelku «Jutra» pod šifro «Dobro prodajalec».

Gospodična

veška slovenskega in nemškega jezika ter nemške stenografije — s šestletno bančno prakso, isšem službo v pisarni, isšem klic. Pomožbe na oglaševanju oddelku «Jutra» pod šifro «Zmožna 58».

Gostilničarja hči

isšem službo natakarice, event. tudi na otroški gostilni, ki se rad učim drugam za primerno službo na detelo. Naslov pove oglaševanju oddelku «Jutra» pod «Vestna in poštena».

Blagajničarka

(začetnica) pridna in poštena, isšem službo. Gre neka mesecev brezplačno. Zna tudi brati in ročno delati deteli. Gre tudi na detelo. Dopolne na oglaševanju oddelku «Jutra» pod šifro «Začetnica 214».

Laborant

isšem tu ali izven Ljubljane službo. Naslov pove oglaševanju oddelku «Jutra».

Absolventinja

3 razredov meštanske šole a Christoforova tečja, isšem primerno službo na oglaševanju oddelku «Jutra» kot začetnica. Cenejne ponudbe na oglaševanju oddelku «Jutra» pod značko «Začetnica».

Dekle

pridno in pošteno, želi nadaljevati službo na deteli. Stanovanje in hrana po dogovoru. Naslov pove oglaševanju oddelku «Jutra».

Natakarica

isšem službo ali gostilno na račun Pomožbe na oglaševanju oddelku «Jutra» pod «Zmožna kavicje 15.000».

Mizar

za splošno mizarstvo, vešč vseh del hitnega mizarja, s dolgoletno prakso, pošten in zanesljiv. Isšem službo v mizarstvu, sluzje ali kaj silnoga. Pomožbe na oglaševanju oddelku «Jutra» pod šifro «Mizar».

Prodajalka

meštanske, dobro verzirana, isšem stalno mesto v boljši trgovini. Pomožbe na oglaševanju oddelku «Jutra» pod šifro «I. avgust 27».

Šofer

isšem službo za takoj ali pozneje Pomožbe na oglaševanju oddelku «Jutra» pod šifro «Zaneeljiva 1900».

Elektroinženjer

isšem službo v trgovini ali specializirani v kakšni stroji, ali na stroji firme ali na svoje Dopolne na oglaševanju oddelku «Jutra» pod šifro «Elektro».

Trg. pomočnik

želi službo v trgovini na detelo ali kot ključnik. Cenj ponudbe prosil pod «Spretna moč na oglaševanju oddelku «Jutra»».

Plačilni natakar

27 let star, ki govori srbo-slovensko in italijansko, želi službo v trgovini, kamor bi ob sobotah in nedeljah hodil igrati. — Tudi po občini igranje na harmoniko. Naslov pove oglaševanju oddelku «Jutra».

Radioaparar

s približniki in anteno prodaja za 850 Din. Helek v Sp. Siki. 21583

Trgovska opravra

po nizki ceni naprodaj. — Naslov v oglaševanju oddelku «Jutra».

Nekaj pohišstva

poneti naprodaj na Rimski cesti št. 7, levo, vrata 2 (od 9.-2. ure). 21336-4

Opeka (zidna)

prvovrstna, v vsaki množici po nizki ceni naprodaj v Ormoški opekarni, Brata Stubhe, Ormož. 21577

Mecesnovih desk

1 vagon in 2 mladi srni prodaja Palouc, Smartno ob Paki. 21080

Vrtniško opeko

Opremljeno sobo
Mesto, s posebnim vzhodom, elektrifikacija, nameštaj in 3 posteljna oddaja s 1. avgustom. Naslov v oglaševalni oddelku »Jutra«. 21478

Sostanovalca
Sprejemna na stanovanje na Krakovsko ulici št. 16, pritišlje, leva. 21482

Opremljeno sobo
blizu kolodvoza, s elektrifikacijo, nameštaj in posebnim vzhodom, takoj oddaja na Redževi cesti 30. 21491

Soba na dvorišču
4 x 4 m, pripravljeno za stanovanje ali obratka, oddaja s 1. avgustom na Glincah, Tržička cesta. Naslov pove oglaševalni oddelku »Jutra«. 21485

Letoviščarjem
oddaja družno sobo in kuhinjo s vso opremo, po ugodni ceni na deliti. Naslov pove oglaševalni oddelku »Jutra«. 21451

Prehrana
Na dobro hrano domačo, sprejemna v sredini mesta nekaj boljših gospodov ali gospodičen. Cena na teden. Naslov pove oglaševalni oddelku »Jutra«. 21506

Dijaka
sprejemna družinska v obratku na oboje koliko let v Mariboru od tistega, ki mi posodi 15.000 Din proti mesečnemu odplačilu 500 Din. Ponudbe na oglaševalni oddelku »Jutra« pod šifro »Družinski uradniki«. 21459

Abonente
sprejemamo na dobro domačo, kakor tudi srbske kuhinje po mernih cenah. Nudim pristno turško kavo in točim pristna stajerška, doljenška in dalmatinska vina. — Se priporoča Fani Mraz, gostilničarka, Ljubljana, Krakovski nasip 18. 21531

Kapital
Kdo posodi 50.000—100.000 Din proti 30 % obresti in vknjižbi na prvo mesto na posestvo in sigurno podjetje. Dobri tudi lažko službe. Posebno namizje in pogoj, samo postizje. Naslov v oglaševalni oddelku »Jutra«. 21508

Kot družabnik
pristopim na solidnemu in dobitkonoemu podjetju s kapitalom od 50.—200.000 Din, odnosa posodim proti primerljivi obresti in socialovanju v podjetju. — Pojasnila pri vstoparja hotela Trzinof. 21538

3000 Din posojila
3000 Din posojila na 6 mesecev, proti vknjižbi 4000 Din. Naslov pove oglaševalni oddelku »Jutra«. 21535

Šiviljo
inteligentno in samostojno, s kapitalom 10—15.000 Din sprejemam kot sodovsko. Dopolnje na oglaševalni oddelku »Jutra« pod šifro »Bododnost 429«. 21439

Družabnik
na dobro vplivano strojarstvo izven Ljubljane se išče. Potreben kapital 50.000 Din. Naslov v oglaševalni oddelku »Jutra«. 21455

Družabnika
zamestnika za realiteto in prometno pisarno v Ljubljani, s 7000 Din pristopim, Maribor, Tattenbachova ul. št. 12. 21438

Dopisni
Amerikanec
Pismo prepoznano prejelo. — F. P. 21597

Spremljevalko
na izlete v planine, sošna. Ponudbe posodi pod šifro »Turisti« na oglaševalni oddelku »Jutra«. 21503

L. M.
fal šakam na kreditni list. Kje se nahajate? V mislih vedno pri Tebi. Mnogo Te poljubujem. 21543

Cenji. An—!
Prosim vas vrodo kot — in naslov — kam? — Poštravček I. Freund, post. Bied. 21545

Nataša
Pridi sprejme in prired. Uredimo. Lepo čaka svigvanja večno Tam. 21500

Branimir!
Oglaševalni takoj pri stricu v Ljubljani. 21481

2. september
Upam, da boje podobni se so. Poročaj, pomiri mi moje sroce — Poljube Tvoj. 21549

Prijateljstvo
Hvala, Poljub. 21554

Simpatična dama
srednjih let, visoke rasti, neodvisna, želja spoznati inteligentna. Dopolnje pod šifro »Tabane« na podružnico »Jutra« v Mariboru. 21497

«Hudčeka»
Danes pripravim na mesto. 21439

Gospodična
srednjih let, s dobro vplivano majhno trgovino, želi manjša s 40—50 let starim poslovanjem, v srčno želja. Prednost imajo dr. nastavljen — vdovalci bres otrok niso lakljivi. Neoznamim dopolnje na oglaševalni oddelku »Jutra« pod šifro »191«. 21558

Pouk
Akademik
poučuje angleška, nemška, ruska, slovensko ali druge jezike. Ponudbe na oglaševalni oddelku »Jutra« pod šifro »Jamšim uspeh«. 21117

Strojepisni pouk
za matematico in vrsti med postolom se vrši vsak dan od 6.—9. ure večer. Začetek 2. avgusta. — Vpisovanje 1. avgusta. — Christofor zavod, Domobranska cesta 7/1. Učna ura 4 Dn. 21293

Instruktorja
za matematico v razreda sprejemam. — Ponudbe na oglaševalni oddelku »Jutra« pod »Instruktor«. 21504

Dijak
sedmošolec, pripravljiva za ponašljajni študij in vseh predmetov nižnj. kol. Povabilje na oglaševalni oddelku »Jutra« pod šifro »Sigrera uspeh«. 21482

Akademik
poučuje pomen matematico in polinome. Cenjene ponudbe na oglaševalni oddelku »Jutra« pod »Odlitje«. 21466

Glasovirje
in harmonije
uglašujem, popravim strokovno in cenol. tudi potjem Narodnjate po dopisje G. Jurasek, Ljubljana Wolfova ulica 12. 40

Vijolina
naprodaj. Naslov v oglaševalni oddelku »Jutra«. 21501

Klaviar
provizorn, srednje blagovno (Figgel) zgodno prodam. Naslov pove oglaševalni oddelku »Jutra«. 21511

Klaviar
dobro ohranjen, prodam za 4000 Din na Zaloški cesti št. 1/11. 21464

Star gramofon
lahko tudi v nerahem stanju, kupim. Naslov v oglaševalni oddelku »Jutra«. 21412

Psja bernhardinca
3 meseca stara, prodaj Alostaj Oeh, Rožna dolina št. 4. 21476

Razno
Odgovor
Ce hočete informacij, se oglašite osebno. 21590

Pihučal!
Zdravilski savod. (Amstald) dr. Pečnik-a za pljučne bolezni, na gori Janina, občina Sečova, pošta Rogarica Slatina. — Prospekt 3 Din. 20319

Sopotnika
na sveto sprejemam proti mali odškodini. Ponudbe na oglaševalni oddelku »Jutra« pod šifro »Slovenija 93«. 21521

Plesni oder
nov glasak, izposodi J. Golj, Trnovska ulica št. 1. 21587

Učiteljica
na instruiratelni ob šolskem, prosti meseci s »Evaristom« večkratrednica. — Vdovec Prešljeva v Ljublj. 21544

Cvetlični sneg
Van izredno odlični kole mokošoba, prahu in ogrcev, odlični celice, da kosa, prosti diha, radi česar izgleda bolj zdravi in sveti. Narodnja sprejemna poštna predal 216, Ljubljana. 21543

Dobrim ljudem!
Dve siroti bres matere in očeta: deklica v starosti 12 let in deček v starosti 5 let, oba zdrava in čedna sunanost, se oddata za svoje. Naslov pove oglaševalni oddelku »Jutra«. 21440

J. Stjepušin, Zagreb
Jurjevska ul. 57
priporoča najbolje tamburice struna, partitura, sole in setale potrebne za vsa glasbila. Odlični covan na perlički izdelki!

Čestita hrabro

164 a

Kupim
skrozi vse leto vsako množino kostanjevega taninskega lesa, smrekovega ljubja celega in drobljenega ter smrekove hmelove droge, proti akreditivnemu plačilu. Ponudbe na naslov: **Franc Oset, Sv. Peter v Savinski dolini.**

Najpopolnejši Stoewer šivalni stroji
za šivilje, krojače in čevljarje ter za vsak dom. Preden si nabavite stroj, oglejte si to izrednost pri tvrdki **Lud. Baraga, Ljubljana.** Šelenburgova ulica 6/1. Tranzitčen poski 15-letna garancija. Telefon št. 980. 26

179 a

POZOR!
Prodaja na drobno vseh izdelkov predilnice in tkalnice v Tržiču, kakor vseh vrst surove in beljene kontenine, bombaža za strojno in ročno delo, vate za odeje itd., se dobi **samo pri tvrdki: PAVLA STRANSKY, trgovina s manufakturnim blagom TRŽIČ na Gorenjskem.** Najcenejši nakup razl. manufakturnega blaga. Velika zaloga. Posebnost: **teško blago (Reichenberg)** za dame in gospode.

Dobra kuhinja
»Pri Zvezdi«
v Mariboru, Pod mostom 11
(zraven državnega mostu)
zastonj dobite
dva obeda, dve večerji, kruh in dobro namizno pijačo na mesec, če se abonirate s ceno **na dan Din 14**
Oblina kosila in zajuterk po jedilnem listu se dobe po običajni dnevni cenli.
Z odličnim spoštovanjem **SMOLEJ.**

Oddaja ribolovov.
Uprava veleposestva grofa Herberstein-a v Ptuju odda v zakup ribolov v reki Pesnici in potoka Rogoznica potem v malih potočkih za čas od 1. avgusta 1927 do 31. julija 1930.
Pismene ponudbe je vpslati za določene razdelke in meje potokov do dne 25. julija 1927 do 9. ure predpolodne v pisarno uprave veleposestva, kjer se lahko ponudniki vpoznajo z natančnejšimi pogoji.
Uprava si pridrži pravico, da odda ribolov brez ozira na višino ponudbe.

IVAN ZAKOTNIK Ljubljana
DUNAJSKA C. 46
Telefon št. 579
MESTNI TESARSKI MOJSTER
Vsakovrstna tesarska dela, moderne lesene stavbe, ostrišja za palače, biše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna tla, stopnice, ledence, parijoni, verande, lesene ograje L. t. d. Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.
Parna Eaga. 6. Tovarna furnirja.

Zobni zdravnik dr. Ivan Oblak
zopet redno ordinira **Miklošičeva c. (Vzajemna posojilnica).**

Pohišstvo
elegantno, fino, cenevredno po lastnih in danih načrtih **A. AMANN, Ljubljana**
Dvorni trg št. 1.
Brez orodja ni rokodelstva

Blagajnik
večjega industrijakega podjetja želi svojo službo spremeniti. Reflektira se samo na samostojno zaupno mesto eventualno kot zastopnik ravnatelja. Prvovrstne referenice! Ponudbe s pogoji na oglaševalni oddelku »Jutra« pod »Stalno mesto 100«.

Barvanje las!
»Excolor-Henne« je »najboljša točnana svetovna barva za barvanje las od dr. Dorraine & Cie., Paris. V 15 minutah lahko vsakdo s lahkejo popolnoma prebarva las v različno nijanso. Pogrebno barvanje je povsem lakljivo. Garantirano naravna barva, ki se ne da razpognati od naravnih in povsem neškodljiva. Garnitura 44 Din. — Dobite jo v vseh lekarnah, drogerijah in parfimerijah »Centifolia«, kosmetični savod, Zagreb, Ilica 37. Zahtevajte brezplačne ilustrirane prospekte. 64-47

Lisičje kože
rabim nujno vsled česar plačujem visoke cene. **Zdravič, Ljubljana,** Florijanska ulica 9. 7304 a

164 a

Kupim
skrozi vse leto vsako množino kostanjevega taninskega lesa, smrekovega ljubja celega in drobljenega ter smrekove hmelove droge, proti akreditivnemu plačilu. Ponudbe na naslov: **Franc Oset, Sv. Peter v Savinski dolini.**

Najpopolnejši Stoewer šivalni stroji
za šivilje, krojače in čevljarje ter za vsak dom. Preden si nabavite stroj, oglejte si to izrednost pri tvrdki **Lud. Baraga, Ljubljana.** Šelenburgova ulica 6/1. Tranzitčen poski 15-letna garancija. Telefon št. 980. 26

Zvitke
(role) za računske stroje, ček in kontrolne zvitke za blagajne vseh sistemov, ima vedno v zalogi **Lud. Baraga, Ljubljana, Šelenburgova ul. 6/1.** Telefon šte. 2980. 49 6

Vaša obleka bode izgledala zpet kakor nova, ako jo pustite **kemično čistiti v tovarni Jos. Reich**
Tovarna: Poljanski nasip 4-6 Ljubljana, Podružnica: Šelenburgova ul. 3.
Plisiranje v najmodernejših vzorcih tekem 24 ur.
Barvanje oblek v različnih barvah.

Na drobno **Specijalna** Na veliko
trgovina vozičkov in koles
Sprejema v popravilo vozičke, kolesa, šivalne stroje.
— Ponikljanje, lakiranje, avtogenično varenje. —
ZEMELROK OTON
Lastna tovarna Glince-Tržaska c. Prodajalna Marijin trg 8.

Prekmurci pozor! Kdor želi prevzeti **glavno zastopstvo za Prekmurje** domače zavarovalnice s sedežem v Murski Soboti naj pošlje ofert na upravo Jutra pod »Prekmurski zastopnik«

Znižane cene in največje skladišče dvokoles, motorjev, otroških vozičkov, šivalnih strojev, vsakovrstnih nadomestnih delov, pneumatike. Posebni oddelki za popolno popravilo, emajliranje in ponikljanje dvo-oles, otroških vozičkov, šivalnih strojev itd. — Prodaja na obroke. — Ceniki tranko. **„TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Kartovska cesta št. 4.**

Tovarniške prostore v sredini Ljubljane, svetle, razsežne, ter prirejene za električni pogon **oddam** skupno ali delno s 1. avgustom v **najem.** Ponudbe na upravo »Jutra« pod »Industrija«.

Ne samo najcenejše — ampak tudi najboljše barve, lake, firnež, steklarski klej, čopiče ter vse potrebščine za slikarje, plekarje i. dr. v te siroke spadajoče predmete dobite v staroznani trgovini na Miklošičevi cesti, nasproti frančiškanske cerkve **Ivan Jančar.**

Pohišstvo (Zirbelholz) za 3 sobe kakor novo, bogato okrašeno z užganimi slikami ugodno naprodaj. Na ogled pri ge. Ogrizek, Maribor, Aleksandrova cesta 7. 8144

Dešenijev sirup (Syr. Deschien, Paris) se v vseh kulturnih državah sveta z najboljšim uspehom uporablja kot krepilno sredstvo, zlasti pa učinkuje Dešenijev sirup najbolje pri: **neurasteniji, nervozni, splošni oslabilosti, seksualni neurasteniji, rekonvalescenci** itd. Dešenijev sirup proizvajata: Dr. Deschien Paris. **Zaloga za detajliste: »SALUS« d. d. Generalni depot za Ljubljano: Lekarna Mr. BAHOVEC, Kongresni trg, za Celje lekarna »Pri Mariji Pomagaj« za Maribor: »Salus« d. d. in lekarna »Pri Orlu«.**

MALINE 8109
kupuje vsako množino tudi cele vagone tvrdka **„ALCO“** družba z o. z. oddelku brezalkoholne pijače **Ljubljana, Kolizej.**

Stanovanje v Ljubljani
2—3 sob, mirno, udobno, ne preveč oddaljeno od središča, išče za 1. september ali preje stranka h oseb. Ponudbe pod »September« na upravo lista.

Obvestilo.
Dovoljujem si p. n. odjemalce vjudno obvestiti, da bom premestil svojo **krojaško delavnico iz Hrenove ulice št. 7 v Krakovsko ulico št. 11.** Genjernim odjemalcem se priporočam še v bodoče. Cene najnižje od 150 do 300 Din. Z odličnim spoštovanjem **Janez Stanovnik, krojač, Krakovska ulica št. 11.**

Zdravilna Zelišča
vrtno, poljske in gozdne pridelke kupuje stalno: **IVAN TRAMŠAK** trgovina s kolonialnim blagom **MARIBOR, Aleksandrova c. 19**

Ne ordiniram od 17. do 31. julija
August Klementič dentist **LJUBLJANA - PRIVOZ 3**

Trgovske knjige in šolske zvezke vedno v zalogi.
Amerikanski Journal, glavne knjige, štraco, spominske knjige, bloke, mape itd.
Na debelo! Na drobno!
A. JANEŽIČ, LJUBLJANA, Florijanska ulica 14.
Knjigovodnja, industrija šolskih zvezkov in trgovskih knjg.

Mladiško izgledanje lica!
Tišči in tiščolj prečisti in izteravnostni dan vsporehjava samo odlične krema od dr. Dorraine & Cie., Paris. — Crema Rose Centifolia, prvovrstna suha dnevna krema, edina, ki daje licu ono ljubko, svežo in samamljivo izgledanje, poleg tega čuva in štiti lice vseh dnevnih neogodi. 50 Din. — Crema de France, neomejnjiva za mastna in snojna lica, ker ne samo da odstranjuje odvečno mast, nego lice dobi za vselej zdravo in lepo izgledanje 35 Din. Gold Cream original, mastna nočna krema s radioaktivnim dejstvom, hranil, jači in neguje kožo lica. Odstranjuje dovršeno vse nečistočo, ogreje in napuhano kožo. Daje svežo in mladostno izgledanje v krasno stanje. 30 Din. — Crema »Clas« daje licu porablano alabastrsko polt, garantirano neškodljivo 35 Din. — Vinaigre Ambre, odlični francoski toaletni kis za taženje in ovesevanje kože lica. Nenadomestljivi priredetek vodi za umivanje 30 Din. — »Centifolia«, kosmetični savod, Zagreb, Ilica 37. Zahtevajte brezplačne ilustrirane prospekte! 64-47

Perutz
Foto-plate
Perutz
Filmski svitci (rolifilmi) i packfilmi
Perutz
kemikalije
Ce sta BRAUNSIGEL in GRUNSIGEL plošč bres KONKURENCE, potem je PERUTZ-FILM gotovo nekaj POSEBNEGA.
Pri nakupu fotografskega pribora Vi na to ne smete pozabiti.

Pavel Nedog
čisti kemično in barva vse obleke in sukna. Zaine obleke izgotovi v 24. urah najceneje in najsolidneje. **Gospoška ulica 33 MARIBOR** Razlagova ulica 22

„SPECTRUM“ d. d.
inž. Kopista, Dubsky in Krstič, tvornica ogledal in brusnega stekla, Ljubljana VII, Medvedova ul. 38, tel. 343 Zagreb, Beograd, Osijek, Središnjica: Zagreb
Zrcalno steklo, portorno steklo, mašinsko steklo 5—6 mm, ogledala, brušena vseh velikosti in oblikah, kakor tudi brušene prozorne šipe, izbočene plošče, vstekljanje v med. Pina, navadna ogledala. 82

Milostiva gospa! Malokrvnost je največji bič lepote. Zelite i ohraniti dražestno lepoto in svežost mladosti — zauživajte **SIRUP HEMOGLOBINE DESCHIENS** ker samo on Vam da moč brez debelenja. Dobiva se po vseh boljših lekarnah.

MLIN prodamo na BLEDU

I. Solidno zidana RESTAVRACIJA s 16 tujskimi sobami, prostornimi obokanimi kletmi, z vrhom ob jezeru, ladijskimi in gostilniškimi pravicami ter 3 gozdnimi parcelami.

II. Večje ARONDIRANO KMEČKO POSESTVO — nad 15 ha — s potrebnimi poslopji v najboljšem stanju ter pašnimi in ladijskimi pravicami. — Odprodamo tudi posamezne parcele.

Podrobna pojasnila daje

Mestna hrānilnica v Radovljici

LETNA OKASIONSKA PRODAJA

75%
168%
Humanik

MARIBOR Jos. Martinz, Gosposka ul. 15. — CELJE, Aleksandrova 1.

Prostovoljna dražba.

„Zorka“, prvo jugoslovansko d. d. za kemično industrijo v Subotici proda 17 avgusta 1927 ob 9. uri dopoldne s sovelovanjem dr. Vladislava Manojlovića kr. javnega bilježnika v Subotici, v svoji tvornici v Subotici, Halašk vinogradi 137 na javni ustmeni in pismeni dražbi

kompletno opremo tvornice špirta in rafinerij za proizvod 100 hl špirta v 24 urah.

Vsi stroji in aparati so izdelki najrenomiraneše tvrdke Novak & Jan v Pragi in so se popolnoma tovarniško novi.

Oprema, načrti o tvornici so v vpogled v Subotici. Natančni popis in pogoj licitacije na vpogled v Subotici ali pa jih dopolimo interesentom.

Izključna cena za kompletno inventar dinarjev en milijon, od katerega iznosa se položiti 10% jamčevine pred početkom licitacije. Ako bi se ne našel interesent za celokupni inventar za minimalno ceno 1 milijon dinarjev sledi ta dražbi ustmena dražba za pojedine stroje in aparate.

Pismena licitacija je razpisana samo za prodajo kompletnega inventara ter se ima zatvorenim ponudbam prikjučiti jamčevina od 100.000 — Din s točnim naslovom p. mudnika in priznanico, da nuditelj pozna pogoje licitacije in je pripravljen iste sprejeti. Tako ponudbo je položiti pri dr. Vladislavu Manojloviću kr. javnom bilježniku (L. Kralja Aleksandra 8).

Celokupne informacije podeljuje tvrdka „Zorka“, prvo jugoslovansko d. d. za kemično industrijo v Subotici.

SUBOTICA, dne 11. julija 1927

Revmatizem

Izjava zahvalnosti.

Gosp. dr. I. Rahlejevu, Beograd, Kosovska 43

Se Vam javno zahvaljujem na Vašem leku „RADIO BALSAMIKA“, s katerim sem v najkrajšem času izleči moj revmatizem. To javno zahvalo podkrepljujem s svojim svojeročnim podpisom. S spopostovanjem

Guča, 9. avgusta 1914. **Matija Jugović**, sitn. čar.

V teh pet letih, kar je v prodaji, naletel je naš lek proti revmatizmu „RADIO BALSAMIKA“ na mnogobrojna priznanja lekarskih avtoritet, ki se o njemu izražajo najpogosteje, kakor na nebrojne zahvalne izjave iztečenih acijentov, katere vsaki dan dobivamo. Koristi se glasom in uvatenjem ker jih je naš lek pr. dobil, pojavljajo se v poslednjem času razni leki pod imeni sličnim našemu. Zato želimo paznje spošt. publik, da ne zamenjuje teh zdravil s našim „RADIO BALSAMIKO“.

Lek Radio Balsamica izdeluje, prodaja in razposilja po povzetju Laboratorij Radio Balsamica dr. I. Rahlejeva, Beograd, Kosovska 43

SHELL MORTOL

uniči
brzo
in
temeljito

muhe, komarje,
molje, stenice, bolhe,
ščurke, mravlje, uši
in vse druge škodlive
žuželke in njihova
jajčeca.

Dobiva se v vseh boljših trgovinah.

ANGLO-JUGOSLAVENSKO PETROLEJSKO D. D.

ZAGREB, Štrossmajerova 6.

NOVINARSKE SREČKE

Samo 10 Din komad!

Kaj vse nudi novinarska loterija za 10 Din!

250.000 Din v gotovini!

VILLO v vrednosti od 150.000 Din, v kateremkoli kraju države! — Pot v Pariz z expresnim vlakom tja in nazaj, ter 5.000 francoskih frankov potnih stroškov v gotovini

Kompletan radio - aparat za sprejemanje.

Avto znamke Fiat! — Avto znamke Ford — Kompletno spalnico z dvema posteljama, 2 omarama itd. — Poleg tega dobitki:

Denarni dobitki: 1. dinarjev 50.000 —, dva po 10.000 —, 10 po 2.000 in 40 po 5.000 Din.

V PREDMETIH:

Moderni pianino, vreden 30.000 Din, napeljava telefona v stanovanje s enoletno plačano takso, tri tedensko bivanje v kopališčih Rogaški Slatini, Kupari, Ilidži, Crikvenici, na Bledu, Vrnjačkoj Banji, Daruvaru, Tesliću in novinarskem sanatoriju v Prčanju v Boki Kotorski 70 slik in kultur prvih naših slikarjev in kiparjev. 200 vezov produktov naših umetniških obrti, cizilirske, graverske stroke, izdelanih od najboljših mojstrov, ter čilime resbarije in slično, 20 monumentalnih monografij kraljevine SHS izdavanja J. N. U., 100 predplačil za domače dnevne liste, za eno leto 25 predplačil za ilustrovane liste in revije, isto za eno leto, 100 bibliotek v vrednosti po 1000 Din, 300 bibliotek v vrednosti po 500 Din, 1000 bibliotek v vrednosti po 300 Din, 2000 bibliotek v vrednosti po 200 Din, 5000 knjig v vrednosti po 20 Din za komad, 5000 knjig v vrednosti 30 Din komad.

Srečka 10 Din

Izročitev dobitkov prične mesec dni po izrebanju in traja en mesec. Zadetki, ki ne bodo v tem času dvignjeni, zapadejo v korist dobrotvorni loteriji.

Srečka 10 Din

Izročitev stvarnih dobitkov gre na račun dobitnikov.

Žrebanje bo javno v prisotnosti državnih organov v Sarajevu od 4. do 18. septembra 1927.

Vse delovanje loterije je pod kontrolo oblasti in je tako izključena vsaka netočnost.

„Novinarska loterija“ je priporočena s špeciālnim aktom:

Ministrstvo notranjih del št. 16.741 od 27. aprila 1927 in ministrstvo prosvete št. 5283 od 26. aprila leta 1927.

NAROČBE SPREJEMA JUGOSLOVENSKO NOVINARSKO UDRUŽENJE, DOBROTVORNA LOTERIJA V SARAJEVU. A DENAR JE POSLATI NA FILIJALA POST. ŠTED. BR. 1570 SARAJEVO.

Srečke dobite v vseh trafikah in pri prodajalcih časopisov.

Preprodajalci imajo 10% popusta.